

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه (۲۸) خرداد ماه ۱۳۴۹

فهرست مطالب :

راجع به لایحه الحاق دولت شاهنشاهی ایران به

کمیته مشورتی حقوقی آسیائی و افریقائی .

۱- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون

خاص راجع به لایحه شرکتها و سازمانهای تعاونی
 تا ماده ۵۴ .

۱۱- تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای دکتر

ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی .

۱۲- ادامه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون

خاص راجع به شرکتها و سازمانهای تعاونی و ارسال
 به مجلس سنا .

۱۳- بیانات بعد از دستور آقای مهندس ارفع .

۱۴- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای قوام

صدری معاون وزارت دارائی .

۱۵- اعلام وصول و قرائت نامه های مربوط بدو

لایحه قانونی از مجلس سنا .

۱۶- اعلام وصول گزارش کمیسیون عرایض

برای چاپ در صورت جلسه .

۱۷- ختم جلسه .

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

۲- بیانات قبل از دستور آقای رامبد .

۳- تقدیم سه فقره لایحه بوسیله آقای دکتر یگانه
 وزیر مشاور .

۴- تصویب صورت جلسه های گذشته .

۵- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای رهبری

معاون وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی .

۶- تقدیم یک فقره سوال بوسیله آقای فرهادپور .

۷- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی

دائره تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی

اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات آمریکا

برای راه آهن دولتی ایران و ابلاغ بدولت .

۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی

راجع به لایحه پرداخت کمک کرایه مسکن بوابستگان

نظامی ارتش شاهنشاهی در کشورهای خارج و

معاونین آنها .

۹- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری

مجلس ساعت هشت و سی دقیقه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

دکتر بهمانی - مهندس اسدی سمیع - خاتم ابتهاج سمعی

- خاتم جهانبانی - مهندس قادر پناه - مهندس پروشانی -

کریم بخش سعیدی - پرویزی - صائب - دکتر صاحب قلم

دکتر غنی - فتح الله مافی - مصطفوی نائینی - مهندس

معینی زند - لطف الله حی - دکتر صدر .

غائبین مریض - آقایان :

جوادی - پاینده - خواجه نوری - خاتم دکتر دولتشاهی -

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

دکتر فریبور - بدر صالحیان - فروتن - مسعودی -

مهندس ریاحی - دکتر رفعت - آموزگار - مهندس عطائی

فولادوند - قاضی زاده - مهندس معتمدی - مؤیدامینی - اهری

۲- بیانات قبل از دستور آقای رامبد

رئیس - ضمنی قبل از دستور را شروع می کنیم
قوی رامبد فرماید .
رامبد - در هفته ای که گذشت واقعه بسیار مهمی در مملکت ما اتفاق افتاد و آن بازگو کردن مکنونات قلبی و خواسته واقعی ملت از طرف رهبر ملت بود (صحیح است) .
حزب به اصطلاح پاسداران انقلاب که از دوپست و چند نفر امروز ۲۷ نفرشان بر سر کار خود حاضرند آن چیزی که مجلس در ظرف هفت سال وظیفه داشت بدولت تذکر بدهد و نداد و یا اگر داد دولت همیشه گوشش را گرفت و ذهنش را باز نکرد و جواب سر بالا داد و بالاخره بعضی اینکه حسیده ملت بگوید رئیس ملت و رئیس مملکت و رهبر قوم گفت ولی امروز ما ۲۷ نفره این مطلب توجه کردیم .
حزب برای تحقق بیشتر دموکراسی بود حزب برای تجلی واقعی خواسته های مردم بود (صحیح است) حزب برای راهمندی و نظارت بیشتر در دستگاه اجرائی بود (صحیح است) ولی مدار ظرف این مدت از حزب آنچنان ساختیم که اگر مجلس هم بود که بازگوی افکار مردم میشد فقط مؤید بالاتر دید دولت شد و نتیجه آنچنان گردید که دولت اعم از حسن نیت یا غیر آن آنچنان بآزای دوستان خود متکی گردید که توجه بخواسته های مردم از ذهنش بکلی خارج شد (صحیح است - احسنت) بهر حال در آنچه که رئیس مملکت ما فرمودند در آنچه که خواسته های مردم هست در آنچه که احتیاج مملکت است اگر بخواهیم یکایک ورق بزیم علت اصلی از دستگامه مخته شروع میشود در شروع این بحث و تکیه ببنیبه چرا وضع ادارات ما این چنین است دوستان من سروران من بیائیم حقیقت را بگوئیم شروع این صفحه سطر اولش قوانین ماست .
قوانین ماست که در مقابل تمام اختیارات لایتناهی بمأمور کمترین مسئولیتی در آن دیده نمی شود (چند نفر از نمایندگان صحیح است) قوانین ماست که در نهایت پیچیدگی و نامفهومی هر وقت تذکر داده شد آمدند و گفتند و در تمام دنیا قانون چیزی نیست که مردم لازم باشد آنرا بفهمند البته این نظر بسادید حزب دولتی است (ذکر دادفر -

جلسه ۱۹۸
مذاکرات مجلس شورای ملی
صفحه ۳
که بعضی عرایض را نسبت به همکاران عزیزم در مجلس تعدیل کنم . چرا؟ اینک دیدیم هر بار هر نماینده ای با هر حسن نیت چه در کمیسیون چه در مجلس آمد و انتقادی کرد و تذکراتی داد از عکس العمل های دولت بی نصیب نماند (صحیح است) به پس گرفتن های حرف های خود ناگزیر گردید . البته با چنین روحیه انتقاد قبول نکردنی که در دولت هست که يك نمونه بسیار کوچکش جلسه قبل بود یقیناً چه اکثریت چه اقلیت میگویند کوفتن دربی که بار شدنی نیست چه حاصل . این آقای روحانی نبود که روزی آمد و در اینجا گفت که دولت در مناطق زلزله زده طبق اوامر شاهنشاه عمل نکرده و تذکر داد و نتیجتاً از ریاست کمیسیون کشور برکنار شد . این روحانی نبود که بعد آمد پشت این تریبون و در کلمات اضطراب حرفهای خودش را پس گرفت؟ (فرهادپور - دبیبیلین اکثریت است) دوستان من بیاید صادقانه در راه شاهنشاه همکاری کنید و تظاهرات را برای یکبار کنار بگذارید که نسلهای آینده بر ما نفرین خواهند کرد که از چنین موقعیت باین خوبی و رهبری باین دانشمندی کمال استفاده را نکردیم . لیدر اکثریت مجلس شاید شما خواستید بمن جواب بدهید ولی از شما يك تقاضا دارم شما صورت مذاکرات مجلس را امروز با خودتان بمنزل ببرید صحبتهایی که در مجلس شده است و جوابهایی را که دولت داده است بخوانید و پنج روز بعد روزنامه هارا بخوانید چه ببینید ؟ می بیند وقتی در مجلس از زبان مردم در پیروی از خواسته های شاهنشاه گفتند که دولت بیاید عیب کارهای شما اینست . اینست و اینست جلوی شما را بگیرد نمایندگان دولت آمدند و بسا کمال صراحت گفتند چنین ایراداتی وارد نیست و شمای نماینده بیخود گفتید و شاید خود ملت هم از نقطه نظر دولت بیخود گفته ولی پنج روز بعد دیدید بمناسبت اینکه خود دولت تصمیم آینده ای گرفت همان مطالب . مطلب سرمقاله ها و نطق ها و سمینارها و چه و چه شد . این روحیه خودپسندی و غرور و تکبر و اغفال کار ما را بکجا میرساند؟ آقای ارفع اکثریت محترم . قوانین ما احتیاج به تجدید نظر دارد قوانین ما احتیاج بآن دارد که هر کس که بر اساس سباه دانش توانسته بخواند بساید آنرا فهمیده اینکه قانون

نوسازی بیاورد از مجلس که میفرستید به اداره های مربوطه مقام مسئول بگوید که این برای من نامفهوم است و بعد باشهردار دکتر حقوق و فعال و جوان حزب ایران نویسی هم که صحبت میکنید بگوید برای اینکه این را بهتر درک بکنم خواهش میکنم بنویسید تا به اداره حقوقی خودمان رجوع کنیم این قوانین قبل از انقلاب نیست قوانینی است که وزیر حزب ایران نویسی آورده و اکثریت محترم پاسدار انقلاب در اجرای اصول انقلاب تصویب فرمودید مأمور دولت تقصیر ندارد نماینده دولت هم تقصیر ندارد شما اکثریت هم تقصیر ندارید . این روحیه خود پرستی و خود پسندی و از همه چیز بی نیازی دولت است که این وضع را پیش آورده اصولاً نماینده دولت جز افراد خود ملت کسی نیست شما بشرکت تلفن مراجعه میکنید و ادبی جلوی شما میگذارند که مراجعه کننده هیچ حقی ندارد و مأمورین هم هیچ مسئولیتی ندارند همین کارمند تلفن گویند این صحبتها برای لوله آب به اداره آب مراجعه می کنند آنجا به او می گویند طبق این مقررات اگر تا ۲ ساعت دیگر او امر مرا اطاعت نکردی لوله آب قطع میشود و من هیچ مسئولیتی ندارم و همین مأمور لوله آب برای پرداخت عوارض نوسازی می رود . می گویند دوماه دیگر اگر ما جواب ندادیم و تو مشمول جریمه شدی باز هم حقی نداری و من هم مسئولیتی ندارم و این زنجیر تا نفر آخر برای ۲۷ میلیون ایرانی دور تسلسل دارد و این قوانین و آن نحوه تصویب این روحیه يك طرفه حاکم بودن اینگونه امور را بوجود می آورد (صحیح است) آقای دکتر بنگانه بدرستی شما همه ما اعتقاد داریم (صحیح است) ولی اگر بآن تشخیصی هم که شما دارید بخواهیم همه صحنه بگذاریم باید بگوئیم این باز بودن دست مأمورین در قوانین یکی از وسایل بوجود آمدن سوء استفاده است هست یا نیست ؟ آقای دکتر وقتی میائیم و بشما میگوئیم در اینجا تکلیف را تعیین کنید شما از حقیقت و شرافتی که لازم است برای مأمور تعریف می کنید ماهم قبول داریم همه مأمورین باید این چنین باشند ولی این شما بودید که قوانین را آوردید و این سروران ما بودند که روی اعتماد بشما تصویب کردند و این نتیجه هائی است که امروز مملکت ما بآن مواجه است که هیچ مأموری موظف به

چیزهای مختلف میخواهند سده میخوانند راه میخوانند طبیب میخواهند آموزشگاه میخواهند چه میخواهند چه میخواهند اما در اینجا هر چه از من خواستند یکی است و آن کاغذها را یکی یکی باز میکرد چون آقای دکتر اقبال عادت دارند که همه را دقت کنند همه اینها میپرسند که ما در یک شهرستانیم یک مرکز شهرستان داریم و تمام ادارات دولتی که بعقیده بنده عدهای هم زیاد است در این مرکز شهرستان هست چون ۱۸ کیلومتر راه فرعی وجود ندارد مثل اسرا تابع جاهای دیگر هستیم و بازروی رویه ای که آقای دکتر اقبال دارد که فوراً عمل میکند نشست و تصمیم گرفت که این جاده ساخته بشود آن موقعها آقای دکتر بگانه شما در مجلس نبودید ما برای صد تومان هم درباره پول مملکت در اینجا چانه میزدیم مثل حال نبود که ۴۳ میلیارد را بکاره تصویب کنند چون پول نبود این کار به تعویق افتاد ولی در برنامه گذشته جاده ساخته شد جناب دکتر نهندی وزیر آبادانی و مسکن آمدند آنجا و افتتاح کردند آقای دکتر سام استاندار حزبی هم حضور پیدا کردند نطقها مبادله شد آخر سر بکنفر طولش بازبان ساده گفت آقای وزیر آقای استاندار این جاده دوجنبه داشته یکی استفاده مقاطعه کار ارجاع کار به مهندس مشاور و خرج پول که اینها انجام شد ولی یک مطلب دوم در پی داشت و آن این بود که این جاده را برای آن میخواستیم که برای مراجعات اداری بتوانیم مرکز شهرستان خودمان برویم چند سال میگذرد آقای دکتر بگانه؟ ۴ سال در حالیکه وزیر کابینه شما عده داد مردم که فردا شب هیئت دولت تشکیل میشود این کار تمام میشود و تمام نشد وزیر کشور عرض شد وزیر کشور دوم آمد آنهم عوض شد وزیر کشور سوم رهبر حزب اکثریت تشریف آوردند پادشاهی خیر حداقل اینقدر زیرک بود که وقتی من این مطلب را عنوان کردم بعد از چند روز بمن گفتند برای کسب اجازه از پیشگاه مبارک شاهانه برای تجدید نظر در تقسیمات مملکت همین موضوع طالش را که شما گفتید مثال آوردم در گزارش شرف عرضی و اوامر شاهنشاه صادر شد که عمل بکنید و وقتی من در اینجا صحبتش را کردم آقای نخست وزیر فرمودند که معاون وزارت کشور

جوابگوئی مردم نیست اما از شما حالا خواهش می کنم برخلاف گذشته کاغذ بدست بگیرید و بنویسید آقای دکتر بگانه برای یک نمونه کوچک، چهار سال قبل در پشت همین تریبون یک مطلبی گفته شد که الان توضیح میدهم که نخست وزیر وقت در سرسراستوری داد که چون خود ایشان خیلی آدم صادقی هستند تأیید خواهند کرد و چهار سال گذشت و نسبت به مطلبی که دیناری خرج نداشت و سه دقیقه وقت لازم داشت اقدام نشد این میزان ایمان دولت را میزان توجه دولت را میزان احساس مسئولیت دولت را نسبت به خواسته های مردم نشان میدهد آن یک مطلب خیلی کوچک که تمام نمایندگان محترم اکثریت هم که حال تعدادشان در مجلس به نزدیک شصت و چند نفر رسیده در حوزه های انتخابیه خودشان نسبت باین مطلب اکثر آموجا هستند آن اینست که در دوران قبل از این وضع فعلی تعالی مملکت در موقعی که ماجاده های اساسی نداشتیم در موقعی که جاده های فرعی ساخته نشده بود که آنرا هم بعد می رسم در موقعی که ارتباط کافی نبود، تشکیلات مملکتی و تقسیم وظایف ادارات را به تناسب نزدیک بودن و دسترسی داشتن اهالی هر ده و هر قریه و هر بلوک آن نزدیکترین محل یک ترتیب اضطراری میدادند مثلاً شهرستانی است باسم طالش شما لابد شنیده اید قسمت جنگلبانی آن جزو آذربایجان است و جزء استان گیلان نیست قسمت نظام وظیفه دو بلوک آن جزء فومن است ولی قسمتی از دادگشاهش جزو صومعه سراسر است اما دادسرایش جزو بندر پهلوی است و هم چنین شیلانش در جای دیگر است و لذا برای شما اگر بخواهم بگویم اهالی یک شهرستان به ۱۴ شهرستان دیگر باید بروند تا یک احتیاج کوچک اداری را انجام بدهند این تاریخچه ای است برای اینکه شما بروید و پرونده را بخواهید ببینید پشت این تریبون جواب بدهید از دولت آقای دکتر اقبال چند سال میگذرد آقای دکتر بگانه؟ هفت سالش را که شما سوار هستید، دوازده سال قبل ایشان رفتند به طالش و در انومبیل با آقای مهندس شریف امامی رئیس محترم مجلس سنای فعلی و بنده سه نفری با آقای دکتر اقبال نشسته بودیم دکتر اقبال یک سئوالی فرمودند، فرمودند که خیلی تعجب میکنم زیرا بهر شهرستان که میرویم مردم

شرح تصویرنامه را امشب به هیئت دولت بیاورد دو سال و سه سال گذشت آقای دکتر بگانه. و این نموداری از کار دولت نموداری از توجه دولت بخواسته های مردم نموداری از وظیفه شناسی دولت نموداری از درک دولت از منویات ملوکانه است که برای دولت. آقای دکتر بگانه اینکار بول لازم نداشت بود چه لازم نداشت جز توجه و احساس مسئولیت نسبت بخواسته مردم (احسن، آفرین) اما اینها ریشه های دیگر دارد آقای دکتر بگانه اگر نیت دارید که او امر دیروز یا پریروز شاهنشاه را اجرا کنید یا داشت کنید مأمور شما در شهرستان در نوبی قهوه خانه ای که ضیفه زیرش میله زد یک اطاق گرفته و سه رئیس اداره دارند در یک اطاق انجام وظیفه میکنند با ۱۶ تومان اجاره اما وقتی او میآید به تهران میگویند پول نیست از پله ها عبور میکند می بیند سنگ مرمر مقاطعه کار طبق دستور مهندس مشاور دارد کار میگذارد می آید پائین تر می بیند اتومبیل جدید برای وزیر خریده اند میرود نوبی اطاق رفیقش می بیند دارند حکم صادر می کنند ۱۵۰ تومان پاداش برای سکرتر این مأمور دیگر اعتقادی برای انجام دستورات شما نخواهد داشت (صحیح است) میدانید چه میکند؟ میآید پیش وکیل محترم اکثریت تقاضا میکند که اقدام کنید مرابه سازمان برنامه منتقل بکنند برای اینکه رفیق رفت آنجا و با همین امتیازاتی که من دارم دوهزار تومان بیشتر حقوق بگیرد مرا منتقل بکنید بفلان شرکت دولتی و بفلان مؤسسه وابسته بدولت این استثناها، این تئذیرها، این و لخر جیها و بیفکرها ایمانی را که لازم انجام دستورات شاهنشاه و اجرای انقلاب است بچوید نمی آورد و این من و شما هستیم من مسئول هستم من ملاحظه می کنم شما از من برنجید نمیگویم شما مسئول هستید که در هیئت دولت کلاهت را بترت نمیگذاری که بیایی بیرون و بگوئی که من فرمایشات شاهنشاه را به همکاری شما ترجیح میدهم (احسن) اما دکتر یک مطلب دیگر هست این عدم هم آهنگی نهاد حقوق نیست در استخدا نیست در طرز فکر هم هست چند نکته نشان بدهم این مطلب بسیار کوچک است ولی باز مثال میآورم همانطوریکه یک جوش کوچک در صورت دیده میشود طبیب تشخیص میدهد که این ناشی از خرابی کبد است و ممکنست تمام بدن سرایت کند این مطلب

خیلی کوچک است شما فرمایشات شاهنشاه را در شورای اقتصاد با حضور داربدیاه بخوانید هم چنین بنا بر وظیفه ای که دارید حداقل از نخست وزیری شاهنشاه رفت و آمده بکنید از این خیابانها عبور میکنید بسبب شغلی که دارید اینجا می بینید و برخلاف مینان حرفهای امثال رامبد زاگوش میدهند و بسبب امکان استفاده از امتیازاتی که برای مأمورین امثال شما هست اگر بخواهید هر روز یک سفر فرنگ برایتان آماده است دنیا را هم می بینید شاهنشاه فرمود منت تقاضا کرد نماینده منت فریاد کشید چشم ببندید شهادت ااروپا هم رفتید دنیا را هم دیدید عقب افتاده و پیشرفته را هم دیدید هیچ شهری در روی کره ارض شما نوانستید پیدا کنید که از نظر همه آهنگی خیابانها و کندن و افتتاح مثل اینج باشد میدانم که تقدیم کنندگان گزارش این چنین میبوسند احتیاجت میرم مردم و توسعه اقتصادی مستمر و بهبود وضع کشور واجب میکند که بهیچ وجه وقت را تضییع ننموده و هر پروژه ای را که قابل اجرا بوده فوراً اقدام کنید اما آقای دکتر آیا این احتیاجات این بهبود و همه اینها را شب میخوانیم و صبح تصمیمش گرفته میشود؟ یا یک بر نامه ای دارد یک هیئت دولت دور هم جمع میشوند یک شهرداری مسئولیت شهر را دارد. آیا نمیشود نشست و لا اقل گفت این برنامه های سالیانه را طوری تنظیم کنید که یکسال در میان این خیابانها را بکنید ۶ ماه در میان بکنید فصل بفصل بکنید ماه بماه بکنید آقای دکتر بگانه بجان عزیزت صبح کنند و بعد از ظهر اسفالت کردند خیابان پهلوی را و فردا صبح دوم مرتبه همانجا را کردند که وقتی پسر من پرسید گفتم لابد دارند سونداژ میکنند که آسفالت خوب شده یا نه گفت در تمام طول خیابان؟ خدای من شاهد است آقای دکتر بگانه اینها خیانت است خیانت است، خیانت است (صحیح است) برای اینکه اهالی تهران ترقیات را با چشم نمی بینند ذوب آهن را نمی بینند سدرضاشاه را نمی بینند سد محمد رضاشاه را نمی بینند سد کرج، جاده های اسفالت و پیشرفت ها را نمی بینند و امکان دیدن ندارند فقط از رادیو و روزنامه های شما مطلع میشوند ولی وقتی بکار شما اطمینان ندارند و کارها را در همین جنبه ها و شمارا ناهماهنگ، بی ترتیب،

بی برنامه و خدای نکرده مظاهر می بیند بحرهای شما اعتقاد پیدا نمیکنند و پیشرفتهای عظیم مملکت آنچنانکه باید و شاید در قلبش نمی نشیند و آن مأمورینی که این ناهماهنگی را بوجود میآورند مسئولند (صحیح است) در گذشته وزیری از طرف فراکسیون مخالف در مجلس بکابینه تحمیل میشد داشتیم در گذشته وزیری روی رفاقت بانخست وزیر انتخاب میشد وزیری روی سابق سیاسی و دیگر به سبب تظاهرات و دسته بندی انتخاب میشد نتیجتاً نام آهنگی طبیعی بود اما عنایت شاهنشاه تأیید بلا تأمل اکثریت همه برای این است که حالا يك دولت هم فکر . هماهنگ و متحدی بوجود بیاید دیگر فراکسیون وزیر تعیین نمیکنند پس جز اینکه نمیخواهند چیز دیگر است ؟ جز اینکه خودتان ایمان باین مطلب ندارید چیز دیگری میشود گفت ؟ آقای دکتر خواهش میکنم این موضوع انقلاب اداری را و نطقهای سمینارها و امثال اینها را با آنچه که حالا عرض میکنم بخوانید و يك تطبیقی بدهید و ببیند که این صحبتها برای روزنامه است یا پر کردن برنامه رادیو است یا برای اجرا است در جلو درب ادارات و وزارتخانه های يك سدی گذاشته اند که مردم مراجعه نکنند استدلال هم این چنین است که اینها می آیند و وقت مأمورین را میگیرند و مأمورین بکار خودشان نمیرسند حرف صحیح است اما پای این دستگاهها يك روز بنشینید حالا آقای دکتر یگانه چون قیافه شما رامی شناسند یکی از قیافه های نا آشنا را که متصدیان نمیشناسند بگذارید می بیند هر رفتی شب یا بار خصوصی یا احتمالاً کسانی که در خارج راجع بکار اداریشان توافق شده آنجا که میرسند تلفن میکنند راه پیدا میکنند ولی آن مراجعه کننده که انقلاب اداری برای او بود دیگر او را نمیشناسند اگر آنها را میشناختند که راهش میدادند و دیگر حرفی نداشت ولی این را راهش نمیدهند حالا معتقد شدید که راه انقلاب اداری شما بستن دهان است که ناله رانشوید سر کار خانم صوفی چند وقت است انقلاب اداری اعلام شده ؟ بیش از دو سال است خواهش میکنم از اینجا که تشریف برید بسازمان برنامه تشریف ببرید و ببینید بودجه ای که آنچنان شب عید ریاست محترم مجلس ، مجلس سنا و کلا و دولت ساعت را

بدقیقه ، دقیقه را به ثانیه طوری تنظیم میفرمایند که عدول از قانون اساسی نشود و شب عید ابلاغ بشود این بمناسبت مبارکی شب عید نیست بمناسبت فلسفه ای است که دارد سال که شروع شد ۳۶۵ روز برای مملکت استفاده بشود اما در دولت شما بودجه راهسازی در منطقه ای که در پائیز بارانهای فصلی اجازه عبور از خیابانها را نمیدهد در پائیز ابلاغ میشود پرونده اورق بزیند این کشور که بر اثر عنایات شاهنشاه پیشرفت های فوق العاده بودجه اش به ۴۳ میلیارد رسیده و درآمد نفتی که در گذشته اساس درآمدهای مملکت بود حالا فقط يك ششم این درآمد بودجه را تشکیل میدهد و همه موجبات تعالی مملکت فراهم شده پرونده هشتاد هزار تومانی چون دولتیان بارقم کمتر از يك میلیون تومان آشنا نیستند و پائین تر از آن را قبول ندارند که هشتاد هزار تومان بخوانند و ببینند که مکاتبه بین وزارت دادگستری و وزارت آبادانی و مسکن و سازمان برنامه برای ساختن يك دادگاهی که ۱۲۰ هزار نفر تقاضا کرده اند ۱۲۰ هزار نفر بانضمام ژاندارمری کل کشور که میگوید من نمیتوانم زندانیان را نگاهدارم باید تحویل بدهم . معلق است به مکاتباتی که هر کدام سه ماه شش ماه بین سه وزارتخانه مبادله میشود و میدانید مسبب این تعلل چیست ؟ تصویب کننده و طراح نقشه جامع تهران با بیش از ۱۷ میلیون تومان خرج و بعد برگشتن و تصویب کردن در پشت میز اداره خود آن شخص ، جناب دکتر یگانه این مسائل انتقاد نیست این مسائل دو چیز است یکی اینکه شما بدانید آنچه شاهنشاه فرمودند خواسته ملت است دیگر بجائی رسیده است که چون نمایندگان ملت و دولت به وظیفه خودشان عمل نکردند شاهنشاه بزرگ همانطوریکه در تمام امور عنایت میفرمایند و کم کاری دیگران را جبران میکنند او امری صادر فرمودند یکی دیگر اینکه اگر قیافه نجیب شما حسن نیت باطنی را همراه داشته باشد (دکتر حکیم شوشتری - حتماً دارد) از این مطالب استفاده نکنید این همکاری باشماست و امان بر میگردم باینکه يك موتور موقعی حرکت میکند که تمام اجزاء و ماشین آلات و دستگاههای آن با هم حرکت کند دستگاه دولت موقعی میتواند برنامه ای را اجرا کند که تمام اجزا و ابزار کار

یعنی دولت و ملت هم آهنگ باشند یعنی که ملت با دولت همکاری کند و نسبت به کردهای دولت ایمان داشته باشد خانم صوفی شما خودتان نسبت بحسن جریان امور اعتقاد دارید؟ نسبت بنحوه خرجها اعتماد دارید؟ به شایعانی که نسبت به سوء استفاده ها هست چه میگوئید ؟ اقداماتی که دولت برای تعقیب اشخاص کرده در کجا منعکس است البته غیر از اقداماتی که برای ابقای متصدیانش کرده که آبرویش نریزد آنوقت میخواهید مأمورین جزء شما صحبت این سوء استفاده ها را که میشوند و هیچگونه عکس العملی نمی بینند بحرف و گفتار و کردار این چنین مأمورین و رؤسا اعتقاد پیدا بکنند ، معلوم شد در طول این چهار سال اخیر و چهار سال قبلی دولت خدمتگزار ، فقط دو نفر سوء استفاده کرده بودند در تمام مملکت . یکی بیات بود در معامله نلت ترمز اتوبوس یکی هم شهردار یکی از شهرهای مازندران که ابتدا گفتند دو کیسه سیمان سوء استفاده کرده و بعد هم معلوم شد که آنها نکرده تمام مطالب باینجا خاتمه پیدا کرد داستانهایی که راجع بشرکت های دولتی و سازمانهای مختلف گفته شده و نوشته شده و مردم فهمیدند که کجا رسیده آقای دکتر یگانه ؟ (عباس میرزائی - میفرمائید همه وزارتخانه ها را ببندند ؟) دادگستری برای آفتاب دزددها است قانون از کجا آورده ای چه شد ؟ انقلاب اداری در پیچ و خم این مسائل پیچیده است ممکن است از شما خواهش کنم دفعه دیگری که به مجلس تشریف میآورید بلیستی بیاورید و برندگان مناقصه های بزرگ و مقاطعه کارها را بگوئید . چه اشخاصی هستند و از دست اول و دست دوم چند میلیون تومان پول رد و بدل شده و چه اشخاصی این میلیونها پول را گرفته اند آن وقت ساختمان ۱۲۰ هزار تومانی دادگاه و اجاره خانه ۱۶ تومانی روشن می شود چرا پول نیست تشکیلات مهندسی مشاور صورت خرج های اینها و صورت پولهایی که دولت داده بیاورید در پشت تریبون با اطلاع ملت برسانید آنوقت معلوم می شود که چرا پول نیست که جاده يك کیلومتری روستائی ساخته بشود فرمایشات مدبرانه و خردمندانه شاهنشاه این پرونده ها را بدنال دارد و انجام نمی شود جز اینکه آقای دکتر یگانه این صداقت شخصی را باینکه شجاعت با قطع کردن روابط دوستی ها با چشم روی هم گذاشتن

از هم مسلکی ها و صرف نظر کردن از تعصبات هم حزبیها و احتمالاً کنار گذاشتن توصیه های گوناگون آنوقت می فهمید که انقلاب اداری تحقق پذیر هست آنوقت احتیاج به جلو در وزارتخانه ها را گرفتن ندارد و اما بالای بزرگ عصر ماجناب آقای دکتريگانه تظاهر است ما احتیاج به تظاهر نداریم دلیم می خواست تلگرافی که جناب شاستری رئیس اقلیت هندوستان از شیراز برای من کرده بودند آورده بودم و برای شما میخواندم . پیشرفت های مملکت ایران برای ایشان که يك مرد سیاسی و دنیا دیده است محیر العقول بنظر آمده بود آنچه که شاهنشاه برای ملت کرده اند برای ایشان يك نمونه ای در دنیا برای يك رهبری بزرگ بنظر آمده ما احتیاج به تظاهر نداریم ولی این تظاهر کارهای اساسی را مخدوش میکند و از اجرای انقلاب اداری جلوگیری می کند یکی از این تظاهرات نحوه ارزش یابی شما است که اخیراً ما بان برخورد کردیم ارزشیاب یعنی محتج یعنی قیمت گذار یعنی کارشناس . این ارزش یابی برای شماست یا برای مردم یا برای شاهنشاه است اگر برای شماست شما خودتان موجب این کارها بودید اگر برای مردم است که ارزش یاب واقعی خود مردم هستند و اگر برای شاهنشاه است کسانی باید ارزش یابی کنند که لیاقت ، خدمت سابق و شخصیت و تمام مطالب آنها حضور مبارک شاهنشاه به آن ارزش باشد که قابل عرضه باشد با ستنشای یکی دو نفر از این آقایان که همه می شناسیم و افراد شایسته ای هستند بقیه را کی می شناسد ولی آیا خود شما آقای دکتر یگانه معتقدید که این عده بروند در وزارت دادگستری برای شما ارزش یابی کنند و آنوقت شما به آن ارزش یابی اعتقاد دارید؟ ما چرا دست از این صحنه سازی ها برنمی داریم چرا همه چیز را باصلاح معذرت میخواهم از استعمال این لغت میخواهیم سنبل کنیم ، شما گزارشات بازرسی شاهنشاهی را تا حالا چه کرده اید آقای دکتر یگانه گزارشات بازرسی شاهنشاهی توسط کسانی که خدمات ، سابق ، لیاقت و کفایتشان مجرز شده بود و بر اثر سابق خدمتشان در جاتی گرفته اند معلوم است چه کسانی هستند و چه جور خدمت می کنند به گزارشات آنها چه ترتیب

آقای دادید هر حال من می خواستم شما اول خودتان برای ارزش این ارزشیابی جدید که در صبحی می دادید بعد به ارزشیابی آنها بنگریه شما از قدم اولی که برای کار می خواهید بردارید وقتی می بینم که از اون قدم سرشکته ای برداشتید بنشین دارم که نیت خوش نوشتن بخارید من بگویم یکم چند نفری که در این دستگاه اسمشان را شناسختم بسیار بسیار مردم نازنینی بودند ولی نه برای ارزشیابی کار مملکت و مردم و انقلاب اداری که شاهنشاه ما فرمودند شما همه چیز را به سطح پایین آوردید رفاقت و دوستی و سوابق زندگی شخصی سینه ملاک کار قرار گیرد (احسن) استحقاق و ایمان باید ملاک اینگونه کارها باشد (صحیح است) بهرحال من معتقدم جناب دکتر یگانه دولت شما مفهوم انقلاب اداری را نخواسته درک بکنند جدا میگویم دولت شما مفهوم انقلاب اداری را نخواسته درک کند برای اینکه این مطلب فلسفه ای دارد انقلاب اداری یعنی چه؟ انقلاب اداری یکی از مضامین این است که در وقت یعنی نهاسر مایه یک منی صرفه جویی شود با استفاده از وقت است که میتوان هر کاری را انجام داد یک کسی اگر میتواند کاری را در ظرف یک یا دو روز انجام دهد ۲۰ روز نبرد که آن کار را انجام بدهد چون این وقت تنها چیزی است که قابل جبران نیست شما به اداره راهنمایی و رانندگی تان تشریف بیزید به بینید در تمام طرح هایی که دارند تا با امروز یک کلمه یک لحظه نسبت باینکه این مردمی که باید عبور کنند مراعات و قششان باید بشود و این مسائل را مطرح کنند توجه میشود؛ سؤال کنید شما به اداره تفحص قوانینی که انشاء الله می خواهد بسازید مراجعه بکنید به اداره وصول عوارض مراجعه بکنید برای یک پرداخت یک فرد کاسب یک فرد حقوق بگیر چند روز باید برود و بیاید این نیست که همه چیز غیر ممکن باشد آقای دکتر یگانه یک عبارت باید گفت که مطلب را جدی نگرفته اید این علم و فضلی که در انثال شما هست این مطالب و مسائل را که آفتزدیش با افزاده است بطور عمیق است توجه نداشته باشید و اما مطلب بزرگتری بر سر سیم آقای دکتر یگانه و

آن این است که این سازمانها این وزارتخانه ها در زمانی تشکیک شدند که وضع مشکت از لحاظ سیاسی اجتماعی اقتصادی با اوضاع امروز مضبوط بوده ضعیف تشکیلات مثل هزاره احدی ربه ربه توسعه است از لحاظ کمیت و کیفیت و عمق وظایف تغییراتی بیایم میکند مشب که هیئت دولت تشکیل میشود شما بر سرید بر سرید که زبور از خانه شما واحدی دارید که به شنبه و به شنبه امروز اولی که این تشکیلات مثلا وزارت بهاری تشکیل شد احتیاجات مردم چه بود امکانات مشکت چه بود مطمح توقعات در چه درجه ای بود و این وضعیت بر چه اساسی تنظیم شده بود و این تغییراتی که پیدا کرده ام اطلاعاتی که از اوضاع مختلف مشکت گس می کنید به نامه های از مأمورین شهرستانها میرسد چه احتیاجات جدیدی بحاج می کند است که قوی تر بکنید بگانه وقتی میخواهید یک بیدری را معامله کنید به بشاره را عمده به دیوار و دوا هستی که در قفسه شیداست بگانه کنید و فکر خورند و به مریض به شیشه فکر کرده و کتبی که در دستگاه جسد و پیش خوریم قبل از آنکه بعیر وزارت به شیشه بیایم در عطفی در دست چهار روی کاغذ بیوریم شما در کدام وزارتخانه این مفسر دارید که مراجعت را مرتب بکنید سوابق را مطالعه بکنید تغییرات را به تناسب این مراجعت و این احتیاجات و این امکانات که پیش آمده تنظیم بکنید کدام یک از قوانین شما اینگونه تنظیم شده به لاخره من از این مترسم که از همه این عرایض من تفحص مطلب بقیه نامه باشد و همان تخصص و حسنت کلوریت و دشمنی که بعد از هر انتقاد از طرف مسئولین مربوط نیست به مستعد ایران می شود والا اگر غیر از این بود روزی همین آقای دکتر کاظم زاده مسئول انقلاب امور اداری آقایان نمایندگان اکثریت این مطلب بسیار مهم است آموذ در مجلس شورای ملی تحت از نمایندگان مردم چه کسی صالحتر که درده و خواسته و احتیاج مردم را بساز گو کند این انقلاب اداری برای مردم است مایتم در ایجاد در مجلس شورای ملی یک جلسه ای تشکیل بدیم که از خواست مردم مطلع بشویم و برویم به تمام آن انقلاب اداری را اجرا بکنیم جسد آقای دکتر یگانه ۱۰ سال گذشت و این جلسه بکنار

تشکیک نشده اینجاست که باید بگویم هر کسی این مسائل را به زیر هم بنویسد و اعمال دولت را به بیست نشناختنش را از زیر پای بکند یک جمله کار را خاتمه میدهد یا دولت ایمن ندارد یا دولت بخواسته و یا اگر دولت ایمن دارد و خواسته بطور قطع نخواست است (صحیح است) (عباس میرزائی - دولت هرید از حدود امکان که توانسته کنش را انجام داده است) در همین حدی که شما این حرفها را بیزید سروران عزیز من در خبیج به وجدانی دارید که بدانیم و به بینیم در چه عصری زندگی میکنیم من احتیاج باین دارم که علاوه بر مقرری و امتیاز و کت بدانیه که است برده و رهبر مشکت وظایفی دارید که این انقلاب را آنچه که شان انقلاب است پیاده کنید (صحیح است) و اینگونه اعمال دولت اینگونه خاصه خرجی و اینگونه و خرجی و بی اعتنی این بار کج را بخر خواهد رسد (احسن - احسن)

۳ - تقدیم سه فقره لایحه بوسیله آقای دکتر یگانه وزیر مشاور

ولین - وارد دستور میشود آقای دکتر یگانه بفرماید

دکتر یگانه - بنده امروز وقتی بسخت مقدس مجلس شورای ملی شرفیاب شده و چشمه به لوحه نیت راه قبل از دستور مجلس افتاد دیده خوشبختانه تعداد نسبتاً زیادی از دوستان معظم بنده و نمایندگان محترم حزب مردم برای تظن قبل از دستور نامه نویسی فرموده اند

وامید - جناب آقای رئیس برای تظن قبل از دستور تظن آئین نامه جوایگونی حضوری نداریم

ولین - اشکالی ندارد
وامید - ولی اشکال آئین نامه ای دارد شما فرمودید که وارد دستور میشود در دستور مجلس تظن جناب آقای دکتر یگانه نیست

ولین - ایشان میتوانند اطلاعاتی بمجلس بدهند
وامید - من تشکر میکنم ولی تظن آئین نامه نیست

دکتر یگانه - بنده تشکر میکنم از مقام معظم ریاست است در این مورد نظر مقام ریاست است ولی شخصاً معتقد

هستم تظن آئین نامه وزیران حق دارند هر موقع جواب بدهند و بعد از شخص جنابعالی انتظار داشته اگر بحث خلاف دیگر آئین نامه ای خدای نکرده بیکرده و فوراً بنده برود می گرفتند حرفی نبود دولتی در موقعیکه به پاسخ بیاید جنابعالی می برد از تظن است که به آئین نامه داخلی استند میفرمایید نباید از دفاع دولت خدای نکرده احتراز داشته باشد که اینک شخص بنده ۷۰ سال است در خدمتتان فرمایشتان را استماع کرده ام وقتی آمده در جلسه البته حدس زدم که این نامه نویسی ها برای اینست که یک ساعت وقت قبل از دستور در انحصار حضرت مستطاب عینی باشد و کسی نتواند جواب بدهد صحبت از آزادی تظن در مجلس فرمودید بنده به آن ایمان دارم تظنهای سخت و تند و پز احساس جنابعالی در همین مجلس شده دمکراسی کامل در این سخت مقدس است (صحیح است) در فرمایشتان هم تصور که گاهی در لایحه به وجه صحبت میفرمودید بنده ارکان و تشکیلات مسکونی را مورد بحث قرار دادید حزب فراکسیون اکثریت دولت و نامه و وظائف دولت را البته گاهی من شنیده ام خود حضرت مستطاب عالی در پشت این تریبون مقدس فرموده اید مجلس برای کارهایی است که در دستورش قرار دارد و به حیات حزبی را منتهی به تظن پشت تریبون مجلس بکنید ولی معهدا بکرات خود جنابعالی در اینجا مسائل حزبی را مطرح فرموده بنویسند بنده شاید معنی همانند آن امروز نامه تشکیلات در مشکت بر اصوص حزبی استوار است منتهی عنوانی که است حزبی که عهده دار خطیر ترین کار است در این مشکت و مفتخر به پاسداری انقلاب است میفرمایید با اصطلاح پاسدار البته ما و شخص من در مقابل حزب شد چون معتقد به اصول نخب هشیه نمیگویم با اصطلاح حزب مردم البته تعداد کمی از مردم هستند همهمرده هستند حزبی بود که در این مملکت برای اولین بار در تاریخ مشروصیت اصول نخب در مجلس ۲۱ و ۲۲ تصور که در تظن به وجود دارد بوجود آمد و در این منی دمکراسی سه عمده را ما داریم ولی سهمی هم شمار داریم که اصول حزبی را رعایت فرموده اید نسبت به قوانین صحبت فرمودید درست است دولت همیشه تشیح و اصلاح قوانین را سر لوحه کار

خودش قرار داده ولی بهیچ وجه این بان معنی نیست که قوانینی که در دوره ۲۱ و ۲۲ گذشته از مترقی ترین قوانین دنیایی نباشد همان قوانینی که شاهنشاه معظم مافروندند نظایرش را در مترقی ترین مناطق دنیامیتوان یافت (صحیح است) و بیش از ده روز از این فرمایش ملو کانه نگذشته این دولت مفتخر به تقدیم آن لوایح بود و این مجلس مفتخر به تصویب و بنده که خود را یک خدمتگزار میدانم و مشخص جنابعالی که راجع به اصول و فروع و موادش که در این ساحت مقدس داده شده و باحسن قبول پذیرفته شده راجع به انجمن ایالتی و ولایتی در یک هفته گذشته آنچه پیشنهاد حزب محترم مردم داد اکثریت تصویب کرد چون صحیح بود جز در یک مورد برای اینکه ممکن است اشتباه بود (بکنفر از نمایندگان - بایک گل بهار نمیشود) بعد راجع به دولت فرمودید عرایضم راجع به حزب و مجلس شاید صدای من رساتر بود اما راجع به دولت که میفرمائید چون عضو دولت هستم اگر مطلبی میگویم راجع به خودم تلقی نفرمائید من بدوستان و همکاران خود نهایت ایمان را دارم و اگر مطالبی در جنبه مثبت بودن و مفید بودن اقدامات دولت عرض میکنم شخص خودم را ندیده بگیریید تا بتوانم با وجدان بیشتری صحبت کنم. در این ساحت مقدس مجلس در ادوار گذشته چه می گفتند؟ اگر دولتی را انتقاد می کردند میگفتند دولت نتوانست اقتصاد مملکت، امنیت داخلی و مملکت، طرق و شوارع حیاتی مملکت را ایجاد کند آن انتقاد بود شما وجداناً بر ما چه انتقادی گرفتید؟ فرمودید دور رئیس اداره در یک اطاق کار میکنند همین بود انتقادی که بر ما توانستید بگیریید چرا از اینکه بگذریم برنامه های این دولت بقدری عظیم و مترقی بوده که شاید شخص جنابعالی که آن برنامه ها میداننید راجع به آنها نقیصی نبود در کوچکترین مسائل مملکتی که اجتماع دور رئیس اداره در یک اطاق که آنهم برای دولت افتخاری است فرمودید یا تقسیمات کشوری در طولش ایراد دوم شما بود و کندن یک خیابان در تهران. برای چه مأمورین دولت یک خیابان را میکنند؟ در اجرای اصل توسازی یک خانه مخروبه تبدیل به آپارتمان ده طبقه میشود روز اول یک خط انشعاب تلفنی داشت و وقتی که ده طبقه شد ده طبقه انشعاب تلفن میخواستند

لازم است آنها برق و تلفن و آب داده شود ضوابط صحیح است آنجا که نباید کده شده نمی شود برای اینکه ما اوامر شاهنشاه معظم خودمان را داریم اجرامی کنیم آن خیابان که لازم است باید کده بشود برای اینکه بمردم ملزومات برسائیم والا مگر دولت بیکار است که بی جهت بکند و خرج کند و دوبرتبه بسازد و بطور مجهول اشاره فرمودید که مقاطعه کارها چه میکنند من از شما انتظار دارم که بفرمائید مقاطعه کارها چه میکنند شما در پشت تریبون بفرمائید که در یک مورد فلان نقص هست از بنده سؤال رسمی بفرمائید جواب عرض کنم اگر چیزی دارید چرا نمی فرمائید. میفرمائید در باره گزارشهای بازرسی شاهنشاهی چه کردید؟ شما نشان بدهید که یک گزارش بوده برای اینکه یک مأمور دولت در هر رتبه و مقام برخلاف مقتضیات انقلاب رفتار کرده و ما آن مأمور را نگاه داشته ایم شما همینطور میفرمائید من چه جوابی عرض کنم، شما مثبت بفرمائید بنده جواب مثبت بدهم چون در این کار حقانیت ما ثابت میشود از آن صرف نظر می فرمائید منفی را جنابعالی که ابتکار صحبت دارید میفرمائید بنده باید مثبت جواب عرض کنم بهر صورت بنده از فرمایشات جناب آقای رامبد در این ۷ سال خدمتگزاری همیشه مستفید بوده ام آنچه راجع به انتقاد سازنده است عرض کردم دولت همیشه توجه میکند گاهی جناب آقای رامبد که من بشخص ایشان و حزب ایشان نهایت ارادت و علاقه و ایمان را دارم گاهی تشریف می آورند مطالبی میفرمایند که گفتنش شایسته اقلیت است ولی اکثریت باید این مملکت را اداره کنند هم بکار خودش معتقد است و هم به اکثریت خودش متکی است و هم از انتقادات استفاده می کنند و کارها را بهتر می کنند در اجرای همین عرایضی که امروز به استحضار ساحت مقدس مجلس شورای ملی رساندم سه لایحه برای آبادانی مملکت تقدیم میشود. استحضار دارید که در قانون برنامه چهارم مقرر شده است که کمک های رایگان و وامی که سازمان برنامه از محل اعتبارات عمرانی برای شهرهای می دهد طبق آییننامه ای باشد که بتصویب کمیسیون برنامه مجلسین برسد این آییننامه پس از بررسیهای لازم تنظیم شده است و برای ارجاع به کمیسیون تقدیم مقام معظم

ریاست می شود لایحه دوم افزایش اعتبارات عمرانی سال ۱۳۴۹ مملکتی است چون بعضی از طرح های درست اجرا در نظر بود توسعه بیشتری بآنها داده بشود و طرح های عمرانی جدیدی نیز اضافه شد احتیاج بود که سطح برنامه عمرانی سال ۴۹ افزایش داده بشود بنابراین با اجازه مقام ریاست چون بتصویب کمیسیون برنامه این کار میسر است لایحه ای مبنی بر افزایش بودجه سال ۴۹ از ۹۶ میلیارد به ۱۱۴ میلیارد تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی می کنم. لایحه سوم مربوط به تغییر اعتبارات فصول برنامه عمرانی چهارم است چون لازم بود در بعضی از فصول تجدید نظر بشود و به برخی از فصول برنامه عمرانی چهارم اضافه گردد و این امر مستلزم کسب مجوز قانونی از مجلسین بود لایحه ای بمنظور اجازه تجدید نظر و تغییر در ارقام اعتبارات برنامه عمرانی چهارم تقدیم می کنم و از مقام معظم ریاست که همیشه چه خدمتگزاران دولت و چه اکثریت و چه اقلیت را از حیث صحبت کردن در پشت این تریبون مقدس بچشم بیطرفی و بی نظری نگریسته اند کمال تشکر را دارم (احست).

رئیس - لوایح به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۴ - تصویب صورت جلسه های گذشته

رئیس - صورت جلسه های ۱۹۶ و ۱۹۷ خدمت خانمها و آقایان توزیع شده نسبت باین دو صورت جلسه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه ها تصویب می شود.

۵ - تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای رهبری

معاون وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی

رئیس - آقای رهبری بفرمائید.
رهبری (معاون وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی) - با اجازه مقام معظم ریاست مجلس باستحضار نمایندگان محترم میرسانم که از تاریخ تشکیل مؤسسه دخانیات جمعی از کارشناسان کشت توتون کشور یونان به استخدام مؤسسه دخانیات درآمدند و در این مدت خدمات ارزنده ای از جهت کار خودشان انجام دادند یکی از این اشخاص در چندی قبل تقاضای تابعیت کشور ایران را کرد و انجام این کار تا سال ۴۶ طول کشید و در سال ۴۶ رسماً به تابعیت

دولت ایران در آمد چون این تاریخ مؤخر بود به تاریخ تصویب قانون استخدام باین جهت از مزایای قانون استخدام نتوانست استفاده کند لایحه ای تهیه شده و استدعا شده که به ایشان اجازه داده شود که از این مزایا استفاده بکند و یکی از اینها که تا سال ۴۶ خدمت خودش را ادامه داده بود متأسفانه در این سال مرحوم شد فرزندان دارد که این فرزندان تابعیت ایران را دارند بمنظور جبران خدمات او و کمک فرزندان این شخص لایحه ای تقدیم شده که اجازه داده بشود در حد قانون استخدام حقوق و وظیفه به فرزندان این شخص که مشغول تحصیل هستند داده شود تقاضا دارم به کمیسیونهای مربوط فرستاده شود.

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع می شود.

۶ - تقدیم یک فقره سوال بوسیله آقای فرهادپور

رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید.
فرهادپور - سؤالی است راجع به علت عدم انتشار لیست سیاه مقاضعه کاران که تقدیم میشود.
رئیس - بدوات ابلاغ می شود.

۷ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی

دائره تأیید اصلاحات مجلس سنا

در لایحه قانونی اجازه تحصیل وام

از بانک صادرات و واردات امریکا

برای راه آهن دولتی ایران

و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات امریکا برای راه آهن دولتی ایران مطرح است قرائت می شود.
(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲۱ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۵۱۳۸۲ - ۱۲/۲۴/۱۳۴۸ راجع با اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات امریکا برای راه آهن دولتی ایران را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنا را تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

قانون اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات آمریکا برای راه آهن دولتی ایران

ماده ۱۹ احده - براه آهن دولتی ایران اجازه داده میشود برای تدارک قطعات بدکی لکوموتیوهای دیزل الکتریک و سایر لوازم بدکی که بایستی از ممالک متحده امریکا خریداری شود معادل ۴۰۰۰۰۰۰ دلار از بانک صادرات و واردات امریکا و نرخ رسمی آن بانک دریافت نموده و اصل و بهره و ادو طرف پنجم از تاریخ تحویل هر قسمت از محل درآمد خود رأساً پرداخت نماید.

مخبر کمیسیون دارائی - علی اکبر دانشمند
گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور آقای گودرزی معاون وزارت امور خارجه لایحه مربوط با اجازه تحصیل وام از بانک صادرات امریکا برای راه آهن دولتی ایران را که در مجلس سنا اصلاح گردیده بود مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنار تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در پییدگزارش کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - فتح الله مافی
گزارش از کمیسیون راه بمجلس شورای ملی

کمیسیون راه در جلسه ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور آقای مهندس وثیق معاون وزارت راه لایحه مربوط با اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات امریکا برای راه آهن دولتی ایران را که در مجلس سنا اصلاح شده بود مورد رسیدگی قرارداد و بمصوبه مجلس سنا موافقت کرد.

اینک گزارش آنرا در پییدگزارش کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون راه - پور بابائی
رئیس - گزارش کمیسیونها مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بگزارش کمیسیونها رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ می شود.

۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی راجع به لایحه پرداخت کمک کرایه مسکن به وابستگان نظامی ارتش شاهنشاهی در کشورهای خارج و معاونین آنها

رئیس - گزارش شور اول پرداخت کمک کرایه مسکن به وابستگان نظامی ارتش شاهنشاهی در کشورهای خارج و معاونین آنها مطرح است قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲۱ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۱۹۲-۱۳۴۹/۳/۲ راجع به پرداخت کمک کرایه مسکن به وابستگان نظامی ارتش شاهنشاهی در کشورهای خارج و معاونین آنها را که بشماره ۱۲۸۶ چاپ گردیده مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. لایحه قانون مربوط به پرداخت کمک کرایه مسکن به وابستگان نظامی ارتش شاهنشاهی در کشورهای خارج و معاونین آنها

ماده ۱۹ احده - از تاریخ تصویب این قانون به وابستگان نظامی ارتش شاهنشاهی در کشورهای خارج و معاونین آنها بشرح زیر کمک کرایه مسکن پرداخت خواهد شد:

الف - وابسته نظامی ایران در ایالات متحده امریکا و کشورهای اروپائی ماهانه

۲۵۰۰۰ ریال بیست و پنج هزار ریال

ب - وابسته نظامی ایران در اتحاد جماهیر شوروی و کشورهای آسیائی ماهانه

۱۵۰۰۰ ریال پانزده هزار ریال

پ - معاونین وابستگان نظامی در امریکا و کشورهای اروپائی ماهانه

۱۲۲۵۰ ریال دوازده هزار و دو بیست و پنجاه ریال
ت - معاونین وابستگان نظامی در شوروی و کشورهای آسیائی ماهانه

۷۵۰۰ ریال هفت هزار و پانصد ریال

تبصره - در صورتیکه وابستگان نظامی و معاونین آنها از اسکان دولت شاهنشاهی در کشورهای خارج برای سکونت استفاده نمایند از کمک کرایه مسکن موضوع این قانون استفاده نخواهند نمود.

مخبر کمیسیون دارائی - علی اکبر دانشمند
گزارش شور اول از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی
کمیسیون نظام در جلسه ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور تیمسار سیهبد کتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه مربوط به پرداخت کمک کرایه مسکن به وابستگان نظامی ارتش شاهنشاهی در کشورهای خارج و معاونین آنها را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون دارائی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون نظام - حکیمیان
رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ورود در شور ماده واحده رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۹- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به لایحه الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کمیته مشورتی حقوقی آسیائی و آفریقائی

رئیس - گزارش شور اول الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کمیته مشورتی حقوقی آسیائی و آفریقائی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)
گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۲۳ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور آقای صادق احمدی معاون وزارت دادگستری و آقای گودرزی معاون وزارت امور خارجه لایحه شماره ۱۲۴۴ - ۱۳۰ ۱۳۴۹ دولت راجع به الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کمیته مشورتی حقوقی آسیائی و آفریقائی را که از مجلس

سنارسال و بشماره ۱۳۰۷ جذب شده است برای شور اول مطرح کرد و بشرح زیر تصویب رسانید

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
قانون الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کمیته مشورتی حقوقی آسیائی و آفریقائی

ماده ۱۹ احده - بدولت اجازه داده میشود به کمیته مشورتی حقوقی آسیائی و آفریقائی که بمقتور تسهیل و تسریع در تبادل نظر و اطلاعات در مسائل حقوقی که بین کشورهای آسیائی و آفریقائی تشکیل شده ملحق گردد. و حق عضویت سالانه خود را به کمیته مذکور از سال ۱۳۴۸ بعد از محل اعتبار منظور در بودجه کل کشور بپردازد.
مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وف

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور آقای گودرزی معاون وزارت امور خارجه لایحه دولت راجع به الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کمیته مشورتی حقوقی آسیائی و آفریقائی را که از مجلس سنا ارسال و بشماره ۱۳۰۷ چاپ شده است برای شور اول مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را در این مورد تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مافی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون خاص راجع به لایحه شرکتها و سازمانهای تعاونی تا ماده ۵۴

رئیس - گزارش شور دوم لایحه راجع به شرکتها و سازمانهای تعاونی مطرح است قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون خاص رسیدگی به لایحه شرکتها و سازمانهای تعاونی بمجلس شورای ملی
کمیسیون خاص رسیدگی به لایحه شرکتها و سازمانهای تعاونی در چند جلسه با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره

۳۲۴۰۰ = ۴۸/۸/۱۱ راجع به شرکتها و سازمانهای تعاونی را که گزارش شورای اول بشماره ۱۲۶۸ چاپ گردیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و با استفاده از نظرات آقایان پیشنهاد دهندگان اصلاحاتی در آن بعمل آورد و تصویب کرد. اینک گزارش آن شرح پیوست بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

مخبر کمیسیون خاص رسیدگی باریحه شرکتها و سازمانهای تعاونی مهندس عباس اسدی سمیع

لایحه قانون شرکتها و سازمانهای تعاونی

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - اصطلاحاتی که در این قانون بکار برده شده است از نظر اجرای آن شرح زیر تعریف میشود:

۱- عضو: در شرکتها و اتحادیههای تعاونی هر صاحب سهم اعم از اینکه شخص حقیقی یا حقوقی باشد عضو شرکت یا اتحادیه نامیده میشود.

۲- سهم: سهم واحدی از سرمایه یک شرکت یا اتحادیه تعاونی است که میزان آن در اساسنامه ذکر میشود.

۳- درآمد ویژه: مبلغ حاصل از عملیات و معاملات یک شرکت یا اتحادیه تعاونی در یک دوره مالی پس از وضع هزینهها و استیلاکت.

۴- ادا نشدنی: مبلغی از درآمد ویژه سالانه شرکت یا اتحادیه تعاونی است که در هر سال بپس سهم اختصاص داده میشود.

۵- مازاد برگشتی: مبلغی از درآمد ویژه شرکت یا اتحادیه تعاونی است که برای تقسیم بین اعضاء متناسب میزان معاملات آنها با شرکت یا اتحادیه تعاونی در حدود مقررات این قانون اختصاص داده میشود.

۶- سازمان: سازمان مرکزی تعاون کشور اطلاق میشود.

۷- کشاورز: کسیکه حرفه اصلی او تولید محصول بوسیله عملیات زراعی و باغداری باشد.

۸- دامدار: کسیکه حرفه اصلی او تولید بایر و زودام و یا طیور یا تهیه محصولات آنها باشد.

۹- صاحب حرفه: کسی که با کمک نیروی کار شخصی و سرمایه و وسائل خود اقدام به تولید کالا بمنظور فروش

باعرضه خدمت معین برای کسب درآمد میکند.

۱۰- کاسب: صاحب کسی که فروش آن بصورت خرده و جزئی است و عملیات عمده فروشی ندارد.

۱۱- صاحب شغل آزاد: کسیکه بدون وسائل و یا با وسائل لازم خدمت یا خدماتی را عرضه و بدینوسیله کسب درآمد میکند.

فصل دوم - تعریف و اصول و ذکر انواع شرکتهای تعاونی

ماده ۲ - شرکت تعاونی شرکتی است از اشخاص حقیقی و با حقوقی که بمنظور رفع نیازمندیهای مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی شرکاء از طریق خودباری و کمک متقابل و همکاری آنان و تشویق به پس انداز موافق اصولی که در این قانون مصرح است تشکیل میشود.

تبصره - تعداد اعضای شرکت تعاونی نباید از ۷ عضو کمتر باشد.

ماده ۳ - عضویت در شرکت تعاونی برای تمام اشخاصی که محل عملیات یا سکونت آنها در حوزه عمل شرکت باشد و تمام باقیمتی از خدمات شرکت احتیاج داشته باشند آزاد است.

ماده ۴ - شرط عضویت در شرکت تعاونی خرید و پرداخت تمام بهای لافل یک سهم میباشد.

ماده ۵ - هیچگونه تبعیض یا ممنوعیتی برای عضویت در شرکت نباید وجود داشته باشد مگر بسبب عدم کفایت ظرفیت فنی تأسیسات و وسائل و امکانات شرکت مشروط بر اینکه در اساسنامه تصریح شده باشد.

تبصره - میتوان در اساسنامه شرکت شرط قبول اعضای جدید را علاوه بر خرید سهام پرداخت مبلغی بعنوان حق عضویت متناسب با هزینه توسعه وسائل و امکانات شرکت برای انجام خدمات اضافی موقوف کرد.

ماده ۶ - خروج هر عضو از شرکت اختیاریست و نمیتوان آنرا منع کرد و بپای سهم یا سهام او باید نقداً پرداخت کرد لکن میتوان در اساسنامه باز پرداخت بپای سهم یا سهام عضو را مشروط کرد بر اینکه به امور جاری و تعهدات شرکت لطمه وارد نشود و در این صورت باز پرداخت بپای سهم یا سهام عضو مستغنی و منافع متعلقه نباید بیش از دو سال از تاریخ استغناء بتأخیر افتد.

ماده ۷ - مجمع عمومی عظیمترین مرجع تصمیم گیری در اداره جمعی اعضا برای اداره امور شرکت است که در تمام موارد حق دارد دستور صادر کند و در موارد ضروری خود در دراز مدت دستور جلسه مجمع بدینند. در مجمع عمومی هر عضو فقط دارای یک رای است.

ماده ۸ - هر یک از اعضای شرکت تعاونی میتواند با استفاده از حق حاد برای حضور در روزی در مجمع عمومی دعوت شود و بجز در صورتی که در اساسنامه تصریح شده باشد حق رای خود را به دیگری واگذار نمیکند.

ماده ۹ - هر حق رای صادره در مجمع عمومی شرکتی تعاونی با حق و تصدیق و یا تعداد بدهیها و مطالبات ممکن است بوسیله یک یا چند عضو در حوزههای مختلف فعالیت شرکت است تعداد محدودی در هر حوزه و به ترکیبی از اعضاء محدود مجموع تعداد اعضاء آن محدودی که در اساسنامه مقرر خواهد شد جزء شود.

ماده ۱۰ - سرمایه شرکت تعاونی محدود و بتمام آن سهم میباشد و مسئولیت هر عضو محدود بعین سببی است که در اساسنامه شرکت درج شده و تعیین شده است.

تبصره - قریب سرمایه شرکت تعاونی را صرف خرید و توسعه بوسیله اعضای جدید و افزایش تعداد سهامند و فنی شرکت صورت میگیرد.

ماده ۱۱ - میزان سهام هر عضو میتواند متناسب با سهم معاملات او باشد. شرکت تعیین نموده و بکن در هر حال میزان سهام بحدود یک یا یک پنجم سرمایه شرکت محدود میگردد.

تبصره - بوجه استهلاک میتوان پرداخت بپای سهام خریداری شده هر عضو را بکمیتی سهم و به یک نقدی است. نقدی با مدت معین که هر قسط از یک ده مبلغ سهم کمتر باشد معادل استاندارد بصورت پرداخت بپای سهم یا استحقاق پرداختی و در برگشتی از سهم معاملات عضو که موافق مقررات این قانون در تاریخ عضویت متعلق میگردد موقوف است به تصفیه بدهی قسط بعدی او و بقیه سهم خریداری.

ماده ۱۲ - حد کثرت در سهام در صورتی که شرکت تعاونی بابت تأمین مخارج عمومی بهره انداخته و در صورت عدم انتشار و جزئی از اوراق قرضه یا معتمد دولتی در مالیه شرکت تجاوز نکند.

ماده ۱۳ - تقابل سهام شرکت تعاونی به غیر عضو شرکت و همچنین بپرداخت بپای سهام در حدود مقررات این قانون است. پیش از فروش سهمی نمیتواند بکس دیگری بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد.

تبصره ۱ - در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد.

تبصره ۲ - شرکت تعاونی میتواند بکس خود در مالیه شرکتی که بکس دیگری بدهد بکس دیگری بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد.

تبصره ۳ - در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد.

ماده ۱۴ - در مورد شرکت تعاونی که موافق اساسنامه تعیین شده است بکس دیگری بدهد بکس دیگری بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد.

ماده ۱۵ - در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد.

ماده ۱۶ - در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد.

ماده ۱۷ - در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد. در صورتی که سهم هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بحدود تعیین شده است بکس دیگری نمیتواند بدهد.

معدل مذکور با توجه بمقررات این قانون همه ساله بحساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم منتقل میشود.

تبصره - با انحلال شرکت تعاونی مانده حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت پس از تصفیه بدیشهاد سازمان تصویب شورای عالی هم آهنگی امور تعاونی کشور یا بخواه ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت یا شرکتهای تعاونی دیگری که با همان مقاصد در حوزه مربوط فعالیت میکنند انتقال داده میشود و بامصرف امور اجتماعی و عام المنفعه همان حوزه خواهد رسید.

۲- سه درصد از درآمد ویژه سالانه برای توسعه تعلیمات و آموزش تعاونی در منطقه تعاونی مربوط و در سایر کشور که در اختیار سازمان گذاشته میشود و بموجب آئین نامه ای که بوسیله سازمان و وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تنظیم و تصویب شورای عالی هم آهنگی تعاونیهای کشور میرسد نحوه مصرف آن مشخص میگردد.

۳- ذخایر دیگری که در اساسنامه مقررشده باشد.

ماده ۱۶ - شرکت تعاونی دارای ارکان زیر است:

- ۱- مجمع عمومی
- ۲- هیات مدیره.
- ۳- بازرسان

ماده ۱۷ - انواع شرکتهای تعاونی در سدرشته

تعاونی بشرح زیر طبقه بندی میشود:

- ۱- رشته کشاورزی: شامل تعاونیهای کشاورزی و روستائی.
- ۲- رشته مصرف: شامل تعاونیهای مصرف کنندگان- مسکن - پس انداز و اعتبار و آموزشگاهها.
- ۳- رشته کار و پیشه: شامل تعاونیهای کار- صاحبان حرف و صنایع دستی- صاحبان صنایع کوچک - صیادان- کسبه (توزیع) و مشاغل آزاد.

فصل سوم - تشکیل و ثبت شرکتهای تعاونی

ماده ۱۸ - شرکت تعاونی با مصوبات نخستین مجمع عمومی که مجمع مؤسس نامیده میشود تشکیل میگردد.

در مجمع مذکور اساسنامه شرکت مطرح و با اکثریت لافاقل دو سوم اعضاء حاضر در جلسه تصویب میرسد و همچنین اولین هیات مدیره و بازرسان شرکت با اکثریت نسبی اعضاء حاضر انتخاب و ضمناً امور ثبت شرکت به هیات مدیره ای که قبولی خود را اعلام کرده باشند داده میشود.

تبصره - قضای موافق در نخستین جلسه مجمع عمومی نباید از هفت نفر کمتر باشند.

ماده ۱۹ - آن عده از دواطلبان تشکیل شرکت که مصوبات مجمع مؤسس موافق نباشند حق استرداد نقدی خودت خود و مبالغی را که برای خرید سهام به پرداخته دارند در این صورت سرمایه شرکت تعاونی مبلغی پس از کسر وجوه سهام بگردد به اشخاص که بدون رعایت مدو مدو این قانون بید فوراً مسترد شود به ثبت خواهد رسید.

ماده ۲۰ - اساسنامه و نام اعضای مؤسس و هیات مدیره و بازرسان و مدیر عامل و همچنین هرگونه تغییرات بعدی در شرکت و تجدیدیه های تعاونی در رعایت شرایط مقرر در این قانون و تا رسیدن سازمان مشمول مزبوره در اداره ثبت مرکز حسب شرکت یا اتحادیه به ثبت میرسد.

ماده ۲۱ - اساسنامه شرکت تعاونی باید مخصوص شامل نکات زیر باشد:

- ۱- نام (باقید کلمه تعاونی) - مرکز اصلی و نشانی شرکت - مدت و حوزه عملیات شرکت.
- ۲- موضوع و حدود عملیات شرکت.
- ۳- شرائط عضویت - مقررات مربوط بقبول یا عدم قبول عضویت - خروج از عضویت (اخراج - استعفا - فوت و یا ترك عضویت) - حقوق و تعهدات اعضاء - مسئولیت اعضاء.

۴- سرمایه و تعداد سهام اولیه - ارزش هر سهم - حد اکثر تعداد و میزان سهمی که يك عضو ممکن است داشته باشد - بازپرداخت یا انتقال سهامت مقررات مربوط بوکالت یا نمایندگی از طرف عضو.

۵- مقررات مربوط به مجمع عمومی و ضرب الاجل مربوط بدعوت مجامع - مقررات راجع بدمتور جلسات مجمع عمومی و حد تصاب برای تشکیل آن و فاصله بین دو جلسه.

۶- اعضای هیات مدیره و بازرسان (تعداد - نحوه انتخاب - وظائف - عزل و استعفا یا فوت) و مقررات مربوط بجلسات آن و همچنین مقررات مربوط به تصاب و استخدام و تعیین صاحبان امضای مجاز و حدود اختیارات و مسئولیتهای آنان.

۷- مقررات مربوط بنگاهداری و نحوه نقدی و افتتاح حساب بانکی - استقرار سرمایه گذاری و نحوه بکار انداختن و جوهره ائد بر احتیاج شرکت.

۸- مقررات نحوه توزیع ارباح و سود و بون شرکت و شرایط هیات مدیره و بازرسان و نحوه تصاب و عزل و استعفا یا فوت و یا ترك عضویت شرکت.

۹- مقررات مربوط به تغییر اساسنامه.

۱۰- مقررات شرکت در صورت لزوم در صورتیکه در اساسنامه تصریح نشده باشد.

۱۱- مقررات مربوط به تغییر اساسنامه.

۱۲- مقررات مربوط به تغییر اساسنامه.

ماده ۲۲ - در زمان پیش از ثبت شرکت تعاونی در اداره ثبت شرکت تعاونی باید در صورتیکه در اساسنامه تصریح نشده باشد مقررات این قانون.

ماده ۲۳ - هرگاه شرکت تعاونی که در وقت ثبت آن صرفاً سازمان رد شده تصمیم سازمان اعتراض داشته باشد می تواند بحرفه روزانه در تاریخ وصول اعلام نظر سازمان اعتراض خود را همراه دلایل و مدارک مربوط بتقاضای ثبت و رونوشت اعلام نظر سازمان شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعویب ارسال دارد. نظر شورای مذکور برای سازمان و شرکت لازم الاجراست.

ماده ۲۴ - ثبت شرکت و تغییرات در اساسنامه آن بوسیله آگهی در روزنامه رسمی کشور و یا یکی از جراید و از طریق المصاف آگهی در مرکز شرکت و اماکن و معابر عمومی محل به اطلاع عموم میرسد.

تبصره - در مورد شرکتهای تعاونی کشاورزی و روستائی که مرکز کار آنها در روستا است انتشار آگهی ثبت شرکت و تغییرات آن در روزنامه رسمی مورد لزوم نیست.

فصل چهارم - مجمع عمومی

ماده ۲۵ - مجامع عمومی با تصمیم اکثریت اعضای هیات

مدیره وقت بر سر هر یک از امضاءات شرعی و امضاءات شرعی هیات مدیره و بازرسان و امضاءات شرعی هیات مدیره و بازرسان.

۱- مجمع عمومی شرکت
۲- مجمع عمومی شرکت
۳- مجمع عمومی شرکت
۴- مجمع عمومی شرکت

تبصره - در صورتیکه هیات مدیره و بازرسان تشکیل مجمع عمومی سازمان شرکت در صورتیکه در اساسنامه تصریح نشده باشد در صورتیکه در اساسنامه تصریح نشده باشد در صورتیکه در اساسنامه تصریح نشده باشد.

ماده ۲۶ - دعوت مجمع عمومی قبلاً دستور تشکیل آن باید از قبیل بازده روز قبل از تشکیل جلسه بوسیله انتشار آگهی در جراید عمومی و المصاف آگهی در مرکز و معابر حوزه عمره و محل کار شرکت و یا بوسیله آگهی بجام گیرد.

تبصره - تجدید دعوت تشکیل مجمع عمومی در صورتیکه در روز اول در وقت مقرر برای جلسه ای که تشکیل نشده است بطول انجامد.

ماده ۲۷ - جلسه مجمع عمومی در رئیس هیات مدیره و در غیاب او یکی از اعضای هیات مدیره افتتاح میکند. در جلسه مجمع ابتدا برای انتخاب يك رئیس، يك نایب رئیس، يك منشی و سه نفر ناظر در اخذ رای از مین اعضاء اقدام خواهد شد.

تبصره - مجمع عمومی که موافق این قانون بوسیله بازرسان یا سازمان دعوت می شود بوسیله منسب ترین عضو حاضر در جلسه افتتاح خواهد شد.

ماده ۲۸ - صورت جلسات مجمع عمومی و تصمیمات متخذه در آن توسط منشی مجمع در دفتر مخصوصی ثبت و با امضای رئیس و منشی مجمع و نظار خواهد رسید و رونوشت آن بوسیله رئیس مجمع به هیات مدیره ابلاغ می گردد.

تبصره - صورت جلسات مجمع عمومی بعنوان اسناد شرکت باید همواره در شرکت محفوظ بماند.

ماده ۲۹ - هر يك از اعضاء میتواند منشی ظرف پنج

روز قبل از تشکیل مجمع عمومی موضوع دیگری را غیر از موضوعاتی که در دعوتنامه تشکیل مجمع قید شده است برای طرح در همان مجمع توسط مقامیکه مجمع عمومی را دعوت کرده است پیشنهاد کند. مقام دعوت کننده مجمع مکلف است پیشنهاد مربوط را در مجمع طرح کند که در صورت تصویب مجمع در دستور قرار گیرد در غیر این صورت پیشنهاد طرح هر موضوع جدید در جلسات مجمع از طرف هر یک از اعضاء موکدول است به موافقت رئیس مجمع و تصویب اکثریت اعضاء حاضر در جلسه و در هر دو مورد اتخاذ تصمیم درباره موضوع یا موضوعاتیکه علاوه بر دستور جلسه آگهی شده بمجمع پیشنهاد میشود به جلسه بعدی که حداکثر ۲۵ روز بعد تشکیل میگردد موکول خواهد شد.

ماده ۳۰ - مجمع عمومی شرکت تعاونی بدست صورت زیر تشکیل میشود:

- ۱ - مجمع عمومی مؤسس موضوع فصل سوم این قانون.
- ۲ - مجمع عمومی عادی.
- ۳ - مجمع عمومی فوق العاده.

ماده ۳۱ - مجمع عمومی عادی حداقل سالی یکبار ظرف شش ماه پس از پایان سال مالی شرکت تشکیل میشود و در موارد مقتضی میتوان در هر موقع از سال مجمع عمومی عادی را بطور فوق العاده تشکیل داد.

ماده ۳۲ - وظائف مجمع عمومی عادی بشرح زیر است:

- ۱ - انتخاب و عزل هیأت مدیره و بازرسان.
- ۲ - رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت پس از استماع گزارش هیأت مدیره و بازرسان.
- ۳ - اخذ تصمیم درباره گزارشها و پیشنهادهای حسابرسان بر اساس نتایج حسابرسی شرکت.
- ۴ - تعیین خط مشی و برنامه های شرکت و تصویب بودجه و تعیین ضوابط و معیارهای لازم برای حقوق و دستمزد و میزان تضمین ابواب جمعی مدیرعامل و کارکنان شرکت (بنا به پیشنهاد هیأت مدیره).

۵ - اخذ تصمیم نسبت بذخاثر و پرداخت پاداش سهام و مازاد در آمد و تقسیم آن موافق اساسنامه.

۶ - اتخاذ تصمیم درباره پیشنهادهای هیأت مدیره در مورد اعتبارات درخواستی و با سرمایه گذاری های شرکت.

۷ - تصویب آئین نامه های معاملات و سایر آئین نامه های داخلی شرکت.

۸ - اتخاذ تصمیم درباره شکایات عضوی که اخراج شده یا کسی که درخواست عضویت و از طرف هیأت مدیره پذیرفته نشده است یا ارجاع امر به هیأتی مرکب از پنج نفر از اعضاء مجمع عمومی.

در هر دو مورد تصمیم متخذه از طرف مجمع با هیأت قطعی است.

تبصره - عضو اخراج شده حق دارد اعتراض خود را بوسیله بازرسان و یا در غیاب بازرسان از طریق سازمان در نخستین مجمع عمومی مطرح کند و در این صورت میتواند بدون حق رأی در مجمع شرکت نماید.

۹ - تصویب تغییرات سرمایه در دوره مالی قبل تعیین مبلغی که بابت بازپرداخت سهام اعضاء سابق در دوره مالی آتی باید پرداخت شود.

۱۰ - اتخاذ تصمیم درباره عضویت شرکت در شرکتهای و اتحادیه های تعاونی و میزان سهام یا حق عضویت سالانه پرداختی به اتحادیه موافق موازین این قانون.

۱۱ - رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره سایر اموری که بمجمع پیشنهاد میشود و منطبق با اساسنامه شرکت باشد.

ماده ۳۳ - مجمع عمومی عادی با حضور حداقل نصف بعلاوه یک اعضاء یا وکلای آنها رسمیت پیدا میکند و در صورت بدست نیامدن حدنصاب مذکور باید با رعایت مفاد تبصره ماده ۲۶ ظرف ۱۰ روز بعد از جلسه اولی مجمع حداکثر برای ۱۵ روز بعد با همان دستور جلسه قبلی تجدید دعوت شود. جلسه دوم با عده حاضر که نباید کمتر از ۷ نفر باشد رسمیت خواهد یافت. در صورت عدم تشکیل جلسه دوم هر ذبحقی میتواند برای رسیدگی بموضوع و یا انحلال شرکت بسازمان مراجعه نماید.

ماده ۳۴ - تصمیمات مجمع عمومی عادی با اکثریت نصف بعلاوه یک اعضاء حاضر در مجمع اتخاذ میشود. در صورت تساوی آراء اکثریت با طرفی است که رئیس مجمع در آن طرف باشد.

تبصره - در صورتیکه در جلسه مجمع عمومی مذاکرات به اخذ تصمیم منجر نشود جلسه بعنوان تنفس تعطیل میگردد و جلسه بعدی که منحصرأ برای تعقیب مذاکرات و اتخاذ تصمیم

درباره دستور جلسه قبلی تشکیل میشود نباید از جلسه اول بیش از ۴۸ ساعت بطول انجامد.

ماده ۳۵ - مجمع عمومی فوق العاده برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به موارد زیر تشکیل می شود:

- ۱ - تغییر مواد اساسنامه.
- ۲ - انحلال شرکت.
- ۳ - ادغام یا شرکت دیگر.

ماده ۳۶ - مجمع عمومی فوق العاده با حضور حداقل سه چهارم اعضاء شرکت و با رأی آحاد رسمیت پیدا میکند. در صورت عدم حصول این حد نصاب با رعایت ماده ۳۳ آگهی دعوت مجمع با ذکر دستور و تاریخ تشکیل جلسه و نتیجه جلسه قبل منتشر میشود.

این جلسه با حضور حداقل نصف بعلاوه یک اعضاء یا وکلای آنان رسمیت پیدا میکند و در صورت عدم حصول حدنصاب، مجمع برای بار سوم با همان ترتیب دعوت می شود. جلسه سوم مجمع با حضور اعضاء حاضر که نباید از ۷ نفر کمتر باشد رسمیت پیدا میکند در صورت عدم تشکیل جلسه سوم هر ذبحقی میتواند برای رسیدگی بموضوع و انحلال شرکت به سازمان مراجعه نماید.

تبصره - تصمیمات مجمع عمومی فوق العاده با اکثریت سه چهارم اعضاء حاضر در جلسه مجمع اتخاذ میگردد.

ماده ۳۷ - ملاک تشخیص تعداد اعضاء حاضر در جلسات مجامع عمومی ورقه حضور و غیابی است که حاضران در بدو ورود اصالتاً و یا با وکالت موضوع ماده ۱۸ این قانون آنرا اعضاء میکنند.

فصل پنجم - هیأت مدیره

ماده ۳۸ - اداره امور شرکت طبق اساسنامه بر عهده هیأت مدیره ای مرکب از حداقل سه نفر بعنوان عضو اصلی و حداقل یک نفر بعنوان عضو علی البدل خواهد بود که در مجمع عمومی عادی از میان اعضاء شرکت با رأی مخفی و برای حداکثر مدت سه سال انتخاب میشوند. در اساسنامه می توان ترتیب تجدید انتخابات برای قسمتی از اعضاء هیأت مدیره را بنحوی بیش بینی نمود که در هر سال بجای قدیم ترین آنها اعضاء جدید انتخاب شوند. تجدید انتخاب هر یک از اعضاء هیأت مدیره بلا مانع است.

تبصره ۱ - در صورت فوت - استعفا - ترك عضویت و یا ممنوعیت قانونی هر یک از اعضاء اصلی، یکی از اعضاء

علی البدل برای بقیه مدت مقرر به جانشینی وی در جلسات هیأت مدیره دعوت میشود.

تبصره ۲ - در صورت استعفا یا تقاضای هر یک از اعضاء مستعفی و یا اعضاء علی البدل و یا بازرسان یا با یک پنجم اعضاء شرکت با سازمان برای انتخاب هیأت مدیره مجدد دعوت میشود.

تبصره ۳ - در صورتیکه بعلل فوت - استعفا و یا ممنوعیت قانونی هیأت مدیره از اکثریت مقرر در اساسنامه برای اداره امور شرکت خارج گردد مجمع عمومی دعوت خواهد شد تا نسبت به تکمیل هیأت مدیره اقدام کند.

تبصره ۴ - در فاصله مدت لازم برای انتخاب و تکمیل اعضاء هیأت مدیره برای اداره امور سازمان از هیأت مدیره جاری شرکت با نظر سازمان از زمین اعضاء شرکت تعداد لازم بدین منظور انتخاب خواهد شد.

مسئولیت اعضاء هیأت مدیره که بدین نحو موقتاً انتخاب میشوند عیناً همان مسئولیت هائی است که برای هیأت مدیره در این فصل پیش بینی شده است.

ماده ۳۹ - هیأت مدیره از بین خود یک رئیس و یک نایب رئیس و یک منشی انتخاب خواهد کرد.

تبصره - تصمیمات هیأت مدیره در دفتری بنام دفتر صورت جلسات هیأت مدیره ثبت میگردد و با امضای اعضاء هیأت مدیره حاضر در هر جلسه میرسد.

ماده ۴۰ - تصمیمات هیأت مدیره در جلساتی که با اکثریت اعضاء هیأت مدیره بدعوت رئیس یا نایب رئیس و یا مدیرعامل تشکیل میگردد اتخاذ میشود برای اتخاذ تصمیم رأی اکثریت اعضاء حاضر در جلسه ضروری است.

ماده ۴۱ - خدمات هیأت مدیره در شرکت افتخاری و بلاعوض است لکن هزینه انجام مأموریت هائی که از طرف شرکت به آنها ارجاع میشود قابل پرداخت است.

تبصره - در موارد استثنائی که بعضی از اعضاء هیأت مدیره مأمور خدمات و فعالیت های اضافی علاوه بر وظائف قانونی خود در هیأت مدیره شوند میتوان با تصویب مجمع عمومی مبلغی بعنوان جبران خدمات و زحمات آنها پرداخت کرد.

ماده ۴۲ - نخستین هیأت مدیره شرکت موظف است ظرف یکماه از تاریخ جلسه مجمع مؤسس برای ثبت شرکت در مراجع ذیصلاح اقدام قانونی بعمل آورد.

ماده ۴۳ - استخدام و اخراج کارکنان شرکت بر اساس

مقرراتی که از طرف مجمع عمومی تصویب میشود و اخذ تضمین از مدیر عامل و سایر کارکنان شرکت بر اساس مصوبات مجمع عمومی و با اسامنامه شرکت و همچنین قبول درخواست عضویت و اخذ تصمیم نسبت با انتقال سهام اعضا، بنکدیکر و اخراج عضو طبق مقررات این قانون و نظارت بر مخارج جاری و رسیدگی بحسابهای شرکت و تسلیم بموقع گزارش و ترازنامه سالانه شرکت به بازرسان و مجمع عمومی و تعیین نماینده برای حضور در جلسات مجمع عمومی شرکتها و اتحادیه هائی که شرکت در آن عضویت دارد از اختیارات هیأت مدیره است.

تبصره - هیأت مدیره حق اخراج عضوی را که بهر عنوان از جانب مجمع عمومی و وظیفه یا مأموریتی بوی محول شده است (مانند اعضاء هیأت مدیره و با بازرسان) ندارد و اتخاذ تصمیم در اینگونه موارد بامجمع عمومی عادی شرکت است.

ماده ۴۴ - هیأت مدیره میتواند برای انجام امور شرکت فرد واجد صلاحیتی را از بین اعضاء شرکت (غیر از اعضاء هیأت مدیره و بازرسان) و با اخراج بصورت موظف انتخاب و بعنوان مدیر عامل منصوب کند که زیر نظر مستقیم آن هیأت موافق اسامنامه شرکت و در حدود مصوبات مجمع عمومی انجام وظیفه نماید.

هیأت مدیره مجاز است تمام یا قسمتی از اختیارات خود را برای اداره امور شرکت بر اساس اسامنامه و طبق آئین نامه ای که بتصویب مجمع عمومی میرسد به مدیر عامل تفویض نماید.

ماده ۴۵ - هیأت مدیره نماینده قانونی شرکت است و میتواند مستقیماً و یا با وکالت با حق توکیل این نمایندگی را در دادگاهها و مراجع قانونی و سایر سازمانها اعمال کند. مسئولیت هیأت مدیره در مقابل اعضاء شرکت، مسئولیت وکیل است در مقابل موکل.

ماده ۴۶ - کلیه قراردادهای و اسناد تمهید آور شرکت با استثنای مواردیکه هیأت مدیره بمنظور اداره امور جاری شرکت ترتیب خاصی داده باشد پس از تصویب هیأت مدیره با دوامضای مجاز شرکت معتبر خواهد بود.

ماده ۴۷ - هیأت مدیره موظف است خود را بصورت جمعی انجام میدهد و هیچیک از اعضاء هیأت مدیره حق ندارد از اختیارات هیأت منفرداً استفاده کند مگر در موارد خاص با داشتن وکالت یا نمایندگی از طرف هیأت مدیره.

ماده ۴۸ - اعضاء هیأت مدیره مشترکاً مسئول

جبران هرگونه زیانی هستند که در نتیجه اعمال آنان و با عدم رعایت این قانون به شرکت وارد شود.

ماده ۴۹ - پس از انقضای مدت مأموریت هیأت مدیره در صورتی که انتخاب هیأت مدیره جدید انجام نشده باشد هیأت مدیره سابق تا انتخاب و قبولی هیأت مدیره جدید کماکان بوظایف خود در شرکت ادامه خواهد داد.

تبصره ۱ - ترتیب انتقال مسئولیت از هیأت مدیره سابق به هیأت مدیره لاحق طبق اسامنامه خواهد بود.

تبصره ۲ - استعفا یا یک یا چند نفر از اعضاء هیأت مدیره تا انتقال مسئولیت، عضو و با به اعضاء جدید رفع مسئولیت از آنها نخواهد کرد.

ماده ۵۰ - هیچیک از اعضاء هیأت مدیره یا بازرسان و یا مدیر عامل یک شرکت تعاونی نمیتواند برای عضویت هیأت مدیره یا مدیر عامل و با بازرسان شرکت تعاونی دیگری از همان نوع انتخاب شود.

ماده ۵۱ - اشتغال اتباع بیگانه بسمت عضویت مدیره یا مدیر عامل یا بازرسان شرکت تعاونی منوط است به کسب مجوز از سازمان مرکزی تعاون و موافقت مقررات جاری کشور.

ماده ۵۲ - هیأت مدیره تا انجام ثبت شرکت مجاز به هیچگونه معامله ای بنام شرکت نخواهد بود مگر در حدود اموری که برای انجام مقدمات تشکیل شرکت ضرورت داشته باشد.

ماده ۵۳ - مجبور یا ورشکسته به تقصیر و یا کسی که بعلت ارتکاب بیعت یا یکی از جنحه های مؤثر سابقه محکومیت دارد نمیتواند سمت عضویت در هیأت مدیره و هیأت بازرسی و مدیر عامل شرکت را داشته باشد.

فصل ششم - بازرسان

ماده ۵۴ - مجمع عمومی شرکت تعاونی حداقل ۳ نفر بازرسان از میان اعضاء شرکت برای مدت یک سال مالی انتخاب می کند تجدید انتخاب بازرسان قبلی بلامانع است. صورت جلسات بازرسان در دفتر مخصوصی که از طرف نماینده سازمان شماره گذاری و مهر شده است ثبت و ذیل هر صورت جلسه را بازرسان حاضر در جلسه با ذکر آراء موافق و مخالف امضاء میکنند.

تبصره ۱ - مجمع عمومی میتواند علاوه بر بازرسان مذکور در این ماده یک یا دو بازرسان بعنوان علی البدل انتخاب کند.

تبصره ۲ - جمع بین وظایف هیأت مدیره و بازرسان شرکت ممنوع است.

ماده ۵۵ - تصمیحات قانونی بازرسان بصورت جمعی بوده و رأی اکثریت منطاعتبار خواهد بود.

ماده ۵۶ - وظایف بازرسان بشرح زیر است:

۱- نظارت بر امور شرکت برای اجرای مقررات اسامنامه و آئین نامه های مصوب و برای این منظور بازرسان میتوانند هر موقع که مقتضی بداندند بنحویکه بعملیات جاری شرکت لطمه وارد نشود رأی و یا توسط نمایندگانی که از خارج تعیین میکنند کلیه حسابها و دفاتر و اسناد و مدارک مالی و دارائی نقدی و برگهای بهادار و موجودی کالا و غیره را رسیدگی کنند.

۲- در صورت مشاهده خلاف و بی ترتیبی در امور شرکت مراتب را کتباً به هیأت مدیره اعلام نمایند و رفع نقیصه یا تغییر رویه را بخواهند.

۳- رسیدگی بحسابهای شرکت لااقل سالی دوبار و مخصوص رسیدگی بصورت حسابها و ترازنامه سالانه و اعلام نظر خود تا ۲۰ روز قبل از جلسه مجمع عمومی سالانه.

۴- رسیدگی قبلی به بودجه پیشنهادی هیأت مدیره به مجمع عمومی و اعلام نظر در این مورد.

۵ - دعوت مجمع عمومی بر اساس ماده ۲۵ و ماده ۶۰ این قانون در صورت لزوم.

۶- نظارت در اجرای تذکرات و پیشنهاد های سازمان و حسابر سانی که از شرکت حسابرسی کرده اند و تقدیم گزارش لازم در این باره به مجمع عمومی.

بزرسان حق دخالت مستقیم در امور شرکت ندارند لکن میتوانند بدون حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت کنند و نظرات خود را نسبت بمسائل جاری شرکت اظهار دارند. این نظرات باید در صورت جلسه هیأت مدیره با امضاء آنها درج شود.

ماده ۵۷ - با خاتمه مدت مأموریت بازرسان تا زمانیکه بازرسان جدید انتخاب نشده اند بازرسان قبلی کماکان بوظایف خود ادامه خواهند داد.

ماده ۵۸ - بازرسان برای انجام وظیفه خود حق دریافت هیچگونه وجهی اعم از حقوق دستمزد و یا پاداش ندارند، لکن پرداخت مطالبی بابت جبران هزینه های مصرف شده برای

انجام وظایف آنها در صورتی که در اسامنامه شرکت تصریح شده است.

ماده ۵۹ - بازرسان شرکت کسب و بهره بردن خود را در حدود مقررات تعیین شده در تصمیحات قانونی و مقررات شرکت نمیتوانند درج شود.

ماده ۶۰ - در صورتیکه اکثریت اعضاء مجمع عمومی در تصویب حدود تشخیص ده ساله حسابها و مدارک مالی خود مرکب جمعی شده است و نسبت به تصویب حدود و مدافع شرکت است پس مجمع عمومی بر روی رسیدگی موضوعات مورد نظر خود تصمیم در این مورد و هیأت مدیره دعوت نمیشد.

ماده ۶۱ - در قراردادهای شرکت که بک طرف آن عضو هیأت مدیره باشد با بازرسان نمایندگی از طرف شرکت قرارداد داده و امضاء خواهند کرد.

انعقاد این نوع قراردادها مشروط بر این است که در آئین نامه معاملات شرکت مجوز و شرایط مربوط پیش بینی شده باشد.

فصل هفتم - اتحادیه های تعاونی

ماده ۶۲ - اتحادیه تعاونی از عضویت و مشارکت شرکتهای تعاونی یا اتحادیه های تعاونی باشکها و اتحادیه های تعاونی تشکیل میگردد، اتحادیه تعاونی در حکم شرکت تعاونی است و با رعایت اصول و مقرراتی که در این قانون اشاره شده است تأسیس میگردد.

ماده ۶۳ - اتحادیه تعاونی بسم منظور زیر تشکیل میشود:

۱ - اتحادیه تعاونی برای پیشرفت اداره امور و حفظ و حمایت تعاونیهای عضو و ایجاد هم آهنگی و توسعه تعلیمات و حسابرسی آنها.

تبصره ۱ - این نوع اتحادیه ها بصورت شکل منطقه ای و ملی (کشوری) تشکیل میشود.

اتحادیه منطقه ای برای هر یک از رشته های تعاونی مذکور

در فصل دوم این قانون با نام اتحادیه تعاونی نظارت وهم آهنکی تعاونیهای رشته مربوط در منطقه و اتحادیه ملی (کشوری) تعاونیهای رشته مورد نظر .

تبصره ۲ - اتحادیههای تعاونی نظارت وهم آهنکی منطقهای و یا اتحادیه های ملی (کشوری) مذکور در این بند مجاز به انجام فعالیتهای تجاری و اعتباری برای تعاونیها و اتحادیههای عضو نیستند مگر در حدود انجام وظائف مندرج در این قانون .

تبصره ۳ - غیر از مبلغی که موافق این قانون برای عضویت در اتحادیههای تعاونی نظارت وهم آهنکی و یا اتحادیه ملی (کشوری) بعنوان سرمایه باید پرداخت شود خدمات اتحادیه برای شرکتها و اتحادیههای عضو در قبال حق عضویت سالانه ای انجام میگیرد که میزان آن برای هر شرکت یا اتحادیه عضو متناسب تعداد اعضای شرکت و یا در صدی از درآمد سالانه آن در اساسنامه اتحادیه تعیین می شود .

۲ - اتحادیه تعاونی برای انجام امور اقتصادی و توسعه معاملات و عملیات تعاونیها و یا اتحادیههای عضو

در این نوع اتحادیه های تعاونی باید جملدای که معرف نوع کار و عملیات اتحادیه باشد بنام آن اضافه شود و حداقل تعداد عضو مذکور در تبصره ماده ۲ این قانون رعایت نمی گردد .

۳ - اتحادیه تعاونی برای خدمات اعتباری و بانکی شرکتها و اتحادیههای عضو که بصورت منطقهای و یا ملی (کشوری) برای رشته های مذکور در این قانون تشکیل میشود

ماده ۶۲ - وظائف اتحادیههای نظارت وهم آهنکی بشرح زیر است :

۱ - کمک به پیشرفت امور شرکتها و اتحادیه های عضو از طریق :

الف - فراهم کردن وسائل توسعه تعلیمات و ترویج تعاونی و آموزش حرفه ای و جمع آوری اطلاعات مورد لزوم در این زمینه و انجام تبلیغات و انتشارات لازم .

ب - راهنمایی و کمک به شرکتها و اتحادیه های عضو در امور اداری و سازمانی و مدیریت - اموری - خدمات مختلف از قبیل چاپ و تهیه دفاتر و اوراق و فرمهای چاپی مشترک .

۲ - نظارت بر فعالیت شرکتها و اتحادیه های عضو بمنظور اطمینان از اجرای مقررات قانون و مواد اساسنامه

و مصوبات مجامع عمومی

۳ - ایجاد هم آهنکی و همکاری بین شرکتها و اتحادیههای عضو

۴ - داوری و رفع اختلاف بین واحدهای تعاونی عضو در صورتیکه در اساسنامه آنها پیش بینی لازم شده باشد .

۵ - خسارسی شرکتها و اتحادیههای عضو در صورتیکه سازمان صلاحیت اتحادیه را برای این کار تشخیص دهد .

غیر شرکت در شوراهای کمیسیونهای مقرر در این قانون .

۶ - دفاع از منافع شرکتها و اتحادیه های عضو در روابط آنها با سازمانها و مؤسسات دولتی و عمومی و سایر رشتههای تعاونی مخرج در این قانون .

۸ - ایجاد و بسط همکاری با سایر تعاونیهای کشور .

۹ - ایجاد روابط با مؤسسات جهانی تعاون و اتحادیههای تعاونی سایر کشورها .

تبصره ۵ - نازمانی که اتحادیههای نظارت و هم آهنکی مناطق و یا اتحادیههای ملی (کشوری) تشکیل نشده است سازمان وظائف این اتحادیهها را انجام خواهد داد .

ماده ۶۵ - پس از تشکیل اتحادیه های نظارت و هم آهنکی در هر منطقه شرط استفاده از عنوان و مزایا و معافیتهای تعاونی شرکتها و اتحادیه های تعاونی در رشته ای که اتحادیه نظارت و هم آهنکی آن تشکیل شده است قبول عضویت اتحادیه خواهد بود .

ماده ۶۶ - اعمال حق رأی شرکتیهای عضو در مجامع عمومی اتحادیههای مصرح در این قانون بشرح زیر است :

۱ - در اتحادیه تعاونی نظارت و هم آهنکی هر شرکت یا اتحادیه عضو یک رأی .

۲ - در اتحادیه تعاونی بمنظور امور اقتصادی و یا اعتباری هر شرکت به تعداد اعضاء و یا ترکیبی از تعداد اعضاء و حجم معاملات خود با اتحادیه .

ماده ۶۷ - سازمان با اعطای کمکهای اداری و فنی و مالی نازمانی که اتحادیه های تعاونی نظارت و هم آهنکی مناطق مختلف قدرت مالی و وسائل و تجهیزات و آمادگی کافی ندارند موجبات تسهیل عملیات و فعالیتهای آنها را فراهم خواهد کرد .

فصل هشتم - شرکتیهای تعاونی کشاورزی و روستائی

ماده ۶۸ - شرکت تعاونی کشاورزی با مشارکت

کشاورزان - باغداران - دامداران - دامپروران - پرورش دهندگان کرم ابریشم، زنبور عسل، ماهی و روستائیان شاغل در صنایع محلی روستائی و با کارگران کشاورزی برای تمام با قسمتی از مقاصد زیر تشکیل میشود :

۱ - قبول پس انداز و سپرده اعضاء و تأمین وام و اعتبار مورد نیاز آنها با شرایط مناسب .

۲ - خرید و تهیه مواد و وسائل مورد احتیاج مصرف شخصی و خانوادگی با حرفه ای اعضاء و همچنین تهیه وسائل و علوفه دامها و خوراک طیور و وسائل دیگری از این قبیل .

۳ - انجام تمام یا قسمتی از عملیات جمع آوری - نگهداری - تبدیل - طبقه بندی و بسته بندی - خیل و نقل و با فروش محصول اعضاء .

۴ - انجام خدمات بمنظور بهبود آموزش حرفه ای و بازنگی اعضاء مانند تهیه هاشین آلات کشاورزی و استفاده مشترک از آنها - تهیه وسائل حمل و نقل برای استفاده اعضاء و تهیه مسکن - تأمین و توزیع آب مشرب و آب برای مصارف

زراعی اعضاء با رعایت قانون ملی شدن منابع آب - پیش بینی وسائل بهداشتی و بیداری و آموزشی بمنظور استفاده جمعی و مشترک - توزیع نیروی برق - ایجاد شبکه تلفن - تلقیح مصنوعی دامها و مبارزه با امراض و آفات نباتی و حیوانی

۵ - بهره برداری جمعی و مشترک از اراضی ملکی و یا استیجاری

ماده ۶۹ - شرکتیهای تعاونی روستائی با مشارکت اعضائی که اکثریت آن زارعینی باشند که بموجب قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب زمین شده یا بشوند و یا روستائینی که خود دارای زمین زراعتی یا باغ بوده و شخصاً به کشاورزی اشتغال داشته باشند برای مقاصد مندرج در بندهای ماده ۶۸ تشکیل میشوند .

ماده ۷۰ - در شرکتیهای تعاونی کشاورزی و روستائی که از جمله مقاصد آنها رفع حوائج اعتباری اعضاء است موضوع قبول پس انداز اعضاء با غیر اعضاء باید در اساسنامه شرکت قید شود .

تبصره ۱ - آئین نامه حسابهای پس انداز در شرکتیهای تعاونی کشاورزی و روستائی و اتحادیه های تعاونی اعتباری کشاورزی و روستائی بوسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تهیه و بنا

صوب شورای پول و اعتبار بموقع اجرا گذارده میشود و تا زمانی که اتحادیه های مذکور در بند ۲ این ماده تشکیل نشده است شعب بانک تعاون کشاورزی در هر منطقه وظایف اتحادیه تعاونی اعتباری کشاورزی و روستائی همان منطقه را طبق اساسنامه بانک تعاون کشاورزی ایران انجام خواهد داد و در

ماده ۷۱ - در شرکتیهای تعاونی کشاورزی و روستائی که بمنظور عملیات اعتباری تشکیل شده اند و یا شرکتیهای که قسمتی از هدفهای آنها بوسیله اعضاء است و همچنین اتحادیه های تعاونی که در آمد حاصل از معاملات اعتباری بوسیله حساب در هر یک غیر قابل تقسیم شرکت با اتحادیه منتقل میشود .

ماده ۷۲ - اتحادیههای تعاونی کشاورزی و روستائی که تا قبل از تصویب این قانون تشکیل شده اند و در آینده تشکیل میشوند برای نظارت و همچنین پرداخت اعتبارات شرکتیهای عضو خود بدرجی که با تشخیص وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی آمادگی پیدا کنند تغییرات متناسب با این قانون را در اساسنامه خود خواهند داد .

ماده ۷۳ - وظائف و نظارت شرکتیهای تعاونی کشاورزی و روستائی مانند آنچه که در مورد شرکتها و اتحادیه های تعاونی روستائی عمل میشود بر عهده سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران خواهد بود

فصل نهم - اعتبارات تعاونی کشاورزی

ماده ۷۴ - اعتبارات تعاونی کشاورزی اعتباراتی است که سازمانهای اعتبار دهنده آن بصورت تعاونی متعلق بکشاورزان است و اعطای اعتبار توأم با نظارت در مصارف آن خواهد بود .

سازمان مذکور در سه درجه شرح زیر است :

۱ - شرکتیهای تعاونی روستائی و شرکتیهای تعاونی کشاورزی مذکور در فصل هشتم این قانون که قبول سپرده نموده و به اعضاء شرکت وام میدهند .

۲ - اتحادیه های تعاونی اعتباری کشاورزی و روستائی که در هر منطقه با مشارکت شرکتیهای تعاونی روستائی و شرکتها و اتحادیه های تعاونی کشاورزی همان منطقه تشکیل میشود

یا شعب بانک تعاون کشاورزی ایران در شهرستانها .

تبصره ۱ - اساسنامه این اتحادیه ها بوسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تهیه و بنا

صوب شورای پول و اعتبار بموقع اجرا گذارده میشود و تا زمانی که اتحادیه های مذکور در بند ۲ این ماده تشکیل نشده است شعب بانک تعاون کشاورزی در هر منطقه وظایف اتحادیه تعاونی اعتباری کشاورزی و روستائی همان منطقه را طبق اساسنامه بانک تعاون کشاورزی ایران انجام خواهد داد و در

هر منطقه که اتحادیه‌های مذکور تشکیل شود شعب بانک تعاون کشاورزی منطقه مزبور منحل و اتحادیه از هر نظر قائم مقام قانونی شعب بانک مذکور در منطقه خواهد بود.

۳- بانک تعاون کشاورزی ایران بر اساس مقررات پیش‌بینی شده در قانون بانک مذکور.

ماده ۷۵- اداره و جوه سپرده‌ها در شرکت‌های تعاونی کشاورزی یا روستایی هر شهرستان یا هر منطقه تا زمانیکه اتحادیه تعاونی اعتباری همان منطقه تشکیل نشده است یا شعبه بانک تعاون کشاورزی مربوط خواهد بود و شعبه بانک یا اتحادیه در این مورد مقررات قانون بانکی و پولی کشور و مصوبات شورای پول و اعتبار را برای مجموع سپرده‌های اشخاص در شرکت‌های عضو خود بمرور اجرا خواهد گذاشت.

فصل دهم - شرکت‌های تعاونی صیادان

ماده ۷۶- شرکت تعاونی صیادان شرکتی است که با عضویت صیادان ماهی و سایر آبزیان برای تمام و یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- تدارک خدمات جمعی برای اعضای شرکت از قبیل ساخت و تعمیر قایق‌ها و تهیه وسائل و ادوات صید.
- ۲- صید ماهی و سایر آبزیان پس از کسب پروانه صید.
- ۳- تأسیس فروشگاه.
- ۴- پرداخت مساعنه به صیادان.
- ۵- تهیه وسائل و تأمین نیازمندی‌های حرفه‌ای و خانوادگی صیادان.

فصل یازدهم - شرکت‌های تعاونی مصرف‌کنندگان

ماده ۷۷- شرکت تعاونی مصرف‌کنندگان برای تهیه انواع کالا های مصرفی بمنظور تأمین نیازمندی‌های اعضا و خانواده‌های آنان و همچنین برای انجام تمام یا قسمتی از خدمات زیر و امثال آن تشکیل می‌شود:

- ۱- تهیه آب مشروب.
- ۲- ایجاد شبکه گاز.
- ۳- تهیه نیروی برق و یا ایجاد خط انتقال نیرو و شبکه توزیع.
- ۴- خدمات بهداشتی و درمانی.
- ۵- تدارک وسائل حمل و نقل.
- ۶- ایجاد باشگاهها و رستورانها.
- ۷- تأسیس انواع آموزشگاهها.

ماده ۷۸- بمنظور تشویق اعضا به پس انداز و توسعه منابع مالی شرکت تعاونی مصرف‌کنندگان، در اساسنامه این

نوع شرکتها برای هر عضو گشایش دو حساب بشرح زیر در حسابهای شرکت پیش‌بینی میشود:

۱- حساب سپرده جاری در این حساب منحصرأ پنجاه درصد مازاد برگشتی سالانه سهمی عضو شرکت و تمام باذات سهام او منظور میشود. بهمانند بستانکار این حساب حداقل دو درصد بهره در سال تعلق می‌گیرد.

۲- حساب پس انداز: در این حساب منحصرأ پنجاه درصد مازاد برگشتی سالانه سهمی عضو شرکت منظور می‌شود. بهمانند این حساب حداقل ۴ درصد بهره در سال تعلق می‌گیرد. باز پرداخت مبالغ جمع شده در این حساب در پایان مدت معینی که در مورد هر عضو با موافقت او تعیین میشود کمتر از پنج سال نخواهد بود.

در صورت استعفا اخراج یا فوت طرف يك سال امکان پذیر است.

تبصره- نحوه اداره این وجوه طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید.

ماده ۷۹- در اساسنامه شرکت میتوان پیش‌بینی کرد که معادل نصف مازاد برگشتی حاصل از معاملات با غیر عضو را در صورت تقاضای او برای خرید سهام شرکت با داشتن شرایط عضویت برای این منظور اختصاص داد و بقیه مازاد برگشتی بحساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم منتقل میشود.

فصل دوازدهم - شرکت‌های تعاونی مسکن

ماده ۸۰- شرکت تعاونی مسکن برای تمام یا قسمتی از امور مندرج زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- تهیه زمین و تقسیم آن بمنظور ساختمان خانه‌های مسکونی و فروش آن به اعضا نقداً و یا با اقساط و همچنین ایجاد تأسیسات عمومی مورد استفاده مشترك اعضا.
- ۲- ساختمان طبقات مسکونی و فروش آپارتمانها به اعضا نقداً و یا با اقساط.
- ۳- خرید واحدهای مسکونی و فروش آن به اعضا نقداً و یا با اقساط.
- ۴- واگذاری واحدهای مسکونی ملكی شرکت بصورت اجاره و یا اجازه انتفاع به اعضا.
- ۵- انجام خدمات نقشه‌کشی - مهندسی و معماری برای اعضا و نظارت در ساختمانهای متعلق به آنها.

ع- انجام تعمیرات ساختمانهای ملكی اعضا و با اقدامات مربوط به لوله‌کشی و کابل و سیم‌کشی و ایجاد دستکهای تپه‌به و حرارت مرکزی.

۷- نگاهداری و اداره ساختمانها و تأسیسات و انجام خدمات عمومی مربوط.

ماده ۸۱- منابع مالی و اعتباری شرکت‌های تعاونی مسکن عبارتند از:

- ۱- سرمایه و ذخائر شرکت.
- ۲- پس انداز اعضا.
- ۳- اعتبارات بخش دولتی شامل: قسمتی از اعتبارات بانک رهنی ایران در حدود برنامه‌های مصوب سالانه آن بانک و اعتباراتی که بدین منظور از طرف بانک مرکزی ایران در اختیار آن بانک گذاشته میشود و اعتبارات از محل برآمده‌های عمرانی از طریق بانک رهنی ایران.
- ۴- سایر منابع اعتباری که بوسیله اشخاص و مؤسسات در اختیار این نوع شرکتها گذاشته میشود.
- ۵- در مورد شرکت‌های تعاونی مسکن کارگران که در کارخانه‌ها و کارگاهها بوسیله کارگران تشکیل می‌گردد علاوه بر منابع مالی و اعتباری مذکور در این ماده بانک رفاه کارگران نیز منابع مالی و اعتباری لازم را برای این شرکتها تأمین مینماید.

تبصره - اعتبارات مذکور در بندهای ۳ و ۴ با تسهیلات لازم در نرخ بهره و شرایط پرداخت و امثال آنهاست و درصد هزینه طرح‌های ساختمانی شرکت‌های تعاونی مسکن متقاضی اعتبار اعطاء می‌شود.

ماده ۸۲- در شرکت تعاونی مسکن انجام معاملات و ساختمان و تمام اقداماتی که در اساسنامه پیش‌بینی شده است برای غیر عضو ممنوع است.

ماده ۸۳- شرایط انتقال واحدهای مسکونی و واگذاری به اعضا بدیگری در اساسنامه شرکت پیش‌بینی خواهد شد.

فصل سیزدهم - شرکت‌های تعاونی اعتبار

ماده ۸۴- شرکت تعاونی اعتبار بین افراد گروه‌های شغلی در يك حوزه مانند کارکنان يك سازمان اداری و یا کارگران و کارکنان يك کارگاه و یا ساکنان يك منطقه مسکونی برای مقاصد زیر تشکیل میشود:

- ۱- قبول پس انداز و سپرده‌های دیداری و مدت‌دار اعضای شرکت و پرداخت بهره به آن طبق تعرفه‌هایی که در اساسنامه پیش‌بینی میشود.

۲- پرداخت وام با دریافت بهره به اعضای شرکت موافق شرایط و مقرراتی که در اساسنامه پیش‌بینی میگردد.

۳- انجام سایر خدمات اعتباری برای اعضا در حدود امکانات و مقررات مندرج در اساسنامه شرکت.

ماده ۸۵- در شرکت تعاونی اعتبار مازاد برگشتی عین بحساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت منتقل میگردد.

ماده ۸۶- شرکت تعاونی اعتبار مجاز به باز کردن حساب و انجام عملیات اعتباری برای غیر عضو نیست.

ماده ۸۷- در صورتیکه مجوعه سرمایه‌های ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم در يك شرکت تعاونی اعتبار و یا اتحادیه آن از ده میلیون ریال تجاوز کند علاوه بر مقررات این قانون شرکت باید از مقررات و تصمیمات شورای پول و اعتبار تبعیت کند.

فصل چهاردهم - شرکت‌های تعاونی آموزشگاهها

ماده ۸۸- شرکت تعاونی آموزشگاهها شرکتی است که عضویت دانش آموزان یا دانشجویان مرکز آموزشی بمنظور آموزش عملي مقررات شرکت‌های تعاونی و تعمیم صور تعاون برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل میشود:

- ۱- تشکیل صندوقهای سپرده و تشویق اعضا به پس انداز.
- ۲- ایجاد فروشگاه و تهیه وسائل تحصیلی و مصرفی اعضا.
- ۳- ایجاد رستوران و کافه.

۴- تدارک وسائل تقلید برای ایاب و ذهاب اعضا.

۵- تأسیس باشگاه و تهیه وسائل تفریحات سالم برای استفاده اعضا.

۶- تدارک وسائل بهداشتی و درمانی اعضا.

۷- خرید مصنوعات و کارهای دستی اعضا از طرف شرکت و فروش آن.

ماده ۸۹- شرکت‌های تعاونی آموزشگاههایی که سن دانش آموزان کمتر از سن رشد قانونی است يك وسیله آموزشی فاقد جنبه‌های حقوقی است که با راهنمایی و هدایت مربیان و معلمان طبق آئین نامه‌ای که بوسیله سازمان و وزارت آموزش و پرورش تهیه خواهد شد تشکیل و اداره میشود.

فصل پانزدهم - شرکت‌های تعاونی کار

ماده ۹۰- شرکت تعاونی کار شرکتی است که بمنظور تولید کالا یا انجام خدمات بدو صورت زیر تشکیل میگردد:

- ۱- با عضویت افرادی که نیروی کار خود را در اختیار شرکت می‌گذارند.

۲ - با عضویت کارگران غیر کشاورزی

ماده ۹۱ - در مناقصه های دولتی و شهرداریها و بانکها و مؤسسات دولتی در صورت تساوی شرایط پیشنهاد دهندگان هرگاه یکی از پیشنهادها از طرف شرکت تعاونی کار داده شود که موضوع آن شرکت انجام عملیاتی متناسب با موضوع مناقصه باشد آن پیشنهاد نسبت به سایر پیشنهادها مقدم است

فصل شانزدهم - شرکتهای تعاونی صاحبان حرفه ها و صنایع دستی

ماده ۹۲ - شرکت تعاونی صاحبان حرفه ها و صنایع دستی برای تهیه مواد اولیه و وسائل مورد نیاز حرفه ای اعضا و ساخت و تغییر شکل کالای مربوط و عملیات تکمیلی صنایع مذکور و با فروش آنها بین صاحبان حرفه ها و صنایع دستی از یک نوع تشکیل میشود

تبصره - صنعتگر دستی و یا صاحب حرفه ممکن است برای تهیه کالای مورد نظر از وسائل ماشینی کمکی نیز استفاده کند

فصل هفدهم - شرکتهای تعاونی صنایع کوچک و کسبه و صاحبان مشاغل

ماده ۹۳ - شرکت تعاونی صاحبان صنایع کوچک با عضویت واحد های صنعتی یک گروه از صنعت برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل میشود:

- ۱ - تهیه مواد اولیه مورد نیاز
  - ۲ - ایجاد آزمایشگاه مواد اولیه یا محصولات ساخته شده
  - ۳ - تولید وسائل و ابزار مورد احتیاج مشترک اعضا
  - ۴ - ایجاد گروه های تعمیراتی و نگاهداری
  - ۵ - تحقیق و برنامه ریزیهای مشترک
  - ۶ - تهیه وسائل توزیع و انجام خدمات بازاریابی
- تبصره -** صنایع کوچک موضوع این ماده صنایعی است که ضوابط آن بوسیله وزارت اقتصاد تعیین میشود

ماده ۹۴ - شرکت تعاونی کسبه و صاحبان مشاغل با عضویت کسبه از یک صنف که هر یک مستقیماً یا غیر مستقیماً با هم در یک صنف یا مشاغل از یک گروه برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل میشود:

- ۱ - تهیه وسائل و تدارک انواع خدمات وابسته به کسب یا شغل و ایجاد ابزار و وسائل حمل و نقل به منظور بهبود وضع اقتصادی و فنی اعضای شرکت و فعالیت های واحدهای عضو

۲ - انجام عملیات مقدماتی و با تبدیل کالای مورد نظر

۳ - تهیه کالا و توزیع آن بین اعضا

ماده ۹۵ - کسبه عضو شرکت تعاونی نمیتوانند دارای بیش از یک واحد شغلی در رشته کسب و کار موضوع شرکت باشند

فصل هیجدهم - اعتبارات تعاونی رشته های مصرف و کار ویژه

ماده ۹۶ - به توسعه احتیاجات اعتباری در هر یک از دوازده مصرف و کار ویژه سازمان موجبات تشویق و مقدمات تشکیل بانک تعاونی را با عضویت شرکتهای اتحادیه های تعاونی همان رشته فراهم خواهد کرد

ماده ۹۷ - اساسنامه بانکهای تعاونی مذکور در ماده ۹۶ از طریق سازمان تهیه و برای تصویب شورای پول و اعتبار پیشنهاد میشود

فصل نوزدهم - ادغام

ماده ۹۸ - هر شرکت تعاونی در شرکت تعاونی دیگر و هر اتحادیه تعاونی در اتحادیه تعاونی دیگر میتواند با مجامع مقررات این فصل بشرطیکه از یک نوع و دارای هدفها و عملیات مشابه باشند ادغام شود

شرکت یا اتحادیه ای که در شرکت یا اتحادیه دیگر ادغام میشود شرکت یا اتحادیه ادغام شونده و شرکت یا اتحادیه ای که قبول ادغام میکند شرکت یا اتحادیه اصلی نامیده میشود

ماده ۹۹ - پیشنهاد ادغام باید در مجمع عمومی فوق العاده هر دو شرکت یا اتحادیه همراه با نحوه تصفیه مطالبات بستانکاران به تصویب برسد نسخه ای از مصوبات مجمع عمومی هر دو شرکت یا اتحادیه برای تمام اعضا و بستانکاران هر دو شرکت یا اتحادیه فرستاده می شود و به ترتیب مذکور در ماده ۲۴ این قانون برای اطلاع عموم آگهی میگردد

تبصره - هر یک از بستانکاران می توانند تا مدت دو ماه از تاریخ نشر آگهی نظر خود را بشرکت یا اتحادیه بدهکار و نماینده سازمان در منطقه مربوط اعلام دارند

ماده ۱۰۰ - نسخه ای از تصمیم ادغام باید ظرف دو هفته از تاریخ انعقاد مجمع عمومی فوق العاده هر یک از دو شرکت یا اتحادیه همراه با آخرین تراز نامه و صورت بدیهی ها و مطالبات آن و گزارش حسابرسی که بدین منظور باید تهیه شود و نسخه ای از آگهی مربوطه که بشرح ماده ۹۹ منتشر شده است

برای نماینده سازمان در منطقه ای که مرکز شرکت یا اتحادیه اصلی در آن است ارسال شود

ماده ۱۰۱ - هر یک از اعضا دو شرکت یا اتحادیه در صورتی که با تصمیم ادغام مخالف باشند می توانند جداگانه به یکماه نظر خود را کتبا به شرکت یا اتحادیه مربوط و همچنین سازمان اعلام دارند

ماده ۱۰۲ - نماینده سازمان با وصول تصمیم ادغام از هر دو شرکت یا اتحادیه همراه با آخرین تراز نامه و صورت ریز مطالب و بدیهیها و گزارش حساب ریزان از وضع هر دو شرکت و با تحدید و همچنین نظرات بستانکاران و با توجه به تعداد اعضا مخالف ادغام ظرف دو ماهه نظر خود را مکتوباً بر موافقت یا مخالفت با ادغام بهر دو شرکت یا اتحادیه اعلام خواهد داشت

ماده ۱۰۳ - در صورتیکه نماینده سازمان در منطقه ادغام را تصویب نکند تصمیم ادغام در هر دو شرکت یا اتحادیه منتفی است موافقت با ادغام در صورتی است که ترتیب قابل قبول بستانکاران برای تصفیه بدیهیها در هر دو شرکت یا اتحادیه پیش بینی شود و همچنین تعداد اعضای مخالف با ادغام در حدی باشد که مجموع اعضای باقی مانده و سرمایه شرکت اصلی بعد از ادغام کافی برای انجام هدفها و برنامه های آن باشد

ماده ۱۰۴ - شرکت یا اتحادیه ادغام شونده و همچنین شرکت یا اتحادیه اصلی میتواند نظردو روز بعد از ابلاغ تصمیم نماینده سازمان در منطقه به تصمیم مذکور اعتراض کنند و اعتراض خود را بشورای داری و رسیدگی در اختلاف تعاونیها ارسال دارند تصمیم شورای مذکور برای سازمان و هر دو شرکت یا اتحادیه قاطع است

ماده ۱۰۵ - در صورت موافقت با ادغام هیأت مدیره هر دو شرکت یا اتحادیه ظرف یکماه با تشکیل جلسه مشترک اقدام به دعوت مجمع عمومی فوق العاده هر دو شرکت یا اتحادیه بمنظور انجام ادغام خواهند نمود

ماده ۱۰۶ - مجمع عمومی فوق العاده مشترک هر دو شرکت یا اتحادیه اقدام به تعیین سرمایه شرکت یا اتحادیه بعد از ادغام و انتخاب هیأت مدیره و بازسازن برای آن خواهد کرد

تبصره - حد تصاب مجمع عمومی فوق العاده مشترک عبارت است از مجموع حد تصاب مجمع عمومی فوق العاده

هر دو شرکت یا اتحادیه در منطقه ای که مرکز شرکت یا اتحادیه اصلی در آن است ارسال شود

ماده ۱۰۷ - اعضای هر یک از شرکتها یا اتحادیه ها در صورتی که مخالف تصمیم ادغام باشند می توانند جداگانه به یکماه نظر خود را کتبا به شرکت یا اتحادیه مربوط و همچنین سازمان اعلام دارند

ماده ۱۰۸ - نماینده سازمان با وصول تصمیم ادغام از هر دو شرکت یا اتحادیه همراه با آخرین تراز نامه و صورت ریز مطالب و بدیهیها و گزارش حساب ریزان از وضع هر دو شرکت و با تحدید و همچنین نظرات بستانکاران و با توجه به تعداد اعضای مخالف ادغام در حدی باشد که مجموع اعضای باقی مانده و سرمایه شرکت اصلی بعد از ادغام کافی برای انجام هدفها و برنامه های آن باشد

ماده ۱۰۹ - در صورتیکه نماینده سازمان در منطقه ادغام را تصویب نکند تصمیم ادغام در هر دو شرکت یا اتحادیه منتفی است موافقت با ادغام در صورتی است که ترتیب قابل قبول بستانکاران برای تصفیه بدیهیها در هر دو شرکت یا اتحادیه پیش بینی شود و همچنین تعداد اعضای مخالف با ادغام در حدی باشد که مجموع اعضای باقی مانده و سرمایه شرکت اصلی بعد از ادغام کافی برای انجام هدفها و برنامه های آن باشد

ماده ۱۱۰ - ادغام شرکتها و اتحادیه های تعاونی در روستائی در شرکتها و اتحادیه های تعاونی روستائی بویج مقرراتی خواهد بود که بوسیله وزارت اقتصاد و تعاون روستائی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بمورد اجرا گذاشته خواهد شد

فصل بیستم

مالیات شرکتهای تعاونی

ماده ۱۱۱ - از درآمد مشمول مالیات شرکتها و اتحادیه های تعاونی نارغایت معافیتی مقرر در این قانون ۱۰٪ بنام مالیات شرکت وصول میشود و نسبت به تخفیف ترتیب زیر عمل خواهد شد:

- ۱ - نسبت به آن قسمت از درآمد که منطبق بر تصمیم ارکان صلاحیتدار شرکت یا اتحادیه بعنوان بدیهه سهم گیری تقسیم بین اعضای شرکت تخصیص داده میشود پس از وضع مبلغی معادل شش درصد سرمایه منظور شده در آخرین تراز نامه شرکت بترجیح با نژاد درصد
- ۲ - نسبت به آن قسمت از درآمد که منطبق بر تصمیم ارکان صلاحیتدار شرکت یا اتحادیه بعنوان مراد برگشتنی برای تقسیم بین اعضای شرکت تخصیص داده میشود پس از وضع پنجاه درصد در مورد هر عضو بترجیح با نژاد درصد
- ۳ - نسبت ببقیه درآمد مشمول مالیات بترجیح بیست و پنج درصد

تبصره ۱ - معافیت موضوع بندهای ۱ و ۲ شامل پاداش سهام و مازاد برگشتی شرکتهای تعاونی موضوع فصل هفتم نخواهد بود.

تبصره ۲ - وجوهی که شرکتهای تعاونی کشاورزی بابت بنای محصول کشاورزی متعلق به اعضاء که شرکت تحویل میشود پرداخت میکنند نام از اینکه بعنوان پیش پرداخت یا مازاد برگشتی باشد مشمول مالیات شرکت نخواهد بود. این وجوه در محاسبه درآمد مشمول مالیات کشاورزی عضو منظور خواهد شد.

تبصره ۳ - مالیات مازاد برگشتی و پاداش سهام اتحادیهها بعنوان علی الحساب مالیاتی شرکتهای عضو وصول و موقع محاسبه مالیات شرکت علی الحسابهای پرداختی منظور و اضافه دریافتی مسترد خواهد شد.

ماده ۱۱۲ - شرکتهای و اتحادیههای تعاونی از پرداخت حق تمبر سهام معافند.

ماده ۱۱۳ - در شرکتهای و اتحادیههای تعاونی ذخائر موضوع بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۵ این قانون که در دفاتر شرکت یا اتحادیه منظور شده است جزء هزینه محسوب میشود.

ماده ۱۱۴ - شرکتهای تعاونی مصرف کنندگان مسکن، اعتبار، کشاورزی و روستائی و کلیه اتحادیههای تعاونی از پرداخت دو درصد مالیات موضوع صدر ماده ۱۱۱ این قانون معافند.

ماده ۱۱۵ - درآمد شرکتهای تعاونی روستائی متشکل از افراد ساکن حوزه عمل شرکت که بامر کشاورزی مباشرت مستقیم دارند تحت سرپرستی وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران (واسته بوزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) یا بانک عمران باشند و همچنین شرکتهای تعاونی مصرف - مسکن و اعتبار که منحصرأ با عضویت کارگران در داخل کارگاه یا کارخانه تشکیل شده باشد و اتحادیههای مربوط شرکتهای مذکور و همچنین شرکتهای تعاونی صنایع دستی و صیادان و آموزشگاهها و اتحادیههای آنها بطور کلی از پرداخت مالیات معاف است.

ماده ۱۱۶ - معافیت درآمد کلیه فعالیتهاییکه طبق قانون مالیاتهای مستقیم مشمول معافیت شناخته شده است شامل شرکتهای و اتحادیههای تعاونی که بهمان فعالیتها اشتغال داشته باشند نیز خواهد بود.

ماده ۱۱۷ - شرکتهای و اتحادیههای تعاونی از

پرداخت مالیاتهای اضافی موضوع مواد ۱۶۶ و ۱۶۷ قانون مالیاتهای مستقیم و اصلاحیه آن معاف میباشند.

ماده ۱۱۸ - شرکتهای و اتحادیههای تعاونی اعتبار و شرکتهای تعاونی مسکن از لحاظ مالیات بهره تابع مقررات ماده ۴۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۳۵ خواهند بود.

ماده ۱۱۹ - انتقالات قطعی و اجاره و اهدای مسکونی از طرف شرکتهای تعاونی مسکن با اعضاء آنها مشمول مقررات مالیات بر درآمد املاک قانون مالیاتهای مستقیم نخواهد بود. لکن در موارد تشخیص علی الرأس در آمد مشمول مالیات طبق مقررات بخش مزبور تعیین خواهد شد.

ماده ۱۲۰ - در مورد رسیدگی به اختلافات مالیاتی شرکتهای تعاونی نماینده اتحادیه نظارت و هم آهنگی منطقه مربوط و مقاماتی که اتحادیه مذکور تشکیل نشده نمایندند سازمان در منطقه بجای نماینده موضوع بند (۳) ماده ۲۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم در کمیسیون تشخیص شرکت میکند. کمیسیون مجاز است با توجه باطلاعاتیکه از مراجع قانونی مربوط کسب میکند و رسیدگیاتی که بعمل میآورد ضرائب مالیاتی مصوبه را در مورد شرکتهای تعاونی و اتحادیههای تعاونی تعدیل کند.

ماده ۱۲۱ - در مورد رسیدگی به اختلافات مربوط به بقایای مالیاتی شرکتهای تعاونی نماینده اتحادیه نظارت و هم آهنگی منطقه مربوط و مقاماتی که اتحادیه مزبور تشکیل نشده باشد نماینده سازمان در منطقه بجای نماینده مذکور در بند ب ماده ۳۱۱ قانون مالیاتهای مستقیم در کمیسیون حل اختلاف شرکت میکند.

ماده ۱۲۲ - کلیه مقررات مربوط به معافتهای مالیاتی راجع به شرکتهای تعاونی از هر قبیل که در قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۳۵ و اصلاحیه آن منظور شده است ملغی میشود.

فصل بیست و یکم - زبان - انحلال و تصفیه شرکتهای و اتحادیههای تعاونی

ماده ۱۲۳ - شرکت با اتحادیه تعاونی میتواند زبان سالانه را از حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم تأمین نماید و نمیتواند قبل از انتقال میبالغ برداشتی مذکور بحساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم درآمد شرکت یا اتحادیه را تقسیم کند.

ماده ۱۲۴ - شرکتهای و اتحادیههای تعاونی در موارد زیر منحل میشوند:

۱ - کاهش سرمایه بهیچانی که ادامه عملیات متدور و اصلاح نباشد با تصویب مجمع عمومی فوق العاده.

۲ - کاهش تعداد اعضاء از حد نصاب قانونی یا اعلام سازمان به ثبت.

۳ - انجام برنامه مذکور در اساسنامه.

۴ - تصمیم مجمع عمومی فوق العاده.

۵ - عدم تطبیق عملیات شرکت با اساسنامه.

در مقرراتیکه در این قانون پیش بینی شده است و یا تعطیل کار و عدم فعالیت آن در مهلت هائی که سازمان مقرر میدارد به پیشنهاد سازمان و تصویب شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها بطریقی که در این فصل پیش بینی شده است.

ماده ۱۲۵ - سازمان مکلف است در موارد مذکور در بند ۱ ماده ۱۲۴ و پس از پایان مهلت های مقرر پیشنهاد انحلال شرکت یا اتحادیه مربوط را به شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها ارسال دارد.

ماده ۱۲۶ - شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها مکلف است ظرف یک هفته از تاریخ وصول پیشنهاد سازمان مراتب را بشرکت یا اتحادیه مورد نظر اعلام نماید و در صورتیکه بنظر سازمان اعتراض داشته باشد دلائل خود را ظرف ۱۵ روز از تاریخ وصول اخطار شوری کتباً ارسال دارد.

ماده ۱۲۷ - شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها مکلف است رأی خود را حداکثر ظرف چهار ماه از تاریخ وصول پیشنهاد سازمان در مورد انحلال صادر نماید آراء صادره قطعی و لازم الاجرا است.

ماده ۱۲۸ - با ابلاغ تصمیم شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها مبنی بر انحلال شرکت یا اتحادیه سازمان اقدام با انحلال و تعیین هیأت تصفیه کرده و درخواست لغو ثبت شرکت یا اتحادیه را از اداره ثبت خواهد کرد.

ماده ۱۲۹ - در تصفیه شرکت یا اتحادیه پرداخت تعهدات از محل دارائی آنها با رعایت تقدم بشرح زیر است:

۱ - پرداخت بدهی های شرکت یا اتحادیه.

۲ - پرداخت سهام اعضاء حداکثر بمیزان مبلغ اسمی هر سهم و پاداش سهام در صورتیکه مازاد تصفیه از حساب ذخیره غیر قابل تقسیم شرکت بیشتر باشد.

۳ - انتقال مازاد تصفیه به حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم برای اقدامات مقرر طبق این قانون.

فصل بیست و دوم - مجازاتها

ماده ۱۳۰ - هر يك از اعضاء هیأت مدیره و بازرسان و مدیر عامل در صورتیکه با سوء نیت برخلاف اصول مقرر در این قانون و اساسنامه های مصوب مرتکب عملی شوند که موجب زیان شرکت گردد علاوه بر جبران زیان وارده بحسب تأدیبی از سه ماه تا شش ماه محکوم خواهد شد.

ماده ۱۳۱ - هر يك از اعضاء هیأت مدیره و بازرسان و مدیر عامل به مجمع عمومی گزارش خلاف واقع بدهد بحسب تأدیبی از سه ماه تا شش ماه یا جزای نقدی از ده هزار ریال تا یکصد هزار ریال و یا بزه جزای محکوم خواهد شد.

ماده ۱۳۲ - هر يك از مدیران عامل یا اعضاء هیأت مدیره یا بازرسان و یا کارکنان شرکتهای و اتحادیههای تعاونی مرتکب خیانت در امانت در مورد وجوه و اموال شرکت یا اتحادیه گردند به حد اکثر مجازات مقرر در ماده ۲۴۱ قانون مجازات عمومی محکوم می شود.

تبصره - رسیدگی بظانم هر يك از کارکنان سازمانها و مؤسسات وابسته بدولت که بر حسب وظیفه سمت نظارت یا سرپرستی یا ارشاد یا مداخله در اداره امور شرکتهای یا اتحادیه های تعاونی را دارند تابع قوانین و مقررات دیوان کفایت کارکنان دولت خواهد بود.

ماده ۱۳۳ - حسابرسیاتی که در باره نتیجه حسابرسی شرکت یا اتحادیه تعاونی گزارش خلاف واقع بدهند بحسب تأدیبی از عقام تا یکسال محکوم میشوند.

ماده ۱۳۴ - هر يك از اعضای شرکتهای تعاونی که با عدم انجام تعهد در معامله با شرکتی که عضو آنست عامداً بشرکت خسارت وارد کند علاوه بر جبران خسارت جزای نقدی از پنج هزار تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد. در مورد این ماده تعقیب با گذشت مدعی خصوصی موقوف میشود.

ماده ۱۳۵ - سازمان در تعقیب مجرمین و مطالبه خسارات ناشی از جریمه های پیش بینی شده در این قانون در تمام مراحل رسیدگی از هزینه دادرسی معاف میباشد.

تبصره - رسیدگی بدهی های مذکور خارج از نوبت بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۳۶ - پس از صدور کیفرخواست در مورد جرائم

مندرج در این قانون مراتب از طرف مراجع قضائی شرکت با اتحادیه مربوط اعلام میشود و در این صورت متهم از سمت خود در شرکت با اتحادیه برکنار می‌گردد.

فصل بیست و سوم - سازمان مرکزی تعاون کشور

ماده ۱۳۷۵ - سازمان مرکزی تعاون کشور که زیر نظر مستقیم نخست وزیر اداره میشود علاوه بر وظائف مندرج در این قانون عهده‌دار وظائف زیر است:

- ۱ - تربیت کارشناسان تعاونی و کمک مالی و فنی بنائیس اداره مراکز آموزشی و تحقیقات تعاونی.
- ۲ - تربیت و تعلیم نیروی انسانی مورد نیاز شرکتها و سازمانهای تعاونی و تربیت مدیران عامل و حسابداران و حسابرسیان.
- ۳ - اجرای برنامه‌های ترویج و آموزش برای تفهیم و تعمیم اصول و روشهای تعاونی.
- ۴ - مطالعات و تحقیقات آماری و علمی درباره فعالیت تعاونیها.
- ۵ - اعمال کمکهای فنی و اداری بمنظور اداره صحیح تعاونیها.
- ۶ - تهیه اساسنامه و آئیننامه‌های نمونه و فرمها و دفاتر مورد لزوم برای انواع شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی و همچنین کمک تنظیم آئیننامه‌های استخدامی کارکنان موظف در شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی.

۷ - جلوگیری از فعالیت شرکتها و سازمانهایی که با بکار بردن نام تعاون عملیات آنها مخالف اصول تعاون و هدفهایی است که در این قانون تصریح شده است.

۸ - تعیین خط مشی کلی در امور آموزشی و اداری و اعتباری سازمانهای تعاونی از طریق پیشنهاد شورای عالی هم‌آهنگی تعاونی‌های کشور (مندرج در فصل ۲۴ این قانون) و اجرای تصمیمات آن و هم‌آهنگ کردن کلیه فعالیت‌های تعاونی کشور در رشته‌های تعاونی.

۹ - نظارت بر اجرای این قانون و سایر قوانین موضوعه درباره عملیات و وظائف شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی.

۱۰ - تشکیل کنگره تعاونی‌های هر رشته در مناطق تعاونی بمنظور کمک به تشکیل اتحادیه‌های نظارت و هم‌آهنگی در مناطق و اتحادیه‌های ملی.

فصل بیست و چهارم - تشکیلات و نظام تعاونی کشور

ماده ۱۳۸۵ - مناطق تعاونی کشور تعداد استانها و

فرمانداریهای کل است و مرکز هر منطقه مرکز استان یا فرمانداری کل مربوط خواهد بود.

ماده ۱۳۹۵ - اتحادیه ملی (کشوری) هر يك از رشته‌های تعاونی نماینده آن رشته است که شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱ - اتحادیه ملی تعاونی‌های کشاورزی و روستائی.
- ۲ - اتحادیه ملی تعاونیهای مصرف.
- ۳ - اتحادیه ملی تعاونی‌های کار و پیشه.

ماده ۱۴۰۵ - تشکیلات تعاونی در کشور بشرح زیر خواهد بود:

- الف - در هر منطقه تعاونی:
  - ۱ - انواع شرکتها و تعاونی و اتحادیه‌های مربوط بمنظور توسعه عملیات اقتصادی.
  - ۲ - اتحادیه نظارت و هم‌آهنگی تعاونی‌های رشته‌های سه‌گانه در مرکز منطقه.
  - ۳ - اتحادیه اعتباری تعاونی کشاورزی و روستائی در مرکز منطقه.
  - ۴ - دفتر نمایندگی سازمان و سازمان مرکزی تعاون روستائی در منطقه.

۵ - سرپرستی تعاونی در حوزه‌های مختلف.

۶ - سرپرستی حوزه‌های تعاونی روستائی.

ب - تشکیلات تعاونی مرکزی برای سراسر کشور:

- ۱ - اتحادیه ملی تعاونی‌های کشاورزی و روستائی.
- ۲ - اتحادیه ملی تعاونیهای مصرف.
- ۳ - اتحادیه ملی تعاونیهای کار و پیشه.
- ۴ - بانک تعاون کشاورزی ایران و سایر بانکهای تعاونی که موافق مواد ۹۶ و ۹۷ این قانون تشکیل خواهند شد.
- ۵ - شورای عالی هم‌آهنگی تعاونیهای کشور.
- ۶ - شورای رسیدگی و داوری در اختلافات تعاونی‌ها.
- ۷ - سازمان مرکزی تعاون کشور.
- ۸ - سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران.

ماده ۱۴۱۵ - شورای عالی هم‌آهنگی تعاونیهای کشور که دبیرخانه و معمل تشکیل جلسات آن در سازمان مرکزی تعاون کشور خواهد بود با عضویت مقامات زیر تشکیل می‌گردد:

- وزیر کار و امور اجتماعی با سمت رئیس شورای وزیر دارائی.
- وزیر اقتصاد.

وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی.

وزیر تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی.

رئیس بانک مرکزی.

مدیر عامل سازمان برنامه.

سرپرست سازمان مرکزی تعاون کشور (دبیر شورای).

رئیس هیئت مدیره اتحادیه ملی (کشوری) تعاونیهای کشاورزی و روستائی پس از تشکیل.

رئیس هیئت مدیره اتحادیه ملی (کشوری) تعاونی‌های مصرف پس از تشکیل.

رئیس هیئت مدیره اتحادیه ملی (کشوری) تعاونیهای کار و پیشه پس از تشکیل.

ماده ۱۴۲۵ - جلسات شورای عالی هم‌آهنگی تعاونیهای کشور با حضور حداقل ۷ نفر از اعضای شورای تشکیل می‌شود و تصمیمات آن با اکثریت تصویب می‌گردد. در صورتی که

اعضای حاضر ۷ نفر باشند تصمیمات آن با حداقل ۵ رأی موافق معتبر است.

ماده ۱۴۳۵ - آئین نامه وظائف شور عالی هم‌آهنگی تعاونیهای کشور از طرف دبیر شورای تهیه و پس از تصویب شورای مورد اجرا گذاشته میشود.

ماده ۱۴۴۵ - شورای رسیدگی و داوری در اختلافات تعاونیها با شرکت نماینده قضائی دادستان کل کشور -

نمایندگان وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان مرکزی تعاون کشور (در سطح مدیرکل) و نمایندگان اتحادیه‌های ملی (کشوری) تعاونیها پس از تشکیل بمنظور اعلام نظر در مواردی که در این قانون و یا اساسنامه شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی تصریح شده تشکیل میشود.

تبصره - در صورت تساوی آراء اکثریت با طرفی خواهد بود که نماینده قضائی دادستان کل کشور به آن رأی داده باشد.

فصل بیست و پنجم - حسابرسی شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی

ماده ۱۴۵۵ - سازمان بمنظور نظارت و ارشاد تعاونیها مجاز به حسابرسی آنها میباشد. سازمان در عین حال میتواند ضیق آئین نامه ای که تنظیم خواهد کرد اجازه حسابرسی شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی عضو اتحادیه نظارت و هم‌آهنگی را برای دوره‌های معین به اتحادیه مذکور بدهد و با این اجازه را برای ادوار بعدی تمدید کند.

تبصره - سازمان به مشاغل نفس بانگلی در کار حسابرسی اتحادیه نظارت و هم‌آهنگی مربوط میتواند در هر هنگام اجازه قبلی را لغو کند.

ماده ۱۴۶۵ - شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی موظفند نسخهای از تراژ نامه هر سال با دوره مالی و حساب سود و زیان دوره مربوط را حداکثر ظرف یک هفته پس از تنظیم با اتحادیه نظارت و هم‌آهنگی مربوط در صورتیکه این اتحادیه تشکیل نشده باشد به سازمان ارسال دارند.

ماده ۱۴۷۵ - حسابرسی شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی طبق آئین نامه‌ای خواهد بود که از طرف سازمان تنظیم و مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

فصل بیست و ششم - مقررات مختلف

ماده ۱۴۸۵ - شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی که تفویض از تصویب این قانون به ثبت رسیده‌اند باید ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون وضع خود را با مقررات آن تطبیق دهند و در غیر اینصورت مشمول بند ۵ ماده ۱۲۴ این قانون خواهند بود.

تبصره - شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی روستائی که قبل از تصویب این قانون به ثبت رسیده‌اند بنا به تشخیص وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بتدریج وضع خود را با این قانون تطبیق خواهند داد.

ماده ۱۴۹۵ - مضامین شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی از اعضاء خود جزء مضامین ممتاز است.

ماده ۱۵۰۵ - شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی از پرداخت حق ثبت و وصف تعرفه آئینی ثبت در روزنامه رسمی کشور معافند.

ماده ۱۵۱۵ - کمک به تشکیل و نظارت در حسن اداره شرکتها و تعاونی‌های تعاونی مصرف کنندگان - اعتبار - مسکن که در داخل يك کارگاه یا يك کارخانه موافق این قانون تشکیل میشود با وزارت کار و امور اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۵۲۵ - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در مورد شرکتها و تعاونی روستائی وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتها و تعاونی که با عضویت کارگران تشکیل میشود، نمونه دفاتر مالی و حسابداری این نوع شرکتها را با همکاری سازمان تهیه خواهند کرد که پس از تأیید وزارت دارائی بجای دفاتر قانونی مقرر در قانون تجارت در اختیار آنها قرار گیرد و دفاتر مذکور در حکم دفاتر قانونی خواهد بود.

ماده ۱۵۳- از تاریخ اجرای این قانون کلیه قوانین مربوط به شرکتها و اتحادیه های تعاونی مغایر با این قانون با استثنای قوانین مربوط به اصلاحات ارضی ملغی میگردد. مخیر کمیسیون خاص رسیدگی به لایحه شرکتها و سازمانهای تعاونی - مهندس اسدی سمیع

رئیس - ماده اول قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵۴ - اصطلاحاتی که در این قانون بکار برده شده است از نظر اجرای آن بشرح زیر تعریف میشود.

۱- عضو: در شرکتها و اتحادیه های تعاونی هر صاحب سهم اعم از اینکه شخص حقیقی یا حقوقی باشد عضو شرکت یا اتحادیه نامیده میشود.

۲- سهم: سهم واحدی از سرمایه یک شرکت یا اتحادیه تعاونی است که میزان آن در اساسنامه ذکر میشود.

۳- در آمد ویژه: مبلغ حاصل از عملیات و معاملات یک شرکت یا اتحادیه تعاونی در یک دوره مالی پس از وضع هزینه ها و استهلاکات.

۴- پاداش سهم: مبلغی از در آمد ویژه سالانه شرکت یا اتحادیه تعاونی است که در هر سال به سهم اختصاص داده میشود.

۵- مازاد برگشتی: مبلغی از در آمد ویژه شرکت یا اتحادیه تعاونی است که برای تقسیم بین اعضاء متناسب میزان معاملات آنها یا شرکت یا اتحادیه تعاونی در حدود مقررات این قانون اختصاص داده میشود.

۶- سازمان: سازمان مرکزی تعاون کشور اطلاق میشود.

۷- کشاورز: کسیکه حرفه اصلی او تولید محصول بوسیله عملیات زراعی و یا باغداری باشد.

۸- دامدار: کسیکه حرفه اصلی او تولید یا پرورش دام و یا طيور باتمیه محصولات آنها باشد.

۹- صاحب حرفه: کسی که با کمک نیروی کار شخصی و سرمایه و وسائل خود اقدام به تولید کالا بمنظور فروش یا عرضه خدمت معین برای کسب در آمد میکند.

۱۰- کاسب: صاحب کسی که فروش آن بصورت خرده و جزئی است و عملیات عمده فروشی ندارد.

۱۱- صاحب شغل آزاد: کسی که بدون وسائل و یا با وسائل لازم خدمت یا خدماتی را عرضه و بدین وسیله کسب در آمد میکند.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - شرکت تعاونی شرکتی است از اشخاص حقیقی و یا حقوقی که بمنظور رفع نیازمندیهای مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی شرکاء از طریق خودیاری و کمک متقابل و همکاری آنان و تشویق به پس انداز موافق اصولی که در این قانون مصرح است تشکیل میشود.

تبصره - تعداد اعضای شرکت تعاونی نباید از ۷ عضو کمتر باشد.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - عضویت در شرکت تعاونی برای تمام اشخاصی که محل عملیات یا سکونت آنها در حوزه عمل شرکت باشد و بتمام یا قسمتی از خدمات شرکت احتیاج داشته باشند آزاد است.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - شرط عضویت در شرکت تعاونی خرید و پرداخت تمام بهای لاقبل یک سهم میباشد.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - هیچگونه تبعیض یا ممنوعیتی برای عضویت

در شرکت نباید وجود داشته باشد مگر بسبب عدم کفایت ظرفیت فنی تأسیسات و وسائل و امکانات شرکت مشروط بر اینکه در اساسنامه تصریح شده باشد.

تبصره - میتوان در اساسنامه شرکت شرط قبول اعضای جدید را علاوه بر خرید سهام پرداخت مبلغی بعنوان حق عضویت متناسب با هزینه توسعه و وسائل و امکانات شرکت برای انجام خدمات اضافی موکول کرد.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت بماده ۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - خروج هر عضو از شرکت اختیار بیست و نمیتوان آنرا منع کرد و بهای سهام او باید نقداً پرداخت گردد

لکن میتوان در اساسنامه باز پرداخت بهای سهام عضو را مشروط کرد بر اینکه به امور جاری و تعهدات شرکت لطمه وارد نشود و در این صورت باز پرداخت بهای سهام عضو مستعفی و منافع متعلقه نباید بیش از دوسال از تاریخ استعفا متأخر افتد.

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - مجمع عمومی عالیترین مرجع اتخاذ تصمیم

و ابراز اراده جمعی اعضاء برای اداره امور شرکت است که در آن تمام اعضاء حق دارند حضور بهم رسانند و رأی خود را درباره موضوع دستور جلسه مجمع بدهند. در مجمع عمومی هر عضو قطع نظر از تعداد سهام فقط دارای یک رأی است.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت

بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - هر یک از اعضای شرکت تعاونی میتواند استفاده از حق خود را برای حضور و دادن رأی در مجمع

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - اعمال حق رأی اعضاء در مجمع عمومی شرکتها تعاونی با حوزه عمل وسیع و با تعداد زیاد عضو ممکن است بوسیله نمایندگان منتخب اعضاء در حوزه های مختلف فعالیت شرکت به نسبت تعداد عضو در هر حوزه و یا ترکیبی از تعداد اعضاء و مجموع معاملات همان حوزه (بخشی که در اساسنامه مقرر خواهد شد) انجام شود.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - سرمایه شرکت تعاونی نامحدود و سهام آن با نام میباشد و مسئولیت هر عضو محدود به میزان سهمی است که بابت سرمایه شرکت برداشته و یا تعهد نموده است. **تبصره -** افزایش سرمایه شرکت تعاونی از طریق خرید سهام بوسیله اعضای جدید و یا افزایش تعداد سهام اعضای قبلی شرکت صورت میگیرد.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - میزان سهام هر عضو میتواند در حدودی که نسبت معاملات او شرکت تعیین نمود و لکن در هر حال میزان سهم یک عضو نباید بحدی که سرمایه شرکت تجاوز کند.

تبصره - موحد سرمایه می تواند پرداخت بدهی سهام خریداری شده هر عضو را استثنای سهم اولیه یا یکمقدمی

است به اقساطی بامدت معین که هر قسط از یک دهم مبلغ سهام کمتر نباشد مجاز دانست در این صورت پرداخت پاداش سهام به نسبت مبلغ پرداختی و مازاد برگشتنی از بابت معاملات عضو که موافق مقررات این قانون از تاریخ عضویت تعلق میگیرد و کول است به تصفیه تمام اقساط تعهدی او بابت سهام خریداری.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ماده ۱۱ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲ قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - حداکثر پاداش سالانه سهام در انواع شرکتهای تعاونی نباید از آخرین نرخ اسمی بهره اسناد خزانه و در صورت عدم انتشار اسناد خزانه از اوراق قرضه کوتاه مدت دولتی در سال مالی شرکت تجاوز کند.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۲ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۳ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - انتقال سهام شرکت تعاونی به غیر عضو شرکت و همچنین بازپرداخت بهای سهم عضو (در حدود مقررات این قانون) بمبلغ بیش از ارزش اسمی آن مجاز نیست.

تبصره ۱ - در صورتیکه سهام هر یک از اعضاء شرکت تعاونی بعنوان تضمین بدهی یا تعهدات آن عضو در قبضه بستانکاران از طریق مراجع قانونی بازداشت شود ترتیب استیفای طلب بستانکار مشمول مقررات بازپرداخت سهام مذکور در این قانون خواهد بود.

تبصره ۲ - شرکت تعاونی میتواند طلب خود را از اعضائی که از شرکت خارج شده اند از کل مطالبات آنها بابت سهام و پاداش آن و همچنین مازاد برگشتنی مربوط و یا سپرده های آنها در شرکت برداشت کند.

تبصره ۳ - در صورت فوت عضو بهای سهام و پاداش متعلق به آن و یا سایر مطالبات عضو متوفی از شرکت تعاونی،

پس از وضع بدهیها و تعهدات او به شرکت بورات قانونی او پرداخت میشود.

رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ماده ۱۳ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - درآمد ویژه شرکت (در صورتیکه موافق اساسنامه قابل تقسیم باشد) به ترتیب پس از وضع ذخیره ها و پاداش سهام مطابق مقررات این قانون بصورت مازاد برگشتنی متناسب میزان معاملات هر عضو با شرکت قابل تقسیم است.

مازاد درآمد حاصل از معاملات با غیر اعضاء (در صورتی که موافق اساسنامه این نوع معاملات آزاد باشد) قابل تقسیم با اعضاء نیست و بحساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت منتقل میشود مگر اینکه در اساسنامه پیش بینی شود که قسمتی از این مازاد در صورت نقضای عضویت غیر عضو طرف معامله با شرکت و وجود شرائط عضویت بحساب بهای سهام خریداری او منظور شود.

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴ رأی می گیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - از محل درآمد ویژه سالانه شرکتهای تعاونی مبالغ زیر کسر و بحسابهای مربوط منظور میشود:

۱ - حداقل ۱۲ درصد بحساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم.

۲ - احتساب مبالغ مربوط از محل درآمد حاصل از معاملات با اعضاء در حساب ذخیره مندرج در این بند تا زمانیکه مبلغ کل ذخیره حاصل از درآمدهای مذکور بمیزان معدل سرمایه سه سال اخیر شرکت نرسیده باشد الزامی خواهد بود ولی مبالغ حاصل از معاملات با غیر اعضاء و سایر درآمدهای مجاز شرکت که خارج از حدود عملیات جاری آن باشد بدون در نظر گرفتن معدل مذکور با توجه بمقررات این قانون همه ساله

بحساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم منتقل میشود.

تبصره - انحلال شرکت تعاونی مانده حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت پس از تصفیه به پیشنهاد سازمان و تصویب شورای عالی هماهنگی امور تعاونیهای کشور با وجود ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت یا شرکتهای تعاونی دیگری که با همان مقاصد در حوزه مربوط فعالیت میکنند انتقال داده میشود و یا بمصرف امور اجتماعی و عام المنفعه همان حوزه خواهد رسید.

۲ - سده درصد درآمد ویژه سالانه برای توسعه تعلیمات و آموزش تعاونی در منطقه تعاونی مربوط و در سایر کشور که در اختیار سازمان گذاشته میشود و بموجب آئین نامه ای که بوسیله سازمان و وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تنظیم و تصویب شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشور میرسد نحوه مصرف آن مشخص میگردد.

۳ - ذخایر دیگری که در اساسنامه مقرر شده باشد.

رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۵ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - شرکت تعاونی دارای ارکان زیر است:

۱ - مجمع عمومی.

۲ - هیأت مدیره.

۳ - بازرسان.

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۶ رأی می گیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷ - انواع شرکتهای تعاونی در سه رشته تعاونی بشرح زیر طبقه بندی میشود:

۱ - رشته کشاورزی: شامل تعاونیهای کشاورزی و روستائی.

۲ - رشته مصرف: شامل تعاونیهای مصرف کنندگان مسکن - پس انداز و اعتبار - آموزشگاهها.

۳ - رشته کار و پیشه: شامل تعاونیهای کار - صاحبان

حرف و صنایع دستی - صاحبان صنایع کوچک - سیادان - کسبه (توزیع) و مشاغل آزاد.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۷ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸ - شرکت تعاونی با مصوبات نخستین مجمع عمومی که مجمع مؤسس ناهینده میشود تشکیل میگردد. در مجمع مذکور اساسنامه شرکت مطرح و با اکثریت لا اقل دو سوم اعضاء حاضر در جلسه تصویب میرسد و همچنین اولین هیأت مدیره و بازرسان شرکت با اکثریت نسبی اعضاء حاضر انتخاب و ضمناً مأموریت ثبت شرکت به هیأت مدیره ای که قبولی خود را اعلام کرده باشند داده میشود.

تبصره - اعضاء موافق در نخستین جلسه مجمع عمومی نباید از هفت نفر کمتر باشند.

رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۸ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹ - آن عده از داوطلبان تشکیل شرکت که با مصوبات مجمع مؤسس موافق نباشند حق استرداد تقاضای عضویت خود و مبالغی را که برای خرید سهم با سهام پرداخته اند دارند. در این صورت سرمایه شرکت تعاونی بمبلغی پس از کسر وجوه سهم اینگونه اشخاص که بدون رعایت مفاد ماده ۶ این قانون باید فوراً مسترد شود به ثبت خواهد رسید.

رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۹ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰ - اساسنامه و نام اعضاء مؤسس و هیأت مدیره و بازرسان و مدیر عامل و همچنین هر گونه تغییرات بعدی در شرکتها و اتحادیه های تعاونی با رعایت تشریفات مقرر

در این قانون و تأیید سازمان مسئول مربوطه در اداره ثبت مرکز اصلی شرکت با اتحادیه به ثبت می رسد.

رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ماده ۲۰ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۱ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۱ - اساسنامه شرکت تعاونی باید مخصوص

شامل نکات زیر باشد:

۱- نام (با قید کلمه تعاونی) - مرکز اصلی و نشانی شرکت مدت و حوزه عملیات شرکت.

۲- موضوع و حدود عملیات شرکت.

۳- شرایط عضویت - مقررات مربوط بقبول یا عدم قبول عضویت - خروج از عضویت (اخراج - استعفا - فوت و یا ترک عضویت) - حقوق و تعهدات اعضاء - مسئولیت اعضاء.

۴- سرمایه و تعداد سهام اولیه - ارزش هر سهم - حداکثر تعداد و میزان سهامی که بک عضو ممکن است داشته باشد - باز پرداخت یا انتقال سهام - مقررات مربوط بوکالت یا نمایندگی از طرف عضو.

۵- مقررات مربوط بمجموع عمومی و ضرب الاجل مربوط بدعوت مجامع - مقررات راجع بدستور جلسات مجامع عمومی و حد نصاب برای تشکیل آن و فاصله بین دو جلسه.

۶- اعضاء هیأت مدیره و بازرسان (تعداد - نحوه انتخاب - وظائف - عزل و استعفا یا فوت) و مقررات مربوط بجلسات آنان و همچنین مقررات مربوط به انتصاب و استخدام و تعیین صاحبان امضای مجاز و حدود اختیارات و مسئولیت های آنان.

۷- مقررات مربوط بنگاهداری و جوه نقدی و افتتاح حساب بانکی - استقراض - سرمایه گذاری و نحوه بکار انداختن وجوه زائد بر احتیاج شرکت.

۸- سال مالی - مقررات تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت و گزارشهای هیأت مدیره و بازرسان و طرح ها و برنامه ها - بودجه مخارج و عملیات شرکت - حسابرسی شرکت.

۹- طرز عمل شرکت در باره ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم - مالزاد برگشتنی و سایر ذخایر.

۱۰- یادداشت سالانه سهام.

۱۱ - طرز عمل شرکت در دوره زبان سالانه.

۱۲- چگونه کلی اعلام آگهی تصمیمات شرکت به اعضاء.

۱۳- مقررات راجع عضویت شرکت در سایر شرکت های تعاونی و اتحادیه های تعاونی.

۱۴ - مقررات مربوط بتغییر اساسنامه.

۱۵ - موارد انحلال و طرز تصفیه شرکت.

۱۶- امکان وضو ایط ادغام با شرکت تعاونی دیگر.

رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۱ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - سازمان میتواند بدلائل زیر تقاضای ثبت شرکت تعاونی را رد کند و نظر خود را مستقلاً بشرکت اعلام دارد:

- ۱ - عدم تطبیق اساسنامه شرکت بمقررات این قانون.
- ۲ - عدم تطبیق هدفهای شرکت با مقاصد و هدفهای انواع شرکتهای تعاونی مقرر در این قانون.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۲ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۳ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۳ - هر گاه شرکت تعاونی که درخواست ثبت

آن از طرف سازمان رده شده بتصمیم سازمان اعتراض داشته باشد میتواند ظرف ده روز از تاریخ وصول اعلام نظر سازمان اعتراض خود را همراه بادلائل و مدارک مربوط بتقاضای ثبت و زنونوشت اعلام نظر سازمان بشورای رسیدگی و داور در اختلاف تعاونیها ارسال دارد. نظر شورای مذکور برای سازمان و شرکت لازم الاجرا است.

رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۳ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۴ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۴ - ثبت شرکت و تغییرات در اساسنامه آن

بوسه گنجی در روزنامه رسمی کشور و دیگری در حرید و در طریق الحاق آگهی در مرکز شرکت و امکن و مع بر عمومی محل به اطلاع عموم میرسد.

تبصره - در مورد شرکت های تعاونی کسب و ورزی و روستایی که مرکز کار آنها در روستا است انتشار آگهی ثبت شرکت و تغییرات آن در روزنامه رسمی مورد لزوم نیست.

رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۴ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - مجمع عمومی بتصمیم اکثریت اعضاء هیأت مدیره و یا بر اساس درخواست مقامات و اشخاص زیر بوسیله هیأت مدیره دعوت به تشکیل میشود:

- ۱ - اکثریت بازرسان.
- ۲ - یک پنجم اعضاء شرکت.
- ۳ - سازمان مرکزی تعاون کشور.
- ۴ - سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران در مورد شرکتهای تعاونی روستایی و کدورتی.

تبصره - در صورت استتکاف هیأت مدیره از دعوت تشکیل مجمع عمومی درخواست اکثریت بازرسان و یا یک پنجم اعضاء شرکت و یا سازمان مربوط انجام امر بعهده بازرسان خواهد بود و در صورت استتکاف بازرسان از تشکیل مجمع عمومی و یا عدم دسترسی به هیأت مدیره یا بازرسان سازمان می تواند مستقیماً مجمع عمومی را برای موضوع یا موضوعاتی که مورد نظر است دعوت نماید.

رئیس - در ماده ۲۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۵ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۶ - دعوت مجامع عمومی بقید دستور و محل تشکیل آن باید لااقل پانزده روز قبل از تشکیل جلسه بوسیله انتشار آگهی در جراید محلی و یا الحاق آگهی در مراکز و معبر حوزه عمل و محل کار شرکت و یا دعوت نامه کتبی انجام گیرد.

ماده ۲۷ - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۷ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۸ قرائت میشود.

تبصره - تعداد دعوت تشکیل مجمع عمومی نباید بیش از ۱۰ روز از تاریخ مقرر برای جلسه ای که تشکیل نشده است بظور انجامد.

رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۶ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۷ - جلسه مجمع عمومی در رئیس هیأت مدیره و در غیاب او یکی از اعضاء هیأت مدیره افتتاح میکنند. در جلسه مجمع ابتدا برای انتخاب ناظر رئیس، یک نایب رئیس، یک منشی و سه نفر ناظر در اخذ رأی از میان اعضاء اقدام خواهد شد.

تبصره - مجمع عمومی که موافق این قانون بوسیله بازرسان یا سازمان دعوت میشود بوسیله منس ترین عضو حاضر در جلسه افتتاح خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۷ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸ - صورت جلسات مجامع عمومی و تصمیمات متخذه در آن توسط منشی مجمع در دفتر مخصوص ثبت و باعضای رئیس و منشی مجمع و نظار خواهد رسید و رونوشت آن بوسیله رئیس مجمع به هیأت مدیره ابلاغ می گردد.

تبصره - صورت جلسات مجامع عمومی بعنوان اسناد شرکت باید همواره در شرکت محفوظ بماند.

رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲۸ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۹ - هر يك از اعضاء میتواند منشی طرف پنج روز قبل از تشکیل مجمع عمومی موضوع دیگری را غیر از موضوعاتی که در دعوتنامه تشکیل مجمع قید شده است برای طرح در همان مجمع توسط مقامی که مجمع عمومی را دعوت کرده است پیشنهاد کند. مقام دعوت کنند مجمع مکلف است پیشنهاد

عمومی عادی از میان اعضای شرکت با رأی مخفی و برای حداکثر مدت سدسال انتخاب میشوند. در اساسنامه میتوان ترتیب تجدید انتخاب برای قسمتی از اعضای هیأت مدیره را بنحوی پیش بینی نمود که در هر سال بجای قدیم ترین آنها اعضای جدید انتخاب شوند. تجدید انتخاب هر يك از اعضای هیأت مدیره بلا مانع است.

تبصره ۱ - در صورت فوت - استعفا - ترك عضویت و یا ممنوعیت قانونی هر يك از اعضای اصلی، یکی از اعضای علی البدل برای بقیه مدت مقرر به جانشینی وی در جلسات هیأت مدیره دعوت میشود.

تبصره ۲ - در صورت استعفا یا استعفاء دسته جمعی هیأت مدیره مجمع عمومی بد تقاضای هر يك از اعضای مستعفی و یا اعضای علی البدل و با بازرسان تا يك پنجم اعضا شرکت با سازمان برای انتخاب هیأت مدیره مجدد دعوت میشود.

تبصره ۳ - در صورتیکه بععل فوت - استعفا و یا ممنوعیت قانونی هیأت مدیره از اکثریت مقرر در اساسنامه برای اذاره امور شرکت خارج گردد مجمع عمومی دعوت خواهد شد تا نسبت به تکمیل هیأت مدیره اقدام کند.

تبصره ۴ - در فاصله مدت لازم برای انتخاب و تکمیل اعضای هیأت مدیره برای اداره امور جاری شرکت با نظر سازمان از میان اعضای شرکت تعداد لازم بدین منظور انتخاب خواهد شد.

مسئولیت اعضای هیأت مدیره که بدین نحو موقتاً انتخاب میشوند عیناً همان مسئولیتهائی است که برای هیأت مدیره در این فصل پیش بینی شده است.

رئیس - در ماده ۳۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۳۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۹ - هیأت مدیره از بین خود يك رئیس و يك نایب رئیس و يك منشی انتخاب خواهد کرد.

تبصره - تصمیمات هیأت مدیره در دفتر بنام دفتر صورت جلسات هیأت مدیره ثبت میگردد و با امضای اعضای هیأت مدیره حاضر در هر جلسه میرسد.

رئیس - در ماده ۳۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۳۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۰ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۰ - تصمیمات هیأت مدیره در جلساتی که با اکثریت اعضای هیأت مدیره بدعوت رئیس یا نایب رئیس و یا مدیر عامل تشکیل می گردد انتخاب می شود برای اتخاذ تصمیم رأی اکثریت اعضای حاضر در جلسه ضروری است.

رئیس - در ماده ۴۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۱ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۱ - خدمات هیأت مدیره در شرکت افتخاری و بلاعوض است لیکن هزینه انجام مأموریتهایی که از طرف شرکت به آنها ارجاع میشود قابل پرداخت است.

تبصره - در موارد استثنائی که بعضی از اعضای هیأت مدیره مأمور خدمات و فعالیتهای اضافی علاوه برووظائف قانونی خود در هیأت مدیره شوند میتوان با تصویب مجمع عمومی مبلغی بعنوان جبران خدمات و زحمات آنها پرداخت کرد.

رئیس - در ماده ۴۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۲ - نخستین هیأت مدیره شرکت موظف است ظرف یکماه از تاریخ جلسه مجمع عمومی مؤسس برای ثبت شرکت در مراجع ذیصلاح اقدام قانونی بعمل آورد.

رئیس - در ماده ۴۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۳ - استخدام و اخراج کارکنان شرکت بر اساس

مقرراتی که از طرف مجمع عمومی تصویب میشود و اخذ تضمین از مدیر عامل و سایر کارکنان شرکت بر اساس مصوبات مجمع عمومی و یا اساسنامه شرکت و همچنین قبول درخواست عضویت و اخذ تضمین نسبت بانفال سهام اعضاء بیکدیگر و اخراج عضو طبق مقررات این قانون و نظارت بر مخارج جاری و رسیدگی بحسابهای شرکت و تسلیم بموقع گزارش و ترازنامه سالانه شرکت به بازرسان و مجمع عمومی و تعیین نماینده برای حضور در جلسات مجمع عمومی شرکتها و اتحادیه هائی که شرکت در آن عضویت دارد از اختیارات هیأت مدیره است.

رئیس - در ماده ۴۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۶ - کلیه قراردادها و اسناد تمهید آور شرکت با استثنای مواردیکه هیأت مدیره بمنظور اداره امور جاری شرکت ترتیب خاصی داده باشد پس از تصویب هیئت مدیره با دوامضای مجاز شرکت معتبر خواهد بود.

رئیس - در ماده ۴۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۷ - هیأت مدیره وظایف خود را بصورت جمعی انجام میدهد و هیچیک از اعضای هیأت مدیره حق ندارد از اختیارات هیأت منفرداً استفاده کند مگر در موارد خاص با داشتن وکالت یا نمایندگی از طرف هیأت مدیره.

رئیس - در ماده ۴۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۸ - اعضای هیأت مدیره مشترکاً مسئول جریان هرگونه زبانی هستند که در نتیجه اعمال آنان و یا عدم رعایت این قانون بشکست وارد شود.

رئیس - در ماده ۴۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۹ - هیأت مدیره نماینده قانونی شرکت است و میتواند مستقیماً و یا با وکالت با حق توکیل این نمایندگی را در دادگاهها و مراجع قانونی و سایر سازمانها اعمال کند.

مدیره در صورتیکه انتخاب هیأت مدیره جدید انجام نشده باشد هیأت مدیره سابق تا انتخاب و قبولی هیأت مدیره جدید کماکان بوظائف خود در شرکت ادامه خواهد داد .

تبصره ۱ - ترتیب انتقال مسئولیت از هیأت مدیره سابق به هیأت مدیره لاحق طبق اساسنامه خواهد بود .
تبصره ۲ - استعفاى يك يا چند نفر از اعضای هیأت مدیره تا انتقال مسئولیت بعضو و با به اعضای جدید رفع مسئولیت از آنها نخواهد کرد .

رئیس - در ماده ۴۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۴۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۵۰ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۰ - هیچیک از اعضای هیأت مدیره با بازرسان و با مدیر عامل يك شرکت تعاونی نمیتواند برای عضویت هیأت مدیره یا مدیر عامل و با بازرس شرکت تعاونی دیگری از همان نوع انتخاب شود .

رئیس - در ماده ۵۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۰ رأی میگیریم ، خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۵۱ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۱ - اشتغال اتباع بیگانه بسمت عضو هیئت مدیره یا مدیر عامل یا بازرس شرکت تعاونی منوط است به کسب مجوز از سازمان مرکزی تعاون و رعایت مقررات جاری کشور .

رئیس - در ماده ۵۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۵۲ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۲ - هیأت مدیره تا انجام ثبت شرکت مجاز به هیچگونه معامله ای بنام شرکت نخواهد بود مگر در حدود اموری که برای انجام مقدمات تشکیل شرکت ضرورت داشته باشد .

رئیس - در ماده ۵۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت

خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۵۳ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۳ - محجور یا ورشکسته به تقصیر و با کسی که بعلت ارتکاب جنایت یا یکی از جنحه های مؤثر سابقه محکومیت دارد نمیتواند سمت عضویت در هیأت مدیره و هیأت بازرسی و مدیر عامل شرکت را داشته باشد .

رئیس - در ماده ۵۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

۱۱ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی

رئیس - آقای دکتر ولیان فرمائید .

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) - با اجازه مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی .

بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و مخصوصاً با اجرای تدریجی قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزرارین مستأجر که هم اکنون در دست اجرا است کلیه زارعین مملکت به استثنای زارعین املاک موقوفه عام مالک نسقها و اراضی

زراعتی خود شده و خواهند شد و بر اساس آمارهای موجود تنها در حدود ۸۰۰ هزار خانوار زارع و افراد عائله آنها باقی میمانند که بدون اینکه هیچگونه گناهی داشته باشند و تنها بصرف اینکه در روی املاک مزروعی موقوفه عام زراعت میکنند از مالک شدن نسقهای زراعتی خود محروم و بر اساس قوانین موجود باید همیشه بصورت مستأجر ۹۹ ساله در روی اراضی زراعتی خود باقی بمانند و حال آنکه در این کشور با اجرای مقررات مراحل اول و دوم قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و با اجرای تدریجی قانون اخیر تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزرارین مستأجر ، موجبات مالکیت در حدود ۳ میلیون خانوار کشاورز فراهم شده و میشود .

بنابراین بانوجه به اینکه بدین جهت موجبات شکایت و نارضایتی زارعین مستأجر املاک موقوفه عام فراهم شده و از طرف دیگر طبق قوانین موجود در میزان مال الاجاره این قبیل املاک هر پنج سال یکبار باید تجدید نظر شود که این خود مشکل بزرگی برای مملکت میباشد و مانع از این خواهد

بود که اقدامات مربوط به امر تقسیم زمین در برنامه همه جانبه اصلاحات ارضی ایران یکبار و برای همیشه پایان پذیرد و از سوی دیگر متولیان املاک مزروعی موقوفه عام برای تحصیل

مال الاجاره های مربوط با مشکلات زیادی مواجه بوده و شورای عالی اوقاف نیز با توجه بمشکلات کار تبدیل با حسن نمودن این قبیل املاک را تقاضا نموده است ، علیهذا لایحه تبدیل با حسن نمودن اراضی مزروعی موقوفه عام و واگذاری دهات و مزارع موقوفات عام بزرارین مستأجر را در يك ماده و سه تبصره جهت بررسی و تصویب تقدیم مینمایم و بطوری که نمایندگان محترم ملاحظه مینمایند بموجب این لایحه نه تنها دولت پرداخت بهای این قبیل املاک را راساً پرداخت خواهد نمود بلکه برخلاف آنچه که تا کنون در قوانین و مقررات اصلاحات ارضی عمل شده اراضی بایر موقوفه عام را نیز بجای

اینکه در مالکیت خود نگاهدارد در اختیار متولیان وقف قرار خواهد داد و متولیان نیز مکلف خواهند بود که از این اراضی بنحو مقتضی استفاده و وجوه حاصل از فروش این قبیل املاک را نیز بر اساس ضوابط و مقرراتی که وسیله مراجع ذصلاح تهیه خواهد شد بشتبعت از مفاد ماده ۹۰ قانون مدنی اختصاص بخیریدمال دیگری دهند که در جهت نظر واقف نسبت به تسهیل منافع آن اقدام شود (احسن ، احسن) .

رئیس - لایحه به کمیسیون های مربوط ارجاع میشود .
۱۲ - ادامه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون خاص راجع به شرکتها و سازمانهای تعاونی

وارسال به مجلس سنا

رئیس - ماده ۵۴ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۴ - مجمع عمومی شرکت تعاونی حداقل ۳ نفر بازرسان از میان اعضای شرکت برای مدت يك سال مالی انتخاب میکنند تجدید انتخاب بازرسان قبلی بلامانع است .

صورت جلسات بازرسان در دفتر مخصوصی که از طرف نماینده سازمان شماره گذاری و مهر شده است ثبت و ذیل هر صورت جلسه را بازرسان حاضر در جلسه با ذکر آراء موافق و مخالف امضاء میکنند .

تبصره ۱ - مجمع عمومی میتواند علاوه بر بازرسان

مذکور در این ماده يك بادر بازرسان بعنوان علی البدل انتخاب کند .

تبصره ۲ - جمع بین وظائف هیئت مدیره و بازرسان شرکت ممنوع است .

رئیس - در ماده ۵۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۴ رأی میگیریم ، خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۵۵ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۵ - تصمیمات قانونی بازرسان بصورت جمعی بوده و رأی اکثریت مناط اعتبار خواهد بود .

رئیس - در ماده ۵۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۵ رأی میگیریم ، خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۵۶ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۶ - وظایف بازرسان بشرح زیر است :

۱ - نظارت بر امور شرکت برای اجرای مقررات اساسنامه و آئین نامه های مصوب و برای این منظور بازرسان میتوانند هر موقع که مقتضی بدانند بنحویکه بعملیات جاری شرکت لطمه وارد نشود راساً و یا توسط نمایندگان که از خارج تعیین میکنند کلیه حسابها و دفاتر و اسناد و مدارک مالی و دارائی نقدی و برگهای بهادار و موجودی کالا و غیره را رسیدگی کنند .

۲ - در صورت مشاهده خلاف ویی ترتیبی در امور شرکت مراتب را کتباً به هیأت مدیره اعلام نمایند و رفع نقیصه و یا تغییر رویه را بخواهند .

۳ - رسیدگی بحسابهای شرکت لاقفل سالی دوبار و مخصوصاً رسیدگی بصورت حسابها و ترازنامه سالانه و اعلام نظر خود تا ۲۰ روز قبل از جلسه مجمع عمومی سالانه .

۴ - رسیدگی قبلی به بودجه پیشنهادی هیأت مدیره بمجمع عمومی و اعلام نظر در این مورد .

۵ - دعوت مجمع عمومی بر اساس ماده ۲۵ و ماده ۶۰ این قانون در صورت لزوم .

۶ - نظارت در اجرای تذکرات و پیشنهاد های سازمان و حسابرسی که از شرکت حسابرسی کرده اند و تقدیم گزارش لازم در این باره بمجمع عمومی .

بازرسان حق دخالت مستقیم در امور شرکت ندارند لکن می‌توانند بدون حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت کنند و نظرات خود را نسبت بمسائل جاری شرکت اظهار دارند. این نظرات باید در صورت جلسه هیأت مدیره با اعضاء آنها درج شود.

رئیس - در ماده ۵۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۷ - با خاتمه مدت مأموریت بازرسان تا زمانی که بازرسان جدید انتخاب نشده اند بازرسان قبلی کماکان بوظایف خود ادامه خواهند داد.

رئیس - در ماده ۵۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۸ - بازرسان برای انجام وظیفه خود در یافت هیچگونه نوجویی اعم از حقوق - دستمزد و یا پاداش ندارند، لکن پرداخت مبالغی بامت جبران هزینه‌های مصرف شده برای انجام وظایف آنها در حدود بودجه مصوب مجمع عمومی مجاز است. **رئیس** - در ماده ۵۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۹ - نماینده سازمان میتواند در جلسات بازرسان شرکت کند و آنها را در انجام وظایف خود اهنمائی نماید لکن در تصمیمات بازرسان حق رأی ندارد. نظرات نماینده سازمان باید با اعضاء وی در صورت جلسه مربوط درج شود.

رئیس - در ماده ۵۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵۹ رأی میگیریم، خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۰ - در صورتیکه اکثریت بازرسان ضمن انجام وظایف خود تشخیص دهند که هیأت مدیره در وظایف خود مرتکب تخلفاتی شده است و عملیات آنها مخالف مصالح و منافع شرکت است باید مجمع عمومی را برای رسیدگی به موضوعات مورد نظر واتخاذ تصمیم درباره ادامه کار و یا تغییر هیأت مدیره دعوت نمایند.

رئیس - در ماده ۶۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۶۰ رأی میگیریم، خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۱ - در قراردادهای شرکت که یک طرف آن عضو هیئت مدیره باشد بازرسان به نمایندگی از طرف شرکت قرارداد را اعضاء خواهند کرد.

انعقاد این نوع قراردادها مشروط بر این است که در آئین نامه معاملات شرکت مجوز و شرائط مربوط پیش بینی شده باشد.

رئیس - در ماده ۶۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۶۱ رأی میگیریم، خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۲ - اتحادیه تعاونی از عضویت و مشارکت شرکتهای تعاونی یا اتحادیه‌های تعاونی با شرکتهای اتحادیه‌های تعاونی تشکیل میگردد، اتحادیه تعاونی در حکم شرکت تعاونی است و با رعایت اصول و مقرراتی که در این قانون اشاره شده است تأسیس میگردد.

رئیس - در ماده ۶۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۶۲ رأی میگیریم، خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۳ - اتحادیه تعاونی بسه منظور زیر تشکیل میشود:

۱ - اتحادیه تعاونی برای پیشرفت اداره امور و حفظ و حمایت تعاونیهای عضو و ایجاد هم آهنگی و توسعه تعلیمات و حارسای آنها.

تبصره ۱۵ - این نوع اتحادیه‌ها به دو شکل منطقه‌ای و ملی (کشوری) تشکیل میشود.

اتحادیه منطقه‌ای برای هر یک از رشته‌های تعاونی مذکور در فصل دوم این قانون بانام اتحادیه تعاونی نظارت و هم آهنگی تعاونیهای رشته مربوط در منطقه و اتحادیه ملی (کشوری) تعاونیهای رشته مورد نظر.

تبصره ۲۵ - اتحادیه‌های تعاونی نظارت و هم آهنگی منطقه‌ای و یا اتحادیه‌های ملی (کشوری) مذکور در این بند مجاز به انجام فعالیتهای تجاری و اعتباری برای تعاونیها و اتحادیه‌های عضو نیستند مگر در حدود انجام وظائف مندرج در این قانون.

تبصره ۳۵ - غیر از مبلغی که موافق این قانون برای عضویت در اتحادیه‌های تعاونی نظارت و هم آهنگی و یا اتحادیه ملی (کشوری) بعنوان سرمایه باید پرداخت شود خدمات اتحادیه برای شرکتهای و اتحادیه‌های عضو در قبال حق عضویت سالانه‌ای انجام میگیرد که میزان آن برای هر شرکت یا اتحادیه عضو به تناسب تعداد اعضای شرکت و یا درصدی از درآمد سالانه آن در اساسنامه اتحادیه تعیین میشود.

۲ - اتحادیه تعاونی برای انجام امور اقتصادی و توسعه معاملات و عملیات تعاونیها و یا اتحادیه‌های عضو.

در این نوع اتحادیه‌های تعاونی باید جمله‌ای که معرف نوع کار و عملیات اتحادیه باشد بنام آن اضافه شود و حداقل تعداد عضو مذکور در تبصره ماده ۲ این قانون رعایت نمی‌گردد.

۳ - اتحادیه تعاونی برای خدمات اعتباری و بانکی شرکتها و اتحادیه‌های عضو که بصورت منطقه‌ای و یا ملی (کشوری) برای رشته‌های مذکور در این قانون تشکیل میشود.

رئیس - در ماده ۶۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می‌کنم در ماده ۶۳ و تبصره‌های آن و سایر مواد بطور کلی «ملی» قبل از کشوری و پراکنش از دو طرف کلمه کشوری حذف شود. دکتر اسفندیاری

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - آنچه که از مفهوم ماده ۶۳ و تبصره‌های ذیل آن بنده استنباط کردم، استنباطم این است که نوع اتحادیه‌هایی که باید تشکیل شود بدو شکل در اینجا پیش بینی شده است یک شکل منطقه‌ای و یک شکل در واقع مملکتی یا کشوری ولی در این تبصره‌ها هم چنین در سایر مواد و بعد از منطقه‌ای نوشته است ملی و بعد در پراکنش کشوری، ملی کشوری نیست (ملی یعنی ناسیونالیزاسیون) و این عنوان که ملی یعنی کشوری در هیچ‌جا دنیا نیامده بنابراین من پیشنهاد کردم چون این قانون بسیار خوب تنظیم شده است و خوب زحمت کشیده‌اند و با آن لایحه اولی خیلی فرق دارد برای اینکه این نقص کوچک هم در این لایحه رفع بشود واقعا ضرورتی هم نداشته من پیشنهاد کردم که جناب وزیر کلمه ملی حذف بشود و دو پراکنش اطراف کلمه کشوری هم حذف بشود و تبصره باین صورت در بیاید «این نوع اتحادیه‌ها بدو شکل منطقه‌ای و کشوری تشکیل میشود» که آن اشکالی که در کلمه ملی است در اینجا وجود نداشته باشد.

رئیس - آقای جواد شیر بفرمائید.

جواد شیر (رئیس کمیسیون خاص) - مطلبی که جناب آقای دکتر اسفندیاری فرمودند در نظر اول شاید استنباط‌های مختلفی که از مسائل تعاونی هست درست باشد ولی چون ترمینولوژی تعاونیها در همه جهان یک وضع خاصی است تعریفات و اصطلاحات بین المللی است که چون ما در این کار خاص تقریباً چهارده، پانزده سال بیشتر نیست که تجربه داریم و تقریباً بی‌روی میکنم از علوم و دانشهای تعاونی که در دنیا توسعه پیدا کرده و اصولاً چون مسئله لوکال - رزروال - ناسیونال محله و ناحیه، کشوری (دکتر اسفندیاری) اینها فرق دارد) آقای بنده میدانم که ناسیونال، ناسیونالیزم مفهوم

و معانی خاصی دارد ولی در مسئله خاص شرکتها و سازمانهای تعاونی بحث خاصی شده و چون در کشورهاى بین المللی این تعریف تأیید شده ناسیونال، فدراسیون ناسیونال یعنی در سطح کشورها برای اینکه این را رعایت کرده باشیم و ضمناً خواننده مطلب را بهتر درک کند بپولوی هم گذاشته ایم در پرا انتر کشوری است این دو کلمه را بپولوی هم گذاشته ایم (دکتر اسفندیاری - پس شرکت ملی نفت يك شرکت كشوری است) بهر حال ما پیروی از تعاریف بین المللی کرده ایم که دنیا قبول کرده است و در کشورهاى بین المللی وقتی که میگویند ناسیونال بذهن همه در سطح کشور متبادر بذهن میشود و در هر حال نظر جناب عالی صحیح است ولی معمولاً اینطور این اصطلاح را بکار می برند.

رئیس - اینطور که می بینم با این پیشنهاد همه موافقت اجازه بفرمائید باین پیشنهاد رأی بگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد، بماده ۶۳ با این اصلاح رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در سایر مواد هم بهمین ترتیب اصلاح میشود ماده ۶۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۴ - وظایف اتحادیه های نظارت و هم آهنگی

شرح زیر است:

- ۱ - کمک به پیشرفت امور شرکتها و اتحادیه های عضو از طریق:
- الف** - فراهم کردن وسائل توسعه تعلیمات و ترویج تعاونی و آموزش حرفه ای و جمع آوری اطلاعات مورد لزوم در این زمینه و انجام تبلیغات و انتشارات لازم.
- ب** - راهنمایی و کمک بشرکتها و اتحادیه های عضو در امور اداری و سازمانی و مدیریت - امور فنی - خدمات مختلف از قبیل چاپ و تهیه دفاتر و اوراق و فرم های چاپی مشترك.
- ۲ - نظارت بر فعالیت شرکتها و اتحادیه های عضو بمنظور اطمینان از اجرای مقررات قانون و مواد اساسنامه و مصوبات مجامع عمومی.
- ۳ - ایجاد هم آهنگی و همکاری بین شرکتها و اتحادیه های عضو.
- ۴ - داوری و رفع اختلاف بین واحد های تعاونی

عضو در صورتیکه در اساسنامه آنها پیش بینی لازم شده باشد.

۵ - حسابرسی شرکتها و اتحادیه های عضو در صورتی که سازمان صلاحیت اتحادیه را برای این کار تشخیص دهد.

۶ - شرکت در شوراها و کمیسیون های مقرر در این قانون.

۷ - دفاع از منافع شرکتها و اتحادیه های عضو در روابط آنها با سازمانها و مؤسسات دولتی و عمومی و سایر رشته های تعاونی مصرح در این قانون.

۸ - ایجاد و بسط همکاری با سایر تعاونیهای کشور.

۹ - ایجاد روابط با مؤسسات جهانی تعاون و اتحادیه های تعاونی سایر کشورها.

تبصره - نازمانی که اتحادیه های نظارت و هم آهنگی مناطق و یا اتحادیه های ملی (کشوری) تشکیل نشده است سازمان وظایف این اتحادیه ها را انجام خواهد داد.

رئیس - نسبت بماده ۶۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۶۴ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۵ - پس از تشکیل اتحادیه های نظارت و هم آهنگی در هر منطقه شرط استفاده از عنوان و مزایای معافیت های تعاونی شرکتها و اتحادیه های تعاونی در رشته های که اتحادیه نظارت و هم آهنگی آن تشکیل شده است قبول عضویت اتحادیه خواهد بود.

رئیس - نسبت بماده ۶۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۶۵ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۶ - اعمال حق رأی شرکتهاى عضو در مجامع عمومی اتحادیه های مصرح در این قانون شرح زیر است:

- ۱ - در اتحادیه تعاونی نظارت و هم آهنگی هر شرکت یا اتحادیه عضو بک رأی.
- ۲ - در اتحادیه تعاونی بمنظور امور اقتصادی و

اعتباری هر شرکت بتعداد اعضاء و با ترکیبی از تعداد اعضاء و حجم معاملات خود با اتحادیه.

رئیس - نسبت بماده ۶۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۶۶ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۷ - سازمان با اعطای کمکهای اداری و فنی و مالی تا زمانی که اتحادیه های تعاونی نظارت و هم آهنگی مناطق مختلف قدرت مالی و وسائل و تجهیزات و آمادگی کافی ندارند موجبات تسهیل عملیات و فعالیت های آنها را فراهم خواهد کرد.

رئیس - نسبت بماده ۶۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۶۷ خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۸ - شرکت تعاونی کشاورزی با مشارکت کشاورزان - باغداران - دامداران - دامپروران - پرورش دهندگان کرم ابریشم، زنبور عسل، ماهی و روستائیان شاغل در صنایع محلی روستائی و با کارگران کشاورزی برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل میشود:

- ۱ - قبول پس انداز و سپرده اعضاء و تأمین وام و اعتبار مورد نیاز آنها با شرایط مناسب.
- ۲ - خرید و تهیه مواد و وسائل مورد احتیاج مصرف شخصی و خانوادگی یا حرفه ای اعضاء و همچنین تهیه وسائل و علوفه دامها و خوراک طیور و وسائل دیگری از این قبیل.
- ۳ - انجام تمام یا قسمتی از عملیات جمع آوری - نگاهداری - تبدیل - طبقه بندی و بسته بندی - حمل و نقل و یا فروش محصول اعضاء.
- ۴ - انجام خدمات بمنظور بهبود امور حرفه ای و یا

زندگی اعضاء مانند تهیه ماشین آلات کشاورزی و استفاده مشترك از آنها - تهیه وسائل حمل و نقل برای استفاده اعضاء و تهیه مسکن - تأمین توزیع آب مشروب و آب برای مصارف زراعی اعضاء با رعایت قانون ملی شدن منابع آب - پیش بینی وسائل

بهداشتی و بهداشتی و آموزشی بمنظور استفاده جمعی و مشترك - توزیع نیروی برق - ایجاد شبکه تلفن - تلقیح مصنوعی دامها و مبارزه با امراض و آفات نباتی و حیوانی.

۵ - بهره برداری جمعی و مشترك از اراضی ملکی و یا استیجاری.

رئیس - نسبت بماده ۶۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۶۸ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۹ - شرکتهای تعاونی روستائی با مشارکت اعضائی که اکثریت آن زارعینی باشند که بموجب قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب زمین شده یا بشوند و یا روستائینی که خود دارای زمین زراعی یا باغ بوده و شخصاً بکشاورزی اشتغال داشته باشند برای مقاصد مندرج در بندهای ماده ۶۸ تشکیل میشوند.

رئیس - نسبت بماده ۶۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۶۹ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۰ - در شرکتهای تعاونی کشاورزی و یا روستائی که از جمله مقاصد آنها رفع حوائج اعتباری اعضاء است موضوع قبول پس انداز اعضاء یا غیر اعضاء باید در اساسنامه شرکت قید شود.

تبصره - آئین نامه حسابهای پس انداز در شرکتهای تعاونی کشاورزی و روستائی و اتحادیه های تعاونی اعتباری کشاورزی و روستائی بوسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و سازمان مرکزی تعاون کشور تهیه و پس از تصویب شورای پول و اعتبار بمرور اجراء گذاشته میشود.

رئیس - نسبت بماده ۷۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۷۰ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷۱ قرائت میشود.

۱- تهیه زمین و تقسیم آن بمنظور ساختمان خانه‌های مسکونی و فروش آن به اعضاء نقداً و یا با اقساط و همچنین ایجاد تأسیسات عمومی مورد استفاده مشترك اعضاء.

۲- ساختمان طبقات مسکونی و فروش آپارتمانها به اعضاء نقداً و یا با اقساط.

۳- خرید واحدهای مسکونی و فروش آن با اعضاء نقداً و یا با اقساط.

۴- واگذاری واحدهای مسکونی ملكی شرکت بصورت اجاره و یا اجازه انتفاع با اعضاء.

۵- انجام خدمات نقش‌کشی - مهندسی و معماری برای اعضاء و نظارت در ساختمانهای منطبق به آنها.

۶- انجام تعمیرات ساختمانهای ملكی اعضاء و یا اقدامات مربوط به لوله‌کشی و کابل‌بوسی کشی و ایجاد دستگاههای تبویه و حرارت مرکزی.

۷- نگاهداری و اداره ساختمانها و تأسیسات و انجام خدمات عمومی مربوط.

رئیس - نسبت بماده ۸۰ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۰ خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸۱ - منابع مالی و اعتباری شرکتهای تعاونی مسکن عبارتند از:

۱- سرمایه و ذخائر شرکت.

۲- پس انداز اعضاء.

۳- اعتبارات بخش دولتی شامل: قسمتی از اعتبارات بانک رهنی ایران در حدود برنامه‌های مصوب سالانه آن بانک و اعتباراتی که بدین منظور از طرف بانک مرکزی ایران در اختیار آن بانک گذاشته میشود و اعتبارات از مجمل برنامه‌های عمرانی از طریق بانک رهنی ایران.

۴- سایر منابع اعتباری که بوسیله اشخاص و مؤسسات در اختیار این نوع شرکتهای گذاشته میشود.

۵- در مورد شرکتهای تعاونی مسکن کارگران که در کارخانه‌ها و کارگاهها بوسیله کارگران تشکیل میگردد علاوه بر منابع مالی و اعتباری مذکور در این ماده بانک رفاه

کارگران نیز منابع مالی و اعتباری لازم را برای این شرکتها تأمین مینماید.

تصوه - اعتبارات مذکور در بندهای ۳ و ۵ با تسهیلات لازم در نرخ بهره و شرایط پرداخت وامها، تاهشتاد درصد هزینه طرح‌های ساختمانی شرکتهای تعاونی مسکن متقاضی اعتبار اعطاء میشود.

رئیس - نسبت بماده ۸۱ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۱ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸۲ - در شرکت تعاونی مسکن انجام معاملات و ساختمان و تمام اقداماتی که در اساسنامه پیش بینی شده است برای غیر عضو ممنوع است.

رئیس - نسبت بماده ۸۲ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۲ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸۳ - شرایط انتقال واحدهای مسکونی و واگذاری به اعضاء بدیگری در اساسنامه شرکت پیش بینی خواهد شد.

رئیس - نسبت بماده ۸۳ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۳ خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸۴ - شرکت تعاونی اعتبار بین افراد گروه‌های شغلی در یک حوزه مانند کارکنان يك سازمان‌لوازی و یا کارگران و کارکنان يك کارگاه یا ساکنان يك منطقه مسکونی برای مقاصد زیر تشکیل میشود:

۱- قبول پس انداز و سپرده‌های دیداری و مدت دار اعضاء شرکت و پرداخت بهره به آن طبق ترفه‌هایی که در اساسنامه پیش بینی میشود.

۲- پرداخت وام با دریافت بهره به اعضاء شرکت موافق شرایط و مقرراتی که در اساسنامه پیش بینی میگردد.

رئیس - نسبت بماده ۸۳ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۳ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۴ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۸۴ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۴ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۵ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۸۵ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۵ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۶ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۸۶ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۶ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۷ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۸۷ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۷ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۸ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۸۸ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۸ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸۹ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۸۹ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۸۹ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۹۰ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۹۰ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۹۰ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۹۱ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۹۱ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۹۱ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۹۲ قرائت میشود.

رئیس - نسبت بماده ۹۲ نظری نیست؟ (انتهای نشد)

رأی میگیریم بماده ۹۲ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۹۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۱ - در مناقصه های دولتی و شهرداریها و بانکها و مؤسسات دولتی در صورت تساوی شرایط پیشنهاد دهندگان هر گاه یکی از پیشنهادها از طرف شرکت تعاونی کار داده شود که موضوع آن شرکت انجام عملیاتی متناسب با موضوع مناقصه باشد، آن پیشنهاد نسبت به سایر پیشنهادها مقدم است.

رئیس - نسبت بماده ۹۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

رأی میگیریم بماده ۹۱ خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۲ - شرکت تعاونی صاحبان حرفه ها و صنایع دستی برای تهیه مواد اولیه و وسائل مورد نیاز حرفه ای اعضا و با ساخت و تغییر شکل کالای مربوط و عملیات تکمیلی صنایع مذکور و با فروش آنها، بین صاحبان حرفه ها و صنایع دستی از یک نوع تشکیل میشود.

تبصره - صنعتگر دستی و با صاحب حرفه ممکن است برای تهیه کالای مورد نظر از وسائل ماشینی کمکی نیز استفاده کند.

رئیس - نسبت بماده ۹۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

رأی میگیریم بماده ۹۲ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۳ - شرکت تعاونی صاحبان صنایع کوچک با عضویت واحدهای صنعتی یک گروه از صنعت برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل میشود:

- ۱ - تهیه مواد اولیه مورد نیاز.
  - ۲ - ایجاد آزمایشگاه مواد اولیه یا محصولات ساخته شده.
  - ۳ - تولید وسائل و ابزار مورد احتیاج مشترک اعضا.
  - ۴ - ایجاد گروههای تعمیراتی و نگهداری.
  - ۵ - تحقیق و برنامهریزیهای مشترک.
  - ۶ - تهیه وسائل توزیع و انجام خدمات بازاریابی.
- تبصره** - صنایع کوچک موضوع این ماده صناعی است که ضوابط آن بوسیله وزارت اقتصاد تعیین میشود.

رئیس - نسبت بماده ۹۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

رأی میگیریم بماده ۹۳ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۴ - شرکت تعاونی کسبه و با صاحبان مشاغل با عضویت کسبه از یک صنف که هر یک مستقیماً مباشر واحد کسبی خود باشد و با صاحبان مشاغل از یک گروه برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل میشود:

- ۱ - تهیه وسائل و تدارک انواع خدمات وابسته به کسب یا شغل و ایجاد انبار و وسائل حمل و نقل بمنظور بهبود وضع اقتصادی و فنی اعضای شرکت و فعالیت های واحدهای عضو.
- ۲ - انجام عملیات مقدماتی و یا تبدیل کالای مورد نظر.
- ۳ - تهیه کالا و توزیع آن بین اعضا.

رئیس - نسبت بماده ۹۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

رأی میگیریم بماده ۹۴ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۵ - کسبه عضو شرکت تعاونی نمیتوانند دارای بیش از یک واحد شغلی در رشته کسب و کار موضوع شرکت باشند.

رئیس - نسبت بماده ۹۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

رأی میگیریم بماده ۹۵ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۶ - با توسعه احتیاجات اعتباری در هر یک از در رشته مصرف و کار و بیشه سازمان موجبات تشویق و مقدمات تشکیل بانک تعاونی را با عضویت شرکتها و اتحادیه های تعاونی همان رشته فراهم خواهد کرد.

رئیس - نسبت بماده ۹۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

بماده ۹۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۷ - اساسنامه بانکهای تعاونی مذکور در ماده ۹۶ از طریق سازمان تهیه و برای تصویب شورای پول و اعتبار پیشنهاد میشود.

رئیس - نسبت بماده ۹۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

بماده ۹۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۸ - هر شرکت تعاونی در شرکت تعاونی دیگر و هر اتحادیه تعاونی در اتحادیه تعاونی دیگر میتواند با توجه بمقررات این فصل بشرطیکه از یک نوع و دارای هدفها و عملیات مشابه باشند ادغام شود.

شرکت با اتحادیه ای که در شرکت یا اتحادیه دیگر ادغام میشود شرکت یا اتحادیه ادغام شونده و شرکت یا اتحادیه ای که قبول ادغام میکند شرکت یا اتحادیه اصلی نامیده میشود.

رئیس - در ماده ۹۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

بماده ۹۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹۹ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۹ - پیشنهاد ادغام باید در مجمع عمومی فوق العاده هر دو شرکت یا اتحادیه همراه با نحوه تصفیه مطالبات بستانکاران تصویب برسد. نسخه ای از مصوبات مجمع عمومی هر دو شرکت یا اتحادیه برای تمام اعضا و بستانکاران هر دو شرکت یا اتحادیه فرستاده میشود و بر ترتیب مذکور در ماده ۲۴ این قانون برای اطلاع عموم آگهی میگردد.

تبصره - هر یک از بستانکاران میتواند نام مدت دو ماه از تاریخ نشر آگهی نظر خود را در شرکت یا اتحادیه بدهکار و نماینده سازمان در منطقه مربوط اعلام دارند.

رئیس - در ماده ۹۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

بماده ۹۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰۰ - نسخه ای از تصمیم ادغام باید ظرف دو هفته از تاریخ انعقاد مجمع عمومی فوق العاده هر یک از دو شرکت یا اتحادیه همراه با آخرین تراز نامه و صورت بدهیها و مطالبات آن و گزارش حسابرسی که بدین منظور باید تهیه شود و نسخه ای از آگهی مربوطه که بشرح ماده ۹۹ منتشر شده است برای نماینده سازمان در منطقه ای که مرکز شرکت یا اتحادیه اصلی در آن است ارسال شود.

رئیس - در ماده ۱۰۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

بماده ۱۰۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰۱ - هر یک از اعضا دو شرکت یا اتحادیه در صورتیکه با تصمیم ادغام مخالف باشند میتوانند حداکثر تا یکماه نظر خود را کتبا بشرکت یا اتحادیه مربوط و همچنین سازمان اعلام دارند.

رئیس - در ماده ۱۰۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

بماده ۱۰۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰۲ - نماینده سازمان با وصول تصمیم ادغام از هر دو شرکت یا اتحادیه همراه با آخرین تراز نامه و صورت ریز مطالبات و بدهیها و گزارش حسابرسان از وضع هر دو شرکت و با اتحادیه و همچنین نظرات بستانکاران و با توجه بتعداد اعضا مخالف ادغام ظرف دو ماه نظر خود را مبنی بر موافقت یا مخالفت با ادغام بپردو شرکت یا اتحادیه اعلام خواهد داشت.

رئیس - در ماده ۱۰۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

بماده ۱۰۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰۳ - در صورتیکه نماینده سازمان در منطقه

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱۵ - در آمد شرکتهای تعاونی روستائی متشکل از افراد ساکن حوزه عمل شرکت که با مرکشاوری مباشرت مستقیم دارند و تحت سرپرستی وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران (وابسته بوزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) یا بانک عمران باشند و همچنین شرکتهای تعاونی مصرف - مسکن و اعتبار که منحصرأ با عضویت کارگران در داخل کارگاه یا کارخانه تشکیل شده باشد و اتحادیههای مربوط بشرکتهای مذکور و همچنین شرکتهای تعاونی صنایع دستی و صیادان و آموزشگاهها و اتحادیههای آنها بطور کلی از پرداخت مالیات معاف است.

رئیس - در ماده ۱۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۱۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱۶ - معافیت در آمد کلیه فعالیتهایکه طبق قانون مالیاتهای مستقیم مشمول معافیت شناخته شده است شامل شرکتهای و اتحادیههای تعاونی که بهمان فعالیتها اشتغال داشته باشند نیز خواهد بود.

رئیس - در ماده ۱۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۱۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱۷ - شرکتهای و اتحادیههای تعاونی از پرداخت مالیاتهای اضافی موضوع مواد ۱۶۶ و ۱۶۷ قانون مالیاتهای مستقیم و اصلاحیه آن معاف میباشد.

رئیس - در ماده ۱۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۱۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱۸ - شرکتهای و اتحادیههای تعاونی اعتبار و شرکتهای تعاونی مسکن از لحاظ مالیات بهره تابع مقررات ماده ۴۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۴۵ خواهند بود.
رئیس - در ماده ۱۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۱۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱۹ - انتقالات قطعی و اجاره واحدهای مسکونی از طرف شرکتهای تعاونی مسکن با اعضاء آنها مشمول مقررات مالیات بر درآمد املاک قانون مالیاتهای مستقیم نخواهد بود لکن در موارد تشخیص علی الرأس در آمد مشمول مالیات طبق مقررات بخش مزبور تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۱۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۰ - در مورد رسیدگی به اختلافات مالیاتی شرکتهای تعاونی نماینده اتحادیه نظارت و هم آهنگی منطقه مربوط و نازمانیکه اتحادیه مذکور تشکیل نشده نماینده سازمان در منطقه بجای نماینده موضوع بند (۳) ماده ۲۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم در کمیسیون تشخیص شرکت میکنند. کمیسیون مجاز است با توجه با اطلاعاتیکه از مراجع قانونی مربوط کسب میکند و رسیدگی هائیکه بعمل میآورد ضرائب مالیاتی مصوبه را در مورد شرکتهای تعاونی و اتحادیههای تعاونی تعدیل کند.

رئیس - در ماده ۱۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۱ - در مورد رسیدگی به اختلافات مربوط به بقایای مالیاتی شرکتهای تعاونی نماینده اتحادیه نظارت و هم آهنگی منطقه مربوط و نازمانیکه اتحادیه مزبور تشکیل نشده باشد نماینده سازمان در منطقه بجای نماینده مذکور در بند ب ماده ۳۱۱ قانون مالیاتهای مستقیم در کمیسیون حل اختلاف شرکت می کند.

رئیس - در ماده ۱۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۲ - کلیه مقررات مربوط به معافیتهای مالیاتی راجع به شرکتهای تعاونی از هر قبیل که در قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۴۵ و اصلاحیه آن منظور شده است ملغی میشود.

رئیس - در ماده ۱۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۳ - شرکت با اتحادیه تعاونی میتواند زبان سالانه را از حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم تأمین نماید و نمیتواند قبل از انتقال مبالغ برداشتی مذکور بحساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم درآمد شرکت با اتحادیه را تقسیم کند.
رئیس - در ماده ۱۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۴ - شرکتهای و اتحادیههای تعاونی در موارد زیر منحل میشوند:
 ۱ - کاهش سرمایه بمیزانی که ادامه عملیات مقذور و باصلاح نباشد یا تصویب مجمع عمومی فوق العاده.

۲ - کاهش تعداد اعضاء از حد نصاب قانونی یا اعلام سازمان بنه ثبت.

۳ - انجام برنامه مذکور در اساسنامه.

۴ - تصمیم مجمع عمومی فوق العاده.

۵ - عدم تطبیق عملیات شرکت با اتحادیه یا اساسنامه یا مقرراتی که در این قانون پیش بینی شده است و یا تعطیل کار و یا عدم فعالیت آن در مهلت هائی که سازمان مقرر میدارد به پیشنهاد سازمان و تصویب شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها بطریقیکه در این فصل پیش بینی شده است.

رئیس - در ماده ۱۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۵ - سازمان مکلف است در موارد مذکور در بند ۵ ماده ۱۲۴ پس از پایان مهلتهای مقرر پیشنهاد انحلال شرکت یا اتحادیه مربوط را به شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها ارسال دارد.

رئیس - در ماده ۱۲۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۶ - شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها مکلف است ظرف یک هفته از تاریخ وصول پیشنهاد سازمان مراتب را بشرکت یا اتحادیه مورد نظر اعلام نماید تا در صورتیکه بنظر سازمان اعتراض داشته باشد دلایل خود را ظرف ۱۵ روز از تاریخ وصول اخطار شوری کتبا ارسال دارد.

رئیس - در ماده ۱۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۷ - شورای رسیدگی و داوری در اختلاف

تعاونیها مکلف است رأی خود را حداکثر ظرف چهار ماه از تاریخ وصول پیشنهاد سازمان در مورد انحلال صادر نماید آراء صادره قطعی و لازم الاجراست .

رئیس - در ماده ۱۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۸ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۸ - با بلاغ تصمیم شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونی هامینی بر انحلال شرکت با اتحادیه سازمان اقدام با انحلال و تعیین هیأت تصفیه کرده و درخواست لغو ثبت شرکت با اتحادیه را از اداره ثبت خواهد کرد.

رئیس - در ماده ۱۲۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲۹ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲۹ - در تصفیه شرکت با اتحادیه پرداخت تعهدات از محل دارائی آنها با رعایت تقدم بشرح زیر است:

- ۱- پرداخت بدهی های شرکت با اتحادیه .
- ۲- پرداخت سهام اعضاء حد اکثر بعین مبلغ اسمی هر سهم و پاداش سهام در صورتیکه از تصفیه حساب ذخیره غیر قابل تقسیم شرکت بیشتر باشد .
- ۳- انتقال مازاد تصفیه به حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم برای اقدامات مقرر طبق این قانون .

رئیس - در ماده ۱۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۰ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۰ - هر يك از اعضاء هیأت مدیره و بازرسان و مدیر عامل در صورتیکه با سوء نیت برخلاف اصول مقرر در این قانون و اساسنامه های مصوب مرتکب عملی شوند که موجب زیان شرکت گردد علاوه بر جبران زیان وارده بحسب تأدیبی

از سه ماه تا ۶ ماه محکوم خواهد شد .

رئیس - در ماده ۱۳۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۳۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۱ قرائت می شود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۱ - هر يك از اعضاء هیأت مدیره و بازرسان و مدیر عامل به مجمع عمومی گزارش خلاف واقع بدهد بحسب تأدیبی از سماعه تا شش ماه با جزای نقدی از ده هزار ریال تا یکصد هزار ریال و یا بهر دو مجازات محکوم خواهد شد .

رئیس - در ماده ۱۳۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۳۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۲ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۲ - هر يك از مدیران عامل یا اعضاء هیأت مدیره یا بازرسان و یا کارکنان شرکتهای اتحادیه های تعاونی مرتکب خیانت در امانت در مورد وجوه و اموال شرکت با اتحادیه گردند به حداکثر مجازات مقرر در ماده ۲۴۱ قانون مجازات عمومی محکوم می شوند .

تبصره - رسیدگی به اتهام هر يك از کارکنان سازمانها و مؤسسات وابسته بدولت که بر حسب وظیفه سمت نظارت یا سرپرستی یا ارشاد یا مداخله در اداره امور شرکتها یا اتحادیه های تعاونی را دارند تابع قوانین و مقررات دیوان کیفر کارکنان دولت خواهد بود .

رئیس - در ماده ۱۳۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۳۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۳ قرائت می شود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۳ - حسابرسی که درباره نتیجه حسابرسی شرکت با اتحادیه تعاونی گزارش خلاف واقع بدهند بحسب تأدیبی از ۶ ماه تا یکسال محکوم میشوند .

رئیس - در ماده ۱۳۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت بماده ۱۳۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۴ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۴ - هر يك از اعضاء شرکتهای تعاونی که با عدم انجام تعهد در معامله با شرکتی که عضو آنست عامداً بشرکت خسارت وارد کند علاوه بر جبران خسارت بجزای نقدی از پنج هزار ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد . در مورد این ماده تعقیب با گذشت مدعی خصوصی موقوف میشود .

رئیس - در ماده ۱۳۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۳۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۵ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۵ - سازمان در تعقیب مجرمین و مطالبه خسارات ناشی از جریمهای پیش بینی شده در این قانون در تمام مراحل رسیدگی از هزینه دادرسی معاف میباشد .

تبصره - رسیدگی به دعاوی مذکور خارج از نوبت بعمل خواهد آمد .

رئیس - در ماده ۱۳۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۳۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۶ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۶ - پس از صدور کیفرخواست در مورد جرائم مندرج در این قانون مراتب از طرف مراجع قضائی بشرکت با اتحادیه مربوط اعلام می شود و در این صورت متهم از سمت خود در شرکت با اتحادیه برکنار میگردد .

رئیس - در ماده ۱۳۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۳۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۷ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۷ - سازمان مرکزی تعاون کشور که زیر نظر

مستقیم نخست وزیر اداره میشود علاوه بر وظائف مندرج در این قانون عهدمداروظائف زیر است :

۱- تربیت کارشناسان تعاونی و کمک مالی و فنی بتأسیس و اداره مراکز آموزشی و تحقیقات تعاونی .

۲- تربیت و تعلیم نیروی انسانی مورد نیاز شرکتهای سازمانهای تعاونی و تربیت مدیران عامل و حسابداران و حسابریسان .

۳- اجرای برنامه های ترویج و آموزش برای فهمیدن و تعمیق اصول و روشهای تعاونی

۴- مطالعات و تحقیقات آماری و علمی درباره فعالیت تعاونیها .

۵- اعمال کمکهای فنی و اداری بمنظور اداره صحیح تعاونیها .

۶- تهیه اساسنامه و آئین نامه های نمونه و فرمها و دفاتر مورد لزوم برای انواع شرکتهای اتحادیه های تعاونی و همچنین کمک به تنظیم آئیننامه های استخدامی کارکنان موظف در شرکتهای و اتحادیه های تعاونی .

۷- جلوگیری از فعالیت شرکتهای سازمانها و شرکتهای با بکسر بردن نام تعاون عملیات آنها مخالف اصول تعاون و هدفبائی است که در این قانون تصریح شده است .

۸- تعیین خط مشی کلی در امور آموزشی و اداری و اعتباری سازمانهای تعاونی از طریق پیشنهاد بشورای عالی و هماهنگی تعاونی های کشور (مندرج در فصل ۲۴ این قانون)

و اجرای تصمیمات آن و هماهنگی کردن کلیه فعالیت های تعاونی کشور در رشته های تعاونی .

۹- نظارت بر اجرای این قانون و سایر قوانین موضوعه درباره عملیات و وظائف شرکتهای و اتحادیه های تعاونی

۱۰- تشکیل کنگره تعاونی های هر رشته در مناطق تعاونی بمنظور کمک به تشکیل اتحادیه های نظارت وهم آهنگی در مناطق و اتحادیه های ملی .

رئیس - در ماده ۱۳۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۳۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۸ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۸ - مناطق تعاونی کشور بتعداد استانها و فرمانداریهای کل است و مرکز هر منطقه مرکز استان یا فرمانداری کل مربوط خواهد بود.

رئیس - در ماده ۱۳۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۳۸ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳۹ - اتحادیه ملی (کشوری) هر یک از رشتههای تعاونی نماینده آن رشته است که شرح زیر تشکیل میشود:

- ۱ - اتحادیه کشوری تعاونیهای کشاورزی و روستائی.
  - ۲ - اتحادیه کشوری تعاونیهای مصرف.
  - ۳ - اتحادیه کشوری تعاونیهای کار و پیشه.
- رئیس** - در ماده ۱۳۹ نظری نیست؟ (دکتر اسفندیاری کلمه ملی در اینجا هم هست که باید حذف شود) در پیشنهاد شما کلی بود و بهمان ترتیب عمل می شود نظر دیگری نسبت بماده ۱۳۹ نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۱۳۹ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۰ - تشکیلات تعاونی در کشور بشرح خواهد بود.

الف - در هر منطقه تعاونی:

- ۱ - انواع شرکتهای تعاونی و اتحادیههای مربوط بمنظور توسعه عملیات اقتصادی.
- ۲ - اتحادیه نظارت و هم آهنگی تعاونیهای رشتههای سه گانه در مرکز منطقه.
- ۳ - اتحادیه اعتباری تعاونی کشاورزی و روستائی در مرکز منطقه.
- ۴ - دفتر نمایندگی سازمان سازمان مرکزی و تعاون روستائی در منطقه.

۵ - سرپرستی تعاونی در حوزههای مختلف.

۶ - سرپرستی حوزههای تعاونی روستائی.

ب - تشکیلات تعاونی مرکزی برای سراسر کشور:

- ۱ - اتحادیه کشوری تعاونیهای کشاورزی و روستائی.

۲ - اتحادیه کشوری تعاونیهای مصرف.

۳ - اتحادیه کشوری تعاونیهای کار و پیشه.

۴ - بانک تعاون کشاورزی ایران و سایر بانکهای تعاونی که موافق مواد ۹۶ و ۹۷ این قانون تشکیل خواهند شد.

۵ - شورای عالی هم آهنگی تعاونیهای کشور.

۶ - شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها.

۷ - سازمان مرکزی تعاون کشور.

۸ - سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران.

رئیس - در ماده ۱۴۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت بماده ۱۴۰ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۱ - شورای عالی هم آهنگی تعاونیهای کشور که دبیرخانه و محل تشکیل جلسات آن در سازمان مرکزی تعاون کشور خواهد بود با عضویت مقامات زیر تشکیل می گردد:

وزیر کار و امور اجتماعی با سمت رئیس شوری.

وزیر دارائی.

وزیر اقتصاد.

وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی.

وزیر تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی.

رئیس بانک مرکزی.

مدیر عامل سازمان برنامه.

سرپرست سازمان مرکزی تعاون کشور (دبیر شوری).

رئیس هیأت مدیره اتحادیه کشوری تعاونیهای کشاورزی و روستائی پس از تشکیل.

رئیس هیأت مدیره اتحادیه کشوری تعاونیهای مصرف پس از تشکیل.

رئیس هیأت مدیره اتحادیه کشوری تعاونیهای کار و پیشه پس از تشکیل.

رئیس - نسبت بماده ۱۴۱ نظری نیست؟ آقای سعید وزیر میفرمایند.

سعید وزیر - بنده در شورای این لایحه هم این مسئله را عرض کردم که این يك ماده خیلی مهمی است برای

اینکه نظارت می کند در تشکیل و حسن انجام کار شرکتهای تعاونی و فقط در ماده بعدی ملاحظه میفرمایند این شورا با هفت نفر قابل تشکیل است و آن هفت نفر کسانی هستند که بمناسبت سمت دولتی شان عضویت دارند یعنی با این هفت نفر این شورا همیشه تشکیل خواهد شد و هیچوقت احساس احتیاج باین سه نفر نخواهد شد و وجود این سه نفر نماینده اتحادیه ملی تعاونیهای کشاورزی و نماینده اتحادیههای تعاونیهای کار و این سه نفر اتحادیههای تعاونی ملی را تقریباً وجودشان را احساس نخواهند کرد و احساس نخواهند کرد که وجودشان لازم است حال اینکه با این ماده شورای عالی هم آهنگی، مفهوم تعاونی موقعی تحقق خواهد پذیرفت که این سه شخص تعاونی جی در آنجا عضویت داشته باشند نه آن هفت نفری که بمناسبت شغلشان در شورا عضویت دارند استعدای بنده این است که نماینده محترم دولت توضیح بدهند که در چه فرصتی اقدام خواهند کرد برای اینکه مقدمات انتخاب این اتحادیه فراهم شود و در آنجا شرکت کنند این استدعا را میکنم که نمایندگان محترم دولت توضیح بدهند برای اینکه در صورت مذاکرات مجلس ضبط بشود و مجلس بدانند که انجام خواهد شد و اگر هم لازم باشد که البته وقتش گذشته اضافه با کم بشود بهر حال وقتش تعیین بشود.

رئیس - آقای مهندس مجد بفرمایند.

مهندس مجد (معاون وزارت کار و امور اجتماعی) - بنده خواستم باستحضار جناب سعید وزیر برسانم همانطور که در کمیسیون توضیح داده شده است این شورا مرکب از دو دسته هستند يك دسته نمایندگان دولت هستند و يك دسته نمایندههای شوراهای تعاونی چون این اتحادیه بایستی از اجتماع شرکتهای تعاونی که بوسیله افسراد تشکیل میشود بوجود آید دولت نمیتواند تاریخ دقیق آنرا اعلام نماید ولی بهر حال سعی خواهد شد هر چه زودتر این اتحادیهها بوجود آید که از نمایندگان آنها در شورا دعوت شود.

رئیس - نظر دیگری در این ماده نیست؟ آقای مهندس ارفع بفرمایند.

مهندس ارفع - عرض این بوده که چون کلمه ملی از مواد قبلی حذف شد در تمام مواد حذف شود.

رئیس - بهمین ترتیب عمل میشود نسبت بماده ۱۴۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۲ - جلسات شورای عالی هم آهنگی تعاونیهای کشور با حضور حداقل ۷ نفر از اعضای شوری تشکیل می شود و تصمیمات آن با اکثریت تصویب می گردد در صورتیکه اعضاء حاضر ۷ نفر باشند تصمیمات آن با حداقل ۵ رأی موافق معتبر است.

رئیس - در ماده ۱۴۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴۲ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۳ خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۳ - آئین نامه وظایف شورای عالی هم آهنگی تعاونیهای کشور از طرف دبیر شوری تهیه و پس از تصویب شوری مورد اجرا گذاشته میشود.

رئیس - در ماده ۱۴۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴۳ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۴ خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۴ - شورای رسیدگی و داوری در اختلاف تعاونیها با شرکت نماینده قضائی دادستان کل کشور - نمایندگان وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان مرکزی تعاون کشور (در سطح مدیر کل) و نمایندگان اتحادیههای کشوری تعاونیها پس از تشکیل بمنظور اعلام نظر در مواردی که در این قانون یا اساسنامه شرکتهای و اتحادیههای تعاونی تصریح شده تشکیل میشود.

تبصره - در صورت تساوی آراء اکثریت با طرفی خواهد بود که نماینده قضائی دادستان کل کشور بآن رأی داده باشد.

رئیس - در ماده ۱۴۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴۴ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۵ خوانده میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۵ - سازمان بمنظور نظارت و ارشاد تعاونیها مجاز به حسابرسی آنها میباشد. سازمان در عین حال میتواند طبق آئین نامه ای که تنظیم خواهد کرد اجازه حسابرسی شرکتها و اتحادیه های تعاونی عضو اتحادیه نظارت و هم آهنگی را برای دوره های معین به اتحادیه مذکور بدهد و یا این اجازه را برای ادوار بعدی تمدید کند.

تبصره - سازمان با مشاهده نقص یا تخلفی در کار حسابرسی اتحادیه نظارت و هم آهنگی مربوط میتواند در هر هنگام اجازه قبلی را لغو کند.

رئیس - در ماده ۱۴۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۶ - شرکتها و اتحادیه های تعاونی موظفند نسخه ای از ترازنامه هر سال یادوره مالی و حساب سود و زیان دوره مربوط را حداکثر ظرف یک هفته پس از تنظیم با اتحادیه نظارت و هم آهنگی مربوط و در صورتیکه این اتحادیه تشکیل نشده باشد سازمان ارسال دارند.

رئیس - در ماده ۱۴۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴۶ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۷ - حسابرسی شرکتها و اتحادیه های تعاونی طبق آئین نامه ای خواهد بود که از طرف سازمان تنظیم و بمورد اجرا گذاشته خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۴۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴۷ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۸ - شرکتها و اتحادیه های تعاونی که تا قبل از تصویب این قانون به ثبت رسیده اند باید ظرف یکسال از

تاریخ تصویب این قانون وضع خود را بمقررات آن تطبیق دهند و در غیر این صورت مشمول بند ۵ ماده ۱۲۴ این قانون خواهند بود.

تبصره - شرکتها و اتحادیه های تعاونی روستائی که قبل از تصویب این قانون به ثبت رسیده اند بنا به تشخیص وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بتدریج وضع خود را با این قانون تطبیق خواهند داد.

رئیس - در ماده ۱۴۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴۸ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴۹ - مطالبات شرکتها و اتحادیه های تعاونی از اعضاء خود جزء مطالبات ممتاز است.

رئیس - در ماده ۱۴۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۴۹ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۵۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵۰ - شرکتها و اتحادیه های تعاونی از پرداخت حق الثبت و نصف تعرفه آگهی ثبت در روزه مد رسمی کشور معافند.

رئیس - در ماده ۱۵۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۵۰ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۵۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵۱ - کمک به تشکیل و نظارت در حسن اداره شرکتها تعاونی مصرف کنندگان - اعتبار - مسکن که در داخل یک کارگاه یا یک کارخانه موافق این قانون تشکیل میشود با وزارت کار و امور اجتماعی خواهد بود.

رئیس - در ماده ۱۵۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۵۱ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۵۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

که میدادند توجه کردند بدون اینکه توجه شود که پیشنهاد از طرف کی هست و روح همکراسی کاملاً در محیط کمیسیون اعمال

شده (صحیح است) جناب آقای رئیس هم مثل اینکه در یکی دو جلسه شرکت کردند و راهنماییهای بجا و بموقع فرمودند از این جهت که آقای رئیس توجه خاصی نسبت بامر تعاون منبذول فرموده اند بنده از طرف حزب مردم از ایشان تشکر میکنم و اما از نظر پیشنهادیکه روی حذف این ماده دادم باید عرض کنم در این ماده ۱۵۳ آنچه که من توجه کردم دیدم قوانین و مقرراتی برای شرکتها تعاونی نداریم که بخواهیم

نقض کنیم و ماده ۷۲ همین قانون که الان از تصویب گذشت گفته اگر شرکتی بر اساس مقررات قبلی بوجود آمده اند باید مقررات و اساسنامه شان را بر اساس این قانون بمرور ایام تطبیق بدهند و اصلاح کنند چون در این قسمت چیزی وجود نداشته بنده معتقدم که این قسمت زائد است و در مورد آنچه که مربوط بقوانین اصلاحات ارضی است که مستثنی

(شرح زیر خوانده شد)

بکنیم باید بعرض برسانم که قوانین اصلاحات ارضی قوانینی هستند که برگشت می شود بقوانینی که از تصویب ملی گذشته و هیچکس بخودش اجازه نمیده که قوانین مغایر بمصوبات ملی از مجلس بگذرد بنا بر این چون موردی نیست که این اشتباه را بخودمان بیجهت ببندیم استدعا میکنم که با حذف

این ماده موافقت فرمائید بضرورت آنچه حضور آقایان خواستم عرض کنم صرف نظر از اینکه در ماده ۷۲ آنچه که شرکتها تعاونی در سابق بوجود آمده بیش بینی های لازم و دقت لازم شده در مورد قوانین اصلاحات ارضی هیچ موردی ندیدیم که با این قانون مغایر باشد از نظر کلی هم واقعاً کاری که

مان کردیم چرا بخودمان ببندیم و بخشنامه ها و مثلاً دستور - الاجراهای قوانین اصلاحات ارضی هم که مغایرت دارد آنها هم بمجلسن و قوه قانونگذاری مربوط نیست یک دستور اجرائی است و قابل اصلاح و قابل تغییر است که قابل پیش بینی هم از نظر دستگاههای دولتی نیست اینست که من استدعا میکنم با این توضیحی که بنده دادم با حذف این ماده موافقت فرمائید.

رئیس - آقای مهندس مجد فرمائید.

مهندس مجد (معاون وزارت کار و امور اجتماعی) - بنده موافقم.

رئیس - بنا بر این به پیشنهاد حذف ماده ۱۵۳ رأی

ماده ۱۵۲ - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در مورد شرکتها تعاونی روستائی و وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتها تعاونی که با عضویت کارگران تشکیل میشود نمونه دفاتر مالی و حسابداری این نوع شرکتها را با همکاری سازمان تهیه خواهند کرد که پس از تأیید وزارت دارائی بجای دفاتر قانونی مقرر در قانون تجارت در اختیار آنها قرار گیرد و دفاتر مذکور در حکم دفاتر قانونی خواهد بود.

رئیس - در ماده ۱۵۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۵۲ رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۵۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵۳ - از تاریخ اجرای این قانون کلیه قوانین مربوط به شرکتها و اتحادیه های تعاونی مغایر با این قانون با استثنای قوانین مربوط به اصلاحات ارضی ملغی میگردد.

رئیس - در ماده ۱۵۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم ماده ۱۵۳ حذف شود

دکتر اسفندیاری

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری فرمائید.

دکتر اسفندیاری - بعد از آنکه این لایحه را بنده مطالعه کردم دیدم بعضی مواد در لایحه بود که از نظر من مغایر بود با روح تعاونی که مورد نظر هم دولت و هم مجلس بود و حذف آن مواد و جانشین کردن مواد بهتری جای آنها لازم است البته باین نتیجه رسیدم با مطالعه کلی که در این لایحه کردم که هم وقت زیادی در تنظیم این لایحه شده و هم واقعاً زحمت زیادی نمایندگان محترم که منتخب مجلس بودند کشیدند البته من یک مقداری همین منت زودتر از دانشمندان مجلس هستم آقای فخر طباطبائی و آقای مهندس بهرام زنده را بر ایمی که بنده را در جریان مذاکرات کمیسیون قرار دادند که به پیشنهادانی

میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است، آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهادپور - بنده تصور میکنم همکاران محترم همه با من در این عقیده همفکرند که فردی در دنیا وجود ندارد که با همیت اصل تعاونی بصورت صحیح واقف باشد کارهای تعاونی بخصوص در کشورهاییکه ریشههای تاریخی و فرهنگی کهن دارند ریشههای تاریخی طبیعی دارند در کشور ۲۵۰۰ ساله ما اگر بدروستانگاه کنیم ملاحظه میفرمائید که خیلی از کارها بدون اینکه بصورت قانون تدوین شده باشد بین مردم بصورت یک حالت تعاونی انجام شده است جای نهایت خوشوقتی است که امروز قانونی از تصویب مجلس میگردد که چون در این قانون همانطور که همکار عزیز بنده آقای دکتر اسفندیاری گفتند اصل تحزب تحت تاثیر تخصص قرار گرفت آنطور که بنده اطلاع دارم کمیسیون خاص به بهترین صورت فرصت داد به کلیه افراد متخصص که در کمیسیون اظهار عقیده کنند و عقاید صحیح آنها را پذیرفت و همچنین بنده باید از آقای جوانشیر تشکر بکنم که حتی افراد غیر عضو کمیسیون هم در آن کمیسیون حق داشتند اظهار عقیده کنند چون مطالبی است بسیار مهم و اساسی که مورد توجه رئیس بزرگ مملکت ما است و ما خیلی متشکریم که در یک چنین محیطی قانونی بصورت پسندیده و کم غیب که بنده تصور میکنم اگر نواقص مختصری هم باشد در طول عمل مرتفع خواهد شد تصویب رسیده است و ما نتایج خوبی از آن خواهیم گرفت (صحیح است) اما مطالبی را که بایستی بعرض برسانم اینست که تهاداشتن قانون خوب کافی نیست بنظر من وقتی نتیجه صحیح میگیریم که قانون خوب را بخوبی عمل کنیم خاطره تلخی که از بعضی از شرکت های تعاونی در این مملکت وجود دارد بنظر من موجب یک مقدار کندی در پیشرفت این فکراصل است بنده خیلی دلم میخواست جناب آقای دکتر یزدان پناه همکار عزیز من حضور داشتند و ایشان میفرمودند که شرکت تعاونی مرکبات چه بلایی بدسر تولیدکنندگان مرکبات درمازندران بخصوص در شهسوار آورده است که زارعین مرکبات را تحویل داده اند ولی سفته هایی که شرکت داشته زارعین بدبخت باید بپردازند و از فشار بانکهای خصوصی اکثر آنها متواری شده اند بنده نظر دولت را باین مسئله جلب می کنم خوشوقتم جناب آقای

دکتر یگانه اینجا تشریف دارند بایستی از طبقات ضعیف حمایت کرد بایستی کسانی را که اصول صحیح علمی را دستاویز بهره برداری و غارتگری قرار میدهند به شدت تنبیه کرد حتی طبقه ضعیف را باید گرفت و خوشبختانه در بند ۷ ماده ۱۳۷ همین قانون تأییدی بر آنچه که امروز اینجا عرض میکنم وجود دارد یعنی دستگاه اجراء کننده قبلی خودش بوجود تخلفات و تخطی و تعدی به حقوق اشخاص ضعیف و تجاوزات سوء استفاده ها در پارهای از این شرکت ها و قوف پیدا کرده است بنده انتظار دارم حالا که چنین قانونی برای اجراء از مجلس شورای ملی تصویب میشود نسبت به اعمالی که در گذشته شده است بشدت تعقیب و رسیدگی بشود متجاوزین بحقوق تولیدکنندگان بخصوص شرکت مرکبات شمال بایستی تحت تعقیب قانونی قرار بگیرد.

رئیس - آقای عباس میرزائی بفرمائید.

عباس میرزائی - با اجازه از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم مجلس بنده مطالبی را حضور نمایندگان محترم عرض کنم که امیدوارم توجه بکنند به این جملاتی که عرض می کنم ما نمایندگان که در مجلس هستیم قبل از هر چیز از دولت آقای هوبدا سپاسگزاری میکنیم بدلائل زیاد، یکی از این دلایل آنست که لویج انقلابی که با اصل انقلاب تطبیق می کند بشت سر هم تقدیم مجلسین می کند نامشکلانی که بدست و پای مردم بیچیده از بین برود یکی از آن لویج همین لایحه شرکتها و سازمانهای تعاونی است و اما بعلم مشکلاتی که برای طبقه کارگر در بعضی موارد وجود دارد و در این عصر انقلاب باید مرتفع بشود اکثراً اوقات ما نمایندگان مجلس از گروه کارگر را بخود مشغول داشته بطوریکه یکعده ای از نمایندگان کارگر یک بابشان در تهران و یک بابشان در شهرستان است و اغلب نمایندگان کارگر شهرستانی در تهران مراجعه می کنند و در مورد نمایندگان تهران بخصوص آقای پورساطع، آقای مبارکی، آقای امیر احمدی، آقای صائبی و خودم را عرض کنم که حتی در صبحانه ما ناهار زنگ تلفن اکثراً وقتی می گیرد گاهی اتفاق می افتد که بعضی از پیشنهادات در قوانین بموقع به کمیسیون نمیرسد.

حالا چون عصر انقلاب است توقع کارگران زیاد است و حقتشان که سالیان دراز به نتیجه نرسیده از ما کارگران که وکیل شده ایم می خواهند و ما هم به این اصل مهم و مقدس معتقد

هستیم اینجا باید عرض کنم این پیشنهاد های بنده رسید و بعلمت اینکه وقت کمیسیون تمام شده بود و وظیفه مقدسش را انجام داده بود مع الوصف چهار ساعت پنج ساعت رئیس کمیسیون بنابه توصیه رئیس محترم مجلس شورای ملی به عراض بنده توجه کردند و اصلاحاتی هم در واقع کردند ولی بعضی پیشنهادها بود که نمیرسیدم و کمیسیون کارش تمام شده بود لذا اینجا از نماینده دولت تقاضا میکنم از صورتی که این پیشنهادها را تقدیم حضورشان بکنم و امیدوارم در موقعی که لایحه در مجلس سنا مطرح می شود این اصلاحات را انجام بدهند که دست و پای کارگرها تا اندازه ای باز شود و آن پیشنهادها نوعاً اینکه نه است که کارگر می آید شرکت تعاونی اعتبار مصرف بیا مسکن از بند تأسیس یا حتم تشکیل میدهد ولی صبح وقتی کارفرما اگر کارگر را اخراج کرد هیچ تضمینی برای این شرکت و این سرمایه وجود ندارد باید بدانند که نمایندگان کارگر را بعلمت اینکه میخواستند انتخاب شوند در زمان انقلاب در این مجلس انقلابی برایشان مصونیت پیش بینی شده بنده استدعا می کنم این است که هیئت مدیره شرکت تعاونی مسکن کارگران یا اتحادیه های دیگر یک مصونیتی پیدا کنند تا لدی الاقضاء با بعلمت کمبود کار با بعلمت دیگر مسائل اختلافی که بین کارگر و کارفرما رخ میدهد این نمایندگان شرکت را معلق نکنند و سرمایه شرکت و کارگران از بین نرود و یک مصونیتی حس بکنند حداقل وقتی میخواهند اخراج کنند به آن کارگر یا به آن کارگران یا به شرکت تعاونی یا بوزارت کار اطلاع بدهند نوع پیشنهاد چند جور است که بنده وقتتان را نمیگیرم و برایتان نمیخوانم زیاد خسته شدید تا امروز که این عراض را کردم خواستم بقول معروف تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل عراضی خدمت همکاران عرض نموده باشم و از جناب آقای رئیس که بسیار بسیار محبت کردند در این مورد به بنده به کمیسیون توصیه فرمودند تکمال سپاسگزاری و تشکر را می کنم و از رئیس محترم کمیسیون همچنین تشکر می کنم که وقتشان را تلف نکردم خیلی متشکرم.

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟

(اظهاری نشد) نسبت به لایحه با اصلاحاتی که در آن بعمل آمد رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده می شود آقای مهندس مجد بفرمائید.

مهندس مجد (معاون وزارت کار و امور اجتماعی) - با اجازه مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی و شیفه خود دانستم که از ریاست محترم کمیسیون خاص و جناب آقای جوانشیر و آقای ابراهیمی نائب رئیس این کمیسیون و همچنین مخیر کمیسیون و کلیه نمایندگان محترم اقلیت و اکثریت که در این کمیسیون خاص باید بگویم در جلسات متعدد چندین ساعت صبح و بعد از ظهر وقتشان را گذاشتند و با استفاده از نظریات کارشناسان فنی و نظرات علمی خودشان نسبت با اصلاح و تصویب این لایحه کمک فرمودند تشکر کنم امیدوارم دولت با اجراء این قانون در بسط و گسترش شرکت های تعاونی در اجراء مویات شهنشاه آرا مبرم موفقیت های بیشتری داشته باشد (احسن).

۱۳ - بیانات بعد از دستور آقای مهندس ارفع

رئیس - آقای مهندس ارفع بعنوان بعد از دستور صحبت میکنند بفرمائید.

مهندس ارفع - امروز صبح قبل از دستور همکار ارجمند ما جناب آقای رامبد مطالبی در مورد روش دولت و روش مجلس در اینجا بیان فرمودند که اولاً بنده فکر کردم چون همیشه احترام میکنم از اینکه بین الاثنین صحبت بشود و علاقمند هستم باینکه ناطق اعم از اکثریت یا اقلیت فرصت و مجال و حتی حواس بیشتری برای پاسخگویی و بیان مطالب خودش داشته باشد از این جهت احترامز کردم از اینکه بین الاثنین کلماتی رد و بدل بشود از طرفی دیگر بلا جواب گذاشتن مطالبی که اینجا گفته میشود بخصوص مطالبی که جنبه منفی دارد ممکن است ایجاد سوء تفاهامی در خارج از مجلس شورای ملی بکنند و باین دلایل بنده ضرور دانستم در اینجا چند کلمه ای در اضراف فرمایشات ایشان صحبت کنم بنده خوشوقتم در موقعی صحبت میکنم که تا بلوغه حاضر در مجلس را ۹۷ نفر نشان میدهند و از حزب محترم اقلیت هم چهار نفر در جلسه بیشتر حضور ندارند در حالیکه موقعی که جناب آقای رامبد صحبت میکردند ایشان فرمودند ۲۷ نفر در آن موقع دو نفر از حزب مسرمد در جلسه حضور داشت بنده معتقدم اگر مطالبی را بحث می کنیم و معتقد به گفته های خودمان هستیم و معتقد با اصلاح جامعه هستیم این اصلاح جامعه میباید از فرد و از خود گوینده شروع بشود (صحیح است) آقایان اقلیت عده حاضر را برخ ما کشیدند برای

اینکه نشان بدهند که ما خدای نکرده نسبت بوظایفمان سهل انگاریم در حالیکه اقلیت میبایستی اقلاً در موقعی که سید محترمشان صحبت میکنند از سی نفر، پنج نفر در جلسه تشریف داشته باشند که خودشان عملاً نشان بدهند که آنچه میگویند مؤمن و معتقدند.

گر آنها که می گفتمی کردمی

نکو سیرت و بارسا بودمی

چقدر خوب است که رابطه مستقیم بین قلب و زبان آدم وجود داشته باشد (دکتر اسفندیاری - از نظر توهین نفرمائید) از نظر توهین نیست آقای دکتر اسفندیاری میخواهم عرض کنم اگر ما ایرادی بکسی میگیریم اگر خودمان عاری از آن نقص و ایراد نباشیم هیچ نتیجه ای ندارد (صحیح است).

دکتر اسفندیاری - ایراد به اکثریت بود چیز منفی نبود.

مهندس ارفع - عرض میکنم بنده در این جلسه که حالا به ۱۱۱۵ نفر رسیده و از اینکه شما به بازده نفر رسیده اید بهیچوجه ایراد نمیگیرم چون این از حقوق اقلیت است که حتی وقتی اکثریت صحبت میکند جلسه را ترک کنند و در جلسه حضور نداشته باشند این حق مسلم آقایان است نسبت به این حق نمیخواهم تجاوز کرده باشم اما در موقعی که لیدر محترم شما صحبت میکرد حق بود که آقایان برای اصغای بیانات ایشان در جلسه تشریف داشتند (فرهادپور - برای شما صحبت میکردند و ایراد می گرفتند) بله صحیح است برای ما صحبت میکردند نه برای آقایان علی ایحال مطالبی که جناب آقای رامبد مطرح کردند از دو قسمت تشکیل میشود یکی انتقاد از کار مجلس یکی انتقاد از کار دولت در انتقاد از کار مجلس ایشان دو نکته را متذکر شدند یکی اینکه مجلس بوظیفه اساسی خودش عمل نکرده و قوانینی که تنظیم میشود بشکلی است که برای فهم اجتماع و مجریان دستگاهها مشکل است و به آن توجه کامل نمیشود و بالنتیجه در عمل مشکلاتی را برای دستگاههای اجرائی و مردم فراهم میکند فرمایش دوم ایشان این بود که به انتقادات توجه نمیشود و با بیانات بنحو کامل ادا نمیشود حتی مثالی از هم مسلک ما آقای روحانی زدند که اگر ایشان امروز اظهار عقیده ای کرد فردا به عقوبتی مبتلا شدند بنده در هر دو مورد

لازم میدانم توضیح بدهم چون اول از مجلس شروع کردند و انتقاد ایشان از مجلس بود عرض میکنم اگر باهمی در قوانین وجود دارد و اگر قوانین امروز ما وافی بمنظور نیست اگر قوانین ما نمیتواند نیاز اجتماعی زمان را برآورده کند این قوانینی است که ما در اینجا با استفاده از نظرات اراختمائیا و درباره ای از مواقع ابرادات اقلیت محترم تصویب میکنیم و این مسائلی است که در حدود امکانات ما استنباط ما قدرت قانونگذاری ما انجام میگیرد و آقایان نباید فراموش بفرمایند که در دوره های گذشته وضع قوانین در این مملکت به چه صورت بود خوشبختانه انقلاب سفید ایران نه تنها در امور اجتماعی ما در امور کشاورزی ما در امور کارگری و زنان و قاطبه اهالی این مملکت تغییرات و تحول ایجاد کرد بلکه در روش کارچه در مجالس مقننه وجه اقدامات دولت نیز تحول بزرگی بوجود آورده و بنده لازم نمیدانم در اینجا شرح جزئیات مسأله ببرم اما خود ملاحظه کردید که لوابی که در دوره های گذشته به مجلس تقدیم میشد غالباً در گرو مقاصد شخصی تغییر پیدا میکرد یا بتأخیر می افتاد بتصویب نمیرسید و دولت بالنتیجه کشور و ملت مادچار چه بیچارگیها بودند اما در این دو دوره انقلاب همه ما بایک وجدان آسوده و با یکسرافرازی کامل میتوانیم بمثلت ایران اعتماد بدهیم که چه اقلیت وجه اکثریت کار خودش را از روی وجدان و از روی ایمان و خلوص نیت برای رفاه این جامعه انجام داده و هیچوقت هم ما معتقد نیستیم که آنچه که ما انجام داده ایم و آنچه که تصویب شده کامل و عاری از نقص است بهیچوجه مدعی چنین چیزی نیستیم اما حداقل اینست که ما حسن نیت و علاقمندی و صفای خاطر داشته ایم و با دید دقیق بمسائل اجتماع و پیروی از اصول انقلاب و خواست شاهنشاه در رفاه جامعه بتصویب این قوانین پرداخته ایم (صحیح است) پس نباید گفت که اگر نقصی در قوانین وجود دارد اگر تنقید لفظی یا معنوی در قوانین وجود دارد با اصول فصاحت و بلاغت وفق نمیدهد این منحصرأ قصور اکثریت است بلکه این مسائلی است که ما تا این حد میتوانیم انجام بدهیم اما در مورد دوم بیانات ایشان که فکر کرده اند اظهار عقیده و اظهار نظر در اینجا یا در حزب موجب عقوبتهائی خواهد بود و بالنتیجه دولت تعدادی لوابی را به مجلس میدهد و با نگاه به اکثریت

مطلق که دارد بدون چون و چرا تصویب می شود و از مجالس می گذرد در این مورد خیال میکنم جناب آقای رامبد کاملاً اشتباه فرموده اند ماطبق روشی که داریم لوابی که به مجلس می آید چه بسا ۶ ماه یکسال در داخل حزب در داخل کمیسیونهای تخصصی حزب در داخل کمیته های مخصوص حزب روی آنها بحث می شود در داخل کمیته مرکزی فراکسیون در داخل فراکسیون بحث و بررسی می شود و مورد دقت قرار می گیرد و چه بسا لوابی است که آقایان اطلاع ندارند که از تقدیم آن به مجلس جلوگیری شده و امروز برای اقلیت مشخص نیست چرا جلوگیری شده ؟ برای اینکه اکثریت باروح آن قوانین موافق نبوده و آنرا در صلاح نمیدانسته و آنها را لوابی نمیدانسته که من جمیع جهات مطالعه شده باشند البته پس غربال اول ما اصلاحاتی است که نسبت به این لوابی در حزب انجام میگیرد اما روش پارلمانی ما اینست که اگر تمام مباحث را کردیم و ابرادات را گفتیم و در فراکسیون حزب تصمیم گرفته شد این تصمیم بالاتفاق در مجلس حمایت میشود و پیروی می شود صرف نظر از اینکه بنده یا رفقای من شخصاً با آن لایحه موافق باشند یا مخالف روال فراکسیون ملاک عمل است و بر همین منوال هم عمل کرده ایم و عمل می کنیم و بعقیده بنده وجود فراکسیون و وجود حزب مفهومی همین است که این مطالعات بخد کافی بشود و بعد از آنکه روی توافق انجام گرفت آن توافق بکنواخت بشنوبانی بشود علاوه بر این ما در مجلس و در کمیسیون ها آقایان همکاران ما از اقلیت اظهار نظرهای بسیار مفیدی در باره ای از موارد فرموده اند و ما تبعیت کرده ایم بدون اینکه تعصبی بخرج بدهیم که اینک همین لایحه ای که چند دقیقه قبل بتصویب آقایان رسید بنا باقرار صریح خود آقایان نظریات آقایان در کمیسیونها کاملاً مورد توجه قرار گرفته و بدون هیچگونه تعصبی پذیرفته شده چه در جلسات قبل چه در جلسه امروز بدون اینکه ما توجه کنیم که پیشنهاد از طرف افراد اقلیت داده شده هر پیشنهادی را که منطقی دیدیم بآن پیشنهاد رأی داریم پس باین ترتیب باید توجه فرمائید که بهیچوجه موضوع عقوبت در ایراد و انتقاد وجود ندارد و بهترین دلیل است که آقایان اقلیت در کمال آزادی بیانات

خودشان را بهر شدت و با هر لحنی که علاقه داشته باشند در مجلس ایراد میکنند و مجلس سرابا گوش می شود و دولت توجه میکند و این آزادی بنظر من در کمتر نقطه ای از جهان می شود سراغ کرد که نماینده ای اینقدر بتواند منویات خودش را با این صراحت و آزادی بیان کند و آنچه که بنظرش میرسد در اینجا گوشزد کند (صحیح است) و اما انتقاد آقای رامبد از دولت، بنده با انصاف و جوانمردی که در آقای رامبد سراغ دارم از او لی که به بیانات ایشان گوش میدادم متعجب بودم که چه طور شخصی که من او را مرد منصفی می شناسم تا این حد با را از جاده انصاف دور گذاشته و تمام اقدامات انجام شده و پیشرفتهای این مملکت را در این چند ساله اخیر ندیده گرفته و انگشت بر روی يك مسأله بسیار جزئی که در مرحله هارم اهمیت قرار دارد گذاشته و سایر اقداماتی که بسود این اجتماع و جامعه انجام شده ندیده گرفته ولی خوشبختانه باز در انتهای صحبت روح ایشان در بیاناتشان متجلی شد و از پیشرفتهای شکرگرمی که در طول این مدت چند ساله نصیب ملت ایران شده و با نقل قول از طرف نماینده اقلیت هندوستان پیشرفتهای ایران را محیر العقول اسم بردند و این مسأله که من به انصاف ایشان تحسین و تقدیر میکنم باید عرض کنم که اگر خودشان مطالب اول صحبتشان را با مطالب آخر با هم تطبیق کنند در آنها يك تضاد مشاهده می شود اگر کشوری بقول کسانی که بیگانه هستند و باین کشور وارد می شوند بقول کسانی که بادیده واقع بینی نه يك جانبیه به اوضاع این مملکت نگاه می کنند اینقدر پیشرفت کرده که بعنوان يك عمل محیر العقول بحساب می آید چه طور می توانید بگوئید دولت شما که مدت ۶-۷ سال سرکار بوده متأسفانه کاری نتوانسته انجام بدهد این دو حرف با هم خیلی تناقض دارد که جای این دو حرف با هم تطبیق می کند ؟ يك جا ستایش میکنیم از پیشرفتهائی که در مملکت شده و يك جا می گوئیم که کاری انجام نشده کوسه و ریش پهن که نمی شود ما اعتراف میکنیم و مکرر هم گفته ایم آنچه در این مملکت بصلاح این جامعه انجام شده و برای اعتلاء این مردم صورت گرفته الهام از منویات بزرگ شاهنشاه و اندیشه خردمندانه و خیر خواهانه و بشردوستانه شخص معظم ثه بوده (صحیح است) مادر همه جا گفته ایم که دولت ما دولت حزب ما مجری بیات و او امر شاهنشاه بزرگ است ولی

يك تناسب وهم آهنگی باهم دارند و با نحوه ثابتی در پیشرفت یا در انجام وظایف و قصوری که در کارها میکنند با همدیگر تشابه دارند تغییر و تحول اساسی در یک جامعه منوط به تغییر و تحول اساسی در افراد و روحیه آن جامعه و آشنا ساختن آنها بوظایف ملی، بوظایف اجتماعی و بوظایف فردی است يك چنین موفقیتی مسئله‌ای نیست که با پول خرج کردن بدست بیاید مسئله‌ای نیست که بایکروز و دو روز و دو سال و ۵ سال تحصیل بشود و باید يك مابنی اساسی داشته باشد اینها باید از تربیت خانوادگی شروع شود در مدارس چه ابتدائی چه متوسطه و چه دانشگاه بتدریج تکمیل و تقویت پیدا کند و بعد در اجتماع عرض وجود بکند و تجلی پیدا نماید اینها مسائلی است که بایکروز و دو روز در دولتی راکه بزرگ کار باشد نمیتواند این گره را بیکمرتبه باز کند و این مشکل را بگشاید و این اجتماع ابدآلی که مورد نظر و علاقه کامل ما است بیکمرتبه بوجود بیاید بنده از لیدر محترم حزب اقلیت سؤال میکنم که آیا در دولت فعلی ما علاقه با انجام کارکم است؟ آیا کارکم انجام میشود؟ آیا در شاهدوستی و مبین دوستی ما تردیدی وجود دارد؟ و آیا شما تصور میکنید ما... (فرهادپور) از نظر مبین دوستی و شاهپرستی که همه ملت ایران مبین دوست و شاه پرستند) احسن آقایان باید توجه بفرمائید که خود شما در بیاناتی که در بودجه ایراد فرمودید باین مسئله اعتراف کردید که دولت هویدا یکی از دولتهای پرکار این کشور است (صحیح است) شخص هویدا و وزرای کابینه او مکرراً اتفاق افتاده که روزی ۱۸ ساعت مداوم کار کرده اند و وزرای شما امروز دیگر حضرت اشرف هائی نیستند که در پشت میزهای بزرگ و زارشان می نشستند و در تمام طول وزارتشان حتی در اوقات فراغت و در اوقات فراغت هم بچشم نمیدیدند امروز وزرای شما مثل يك سرباز انقلاب در شد بدترین موارد و در بدترین مواقع سال در بنادر جنوب در مناطق دور افتاده این مملکت در رفت و آمدند و انجام وظیفه میکنند همین برپروز بود که بنده برسیدم آقای منصور کجا هستند گفتند در بندر عباس هستند و در این موقع سال در بندر عباس وزیر جوان شما کار میکنند سایر وزرا را شما ملاحظه میکنید شاید قسمت اساسی وقتشان را در شهرستانها در دهستانهای این مملکت میگذرانند اینها آن حضرت اشرف‌های گذشته نیستند اینها سربازان

باید انصاف داشت مجری تنها کافی نیست که بگوید من الهام از مراد خودم می‌گیرم مرید زمانی میتواند کاری انجام دهد که استعداد و لیاقت آن اوامری که صادر می‌شود داشته باشد (صحیح است) اگر کاری در این مملکت انجام شده دلیل بر اینست که حزب ما دولت حزبی ما این لیاقت را بروز داده و این شایستگی را بمنصه ظهور رسانده که توانسته است مدت ۷-۶ سال زمام کار و افتخار خدمتگزاری باین مملکت و افتخار اجرای اوامر شاهنشاه را بدست داشته باشد (محمودولی قراچورلو) همین باعث ناراحتی آقایان است) باید باین مسائل با دیده انصاف توجه کرد نمیباید وقت خودمان را مصروف بر این بکنیم که صرفاً با تملیق جملات و بیاد گوئیها خط بطلان بر تمام پیشرفت‌هایی که در این مملکت حاصل شده بکشیم آقایان باید توجه داشته باشیم ما که در این محیط هستیم اگر ما هم نخواهیم حقایق را بازگو کنیم از افان دشمنانی که در خارج از این کشور نشسته اند و همیشه با نظر بغض و کینه و بدبینی پیشرفتهای اجتماع ما را تخطئه کرده اند و آنرا بیازی و بشوخی گرفته اند ما با آنها چه فرقی خواهیم داشت وظیفه ما ایجاد میکند که در همه حال واقفیت را بتوانیم از پشت این تریبون مقدس برای ملت ایران بازگو کنیم انصاف نیست ما نقاط ضعف کوچکی راکه طبعاً در هر دستگاه و سازمانی وجود دارد بیاثیم بزرگ کنیم و توفیق‌هایی راکه حاصل شده است ندیده بگیریم بنده فکر میکنم ما نباید تقلید از کسانی بکنیم که آنها تمام قوای بدنی شان را از دست داده اند و تمام نیروی آنها در زبان‌شان تمرکز پیدا کرده این نیروئی که در زبان تمرکز پیدا میکند نشانه این است که سایر فعالیت‌های مغزی تا حدی از کف رفته است پس ما نباید تقلید آن مسائل را بکنیم بهمین دلیل است که دولت ما در تمام موارد سعی میکند يك هزارم از آنچه انجام میدهد بازگو نکند برای اینکه گفتن نتیجه‌ای برای جامعه ندارد جامعه باید لمس کند باید خودش حس کند که در این فاصله زمانی کوتاه از کجا به کجا رسیده است ما اعتراف میکنیم که کارهای ما عاری از نقص نیست و هر کس هم برخلاف این بخواهد ادعا کند بنظر من آدم منصف یا آدم عافلی نمیتواند در هر دستگاهی نواقص وجود دارد باید همیشه فکر این را بکنیم که اصطلاح معروف سرونه يك کرباس در همه جا وجود دارد یعنی باید گفت افراد هر جامعه

انقلابی هستند که امروز اسم اینها وزیر گذاشته شده و اینها کسانی هستند که از بین این جامعه برخاسته اند باغم و دردها بارنجه و ناکامیها و محرومیت‌های اجتماع خیلی خوب آشنائی دارند و امروز تمام مساعی خودشان را در راه پیش برد هدف‌های انقلاب بخرج میدهند همکارانی که همین آقایان وزرا برای خودشان انتخاب کرده اند طبعاً يك سنجخت فکری با اینها دارند آنها هم کسانی هستند که از خدمتگزاران این مملکت میباشند پس نباید در دست تمام این اقدامات و زحماتی راکه کشیده میشوند بنده گرفت و انگشت گذاشت روی اینکه اطاق دورئیس اداره در طالش آنطور که باید و شاید خوب تهیه نشده خوب اجاره نشده یا تعمیر نشده یا وسایل رفاه آنها تهیه نشده است ما نواقص در این مملکت خیلی زیاد داریم امروز احتیاجات مردم بیشتر است برای اینکه توقعات بیشتر است سطح فکر آنها بالا رفته برای اینکه رشد اجتماعی پیدا کرده اند و اما رسیدن به این هدفها که آرزوی همه ما اعم از اقلیت و اکثریت است به زمان نیاز دارد روز بروز ما هم سعی بیشتر میکنیم که بتوانیم نواقص کارمان را بهتر مرتفع کنیم بتوانیم خدمتگزار بهتری باشیم و مطمئن باشیم يك چشمی بینتر از چشم ما اعمال این حکومت را نظارت میکند آن چشم بصیر و دقیق شاهنشاه بزرگ ما است آنروز که معظم له تشخیص بدهند که این دولت و این حزب قادر به انجام وظایف نبوده آنروز است که دولت را مرخص خواهند فرمود و آنروز است که باید برود و قوای دیگری جانشین بشود که خدمتگزار باشد برای اینکه مملکت باید باقی بماند مملکت احتیاج بخدمتگزار دارد حالا هویدا نباشد دیگری ولی کسی باشد که به این مملکت خدمت کند و مشخص این مسئله شخصی است که ما همگی اعم از اقلیت و اکثریت برهبری و اندیشه بلند و بصیرت معظم له ایمان و اعتقاد داریم (صحیح است - احسن).

۱۴ - تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای قوام صدری معاون وزارت دارائی

رئیس - آقای قوام صدری فرمایشی دارید بفرمائید.
قوام صدری (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام ریاست لایحه‌ای است مربوط به کسب اجازه از دادسبیه دولت در صندوق بین المللی پول و همچنین سرمایه دولت در بانک ترمیم و توسعه بطوریکه خاطر مبارک آقایان مستحضر است از سال ۱۳۳۴ بر حسب اجازه مجلسین دولت ایران در

صندوق بین المللی پول و بانک ترمیم و توسعه عضویت پیدا کرد و بمرور و بموجب قوانین مختلف سرمایه‌ها در این دوسازمان بین المللی اعتباری و پولی افزایش پیدا کرده است در حال حاضر سهم ما در صندوق بین المللی پول بالغ بر ۱۲۵ میلیون دلار است که بر حسب مقتضیات و بر حسب تصمیمی که در صندوق گرفته شده است برای افزایش میزان گردش کار این دستگاه باستی در حدود ۶۷ میلیون دلار دولت ایران بسهمیه اش در صندوق بین المللی افزوده شود و در حدود ۲۹ میلیون و ۴۰۰ هزار دلار هم بسرمایه ما بالتبع این عضویت در بانک بین المللی پول افزایش پیدا میکند به این ترتیب سرمایه ما در بانک بین المللی از ۱۲۸ میلیون و ۶۰۰ هزار به ۱۵۸ میلیون دلار افزایش خواهد یافت لایحه اش را تقدیم میکنم و استدعای ارجاع بکمیسیون داردم.

رئیس - لایحه بکمیسیون‌های مربوط ارجاع میشود.
قوام صدری (معاون وزارت دارائی) - آئین نامه‌ای است برای رسیدگی کمیسیون محترم دارائی درباره فعالیت‌های معدنی که بموجب ماده ۹۷ اصلاحی قانون مالیات بردرآمد که بر حسب نوع کار و مناطق عملیات معدنی معافیت‌هایی به صاحبان معادن از تاریخی که معادن شروع با استخراج و بهره برداری میکنند داده میشود بموجب قانون این آئین نامه بانظر وزیر دارائی و وزیر اقتصاد تهیه شده است و برای تصویب کمیسیون‌های محترم تقدیم میشود.

رئیس - آئین نامه بکمیسیون‌های مربوط ارجاع میشود.

۱۵ - اعلام وصول و قرائت نامه‌های مربوط بدو لایحه قانونی از مجلس سنا

رئیس - لوابیجی است از مجلس سنا رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۱۲ (بهداری) در قبال لایحه شماره ۱/۲۸۷۴ مورخ ۱۳۴۸/۱۲/۷ دولت راجع با اجازه معاملات تریاک و کمک بدرمان معناتان که ضمن مرقومه شماره ۵۲۷/۲۹۱۸۵ ل ق مورخ ۴۹/۲/۷ از آن مجلس محترم بمجلس سنا ارسال شده بود در جلسه روز دوشنبه ۲۵

خردادماه ۱۳۴۹ مطرح و مورد شور واقع و بتصویب مجلس سنا رسید .

اینک لایحه قانون مزبور که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمسیونهای مربوط ارجاع میشود .

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۶ (منابع طبیعی) در قبیل لایحه شماره ۴۱۳۱۰ مورخ ۱۳۴۸/۱۱/۱۴ دولت راجع بانتقال باقیمانده اراضی ملی شده چینگر بسازمان مسکن که ضمن مرقومه شماره ۱۳۴۹/۲۰۷ مورخ ۵۵/۲/۲۸۳۹۵ از آن مجلس محترم به مجلس سنا ارسال شده بود در جلسه روز دوشنبه ۲۵ خردادماه ۱۳۴۹ مطرح و مورد شور واقع و بتصویب مجلس سنا رسید .

اینک لایحه قانون مزبور که اصلاحاتی در عنوان و

متن آن بعمل آمده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد می گردد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمسیونهای مربوط ارجاع می شود .

۱۶- اعلام وصول گزارش کمیسیون

عرایض برای چاپ در صورت جلسه

رئیس - گزارش کمیسیون عرایض هم رسیده است

با اجازه خانمها و آقایان در صورت جلسه امروز درج میشود .

۱۷- ختم جلسه

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم

می کنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید .

(نیم ساعت بعد از ظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

گزارش از کمیسیون عرایض دومین گزارش از سومین اجلاس دوره ۲۲

مقام معظم ریاست عظامی مجلس شورای ملی

بانهایت احترام گزارش اقداماتی را که در رسیدگی بشکایات واصله، در کمیسیون عرایض بعمل آمده است بدین وسیله معروض میدارد .

طی مدتی که از تاریخ ۴۸/۱۰/۷ آغاز میشود تاکنون تعداد ۵۳۰۰ نامه که بعضاً دارای بیش از ۷۰ امضاء بوده است و سیله دبیرخانه کل بانمایندگان محترم مجلس شورای ملی و با مستقیماً از طرف شاکیان به کمیسیون واصل شده است .

اهم مسائلی که در کمیسیون باحضور اصحاب دعوی یا با مراجعه بمقامات ذربط رسیدگی گردیده و برخی فیصله یافته و در مورد بعضی توصیه لازم شده است بشرح زیر :

۱ - شکایات از گران شدن نرخ اتوبوس های شهری .

۲ - شکایات از قطع کنتورهای ساعتی بدون اخطار قبلی .

۳ - شکایات از بعضی مأمورین اصلاحات ارضی در مورد نحوه اجرای قانون

۴ - شکایات بعضی مجریان طرحهای جنگلداری از مضایقی که بوجود آمده بود .

۵ - شکایات باغداران لیمو عمانی میناب از ورود لیمو عمانی از خاراج و درخواست صدور دستور لازم بمنظور منع ورود .

۶ - شکوائیه کارگران دخانیات رضائیه از تبعیضی که در اجرای قانون کار درباره خود احساس کرده بودند .

۷ - شکایات چاپکاران حوزه رودسرازمی بهای خرید

برک سبز جای وعدم تناسب بهای خرید با هزینه برداشت که قانوناً افزایش یافته است .

۸ - شکایات کانون بازنشستگان کشوری از کمی حقوق بازنشستگی وعدم پرداخت تفاوت اشتباه محاسبه حقوق .

۹ - شکوائیه کارکنان دولت از کسر ۸۰ درصد مزایا وعدم احتساب آن هنگام بازنشستگی و تقاضای لغو آن .

۱۰ - تقاضای کارکنان شرکت واحداثی بوسرانی راجع بدخواست صدور دستور تشکیل مجمع عمومی سندیکی

رانندگان و همچنین درخواست کمک رانندگان و کارگران شرکت تعاونی شرکت واحد در تأمین خواسته های قانونی .

۱۱ - شکایات کارمندان بازنشسته شهربانی کل از عدم ترمیم حقوقشان تا درجه همدیگی .

۱۲ - شکایات از تغییر نقشه مسیر خیابانها و جاده های شهری که اثر منفی در معاملات زمین و مستغلات و همچنین فعالیت های ساختمانی بجا میگذارد .

۱۳ - شکایات کمک داروسازان راجع بوضع خدمتی آنان .

۱۴ - شکایات کارگشایان دادگستری در مورد سوابق خدمت و تقاضای رسمی شدن .

۱۵ - تقاضای دهقانان بعضی مناطق که دچار حوادث سیلزدگی با آفات شده بودند جهت تمدید مدت پرداخت دیون خود بآنکها .

۱۶ - تقاضای فعالیتهای عمرانی از بعضی شهرستانها .

۱۷ - شکایات بعضی از مالکین اصفهان از وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و اختلافات زارعین که اراضی آنها در محدوده شهرها قرار گرفته .

۱۸ - تقاضای فارغ التحصیلان کلاس قضائی دادگستری وادوارسه گانه ثبت در مورد ارزش تحصیلی آنان .

۱۹ - درخواست مدرسین و فارغ التحصیلان علوم دینی سنندج راجع بتعیین ارزش تحصیلی و گواهینامه افتاء و اجتهاد آنان بر پایه لیسانس .

که درباره هر یک از شکایات بشرحیکه بعرض رسید اقدامات لازم بعمل آمد در نتیجه برخی فیصله یافت که شاکیان اعلام سپاسگزاری کردند و در مورد بعضی توصیه های لازم بعمل آمد

و وعده مساعد در رفع شکایات داده شده است و قسمتی از نامه های شکوائیه که بهمه مراجع تقدیم شده بود بدفتر نظارت و همکاریهای اجتماعی فرستاده شد تا رسیدگی گردد و نتیجهدرا اعلام دارند .

علاوه بر مراتب معروضه اعتراضی از جانب آقایان مدیران بیمارستان تهران نسبت بتذکرات جناب آقای ارسنجانی واصل شده بود که با حضور طرفین قضیه رسیدگی شد و بانذکار تحسینی که از دکترهای عالی مقام آن بیمارستان شده بود و اطمینان بانکه انتقاد صرفاً بخاطر خیرخواهی و تجلی بیشتر نتایج کار مدیران و کارکنان صورت گرفته است رفع سوء تفاهم شد .

نکته دیگر شکایات جمعی از کارکنان دولت منجمله بیست نفر از کارمندان و خدمتگزاران مجلس شورای ملی است که زمینهای در بعضی نقاط از جمله در اراضی قیطر به از طرف بانک ساختمانی سابق بانان برگذار گردیده که طبق قرار اخذ وجه بعمل آمد و اراضی تحویل آنها گردیدند که بعداً مستحق للغیر تشخیص شد در اینباره مکرر کمیسیونهای باحضور مسئولین امر تشکیل شد و مقرر بود از ذوی الحقوق با دادن معوض رفع شکایات شود که تاکنون اقدام مثبت در ارضاء آنان بعمل نیامده است و ذوی الحقوق اشتهار دارند بهمان ترتیب که سایر کارمندان در زمان مشابه دارای زمین شده و از نیت خیر دولت بهره مند گردیده اند امکاناتی در اختیارشان گذاشته شود که بتوانند معادل حق السهم خود دارای زمین در حاشیه شهر شوند .

اینک نظر محترم را نسبت بیک سلسله از تقاضاها و شکوائیه ها که در گذشته واصل می شده و در سال جاری در فهرست گزارش های کمیسیون دیده نمی شود جلب مینمایند که از آن جمله است شکایات مربوط بزندانیان قاچاق که در نتیجه اصلاح قانون مبارزه با قاچاق تریاک و تدابیر قانونی و حل مسئله زندانیان بکلی از بین رفته است .

و همچنین شکایات مربوط به بیکاری و تقاضای کار، که با اقدامات وسیعی که در زمینه ایجاد کار و تشکیل کانون های کارآموزی بعمل آمده است، از تعداد اینگونه شکوائیه ها و تقاضا نامه بمقدار زیادی کاسته شده است که باعث خوشوقتی و نشانه آن است که با اجرای باره ای قوانین از جمله قانون

شورای عالی دولتی و تهیه لوایح قانونی که مؤثر در رفع باره‌ای ابهامات که قابل تفسیر متضاد و باعث مداخله استنباطات شخصی در اجرای قانون است می‌توان تا حد زیادی از انواع شکایات جاری کاست، و آرامش فکری و اعتماد کامل و کار سالم را جانشین دغدغه‌های کرد که قهراً بر هر شاکی مستولی است. با تقدیم احترامات فائمه - سر تیب پور

سؤال

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

- محترماً تقاضا دارد به دولت ابلاغ نمایند وزیر مسئول برای پاسخ به سؤالات زیر در مجلس شورای ملی حضور یابند:
- ۱- آیا شرکت‌های مهندسی مشاور و مقاطعه کاری موجود امتیاز خاص یا حق انحصار از دولت گرفته‌اند که به مهندسی تحصیل کرده جوان اجازه شرکت در کارهای دولتی داده نمیشود.
  - ۲- در دو سال قبل بعثت خرابی اسفالتها و راه‌ها دولت وعده کرد که لیست سیاه مقاطعه کاران و سوء استفاده کنندگان را اعلام نماید علت خود داری از اعلام این لیست چه بوده است.
- با تقدیم احترام - فرهاد پور